

MANİSA İL TARIM ve
ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

FAALİYET RAPORU 2023

/manisatarim

@tarimtanisa

@manisatarim

manisa.tarimorman.
gov.tr

MİSYONUMUZ

Sürdürülebilir tarımsal üretimi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimi, kırsal kalkınmayı ve rekabet edilebilirliği sağlamak amacıyla yenilikçi politikalar belirlemek, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.

VİZYONUMUZ

Gıda, tarım ve hayvancılıkta rekabetçi, milli ve küresel çözümler üreten güçlü bir Türkiye.

MANİSA TARIMINA GENEL BAKIŞ

Manisa verimli toprakları, iklim ve sulama avantajı ile birlikte gerek tarımsal sanayi gerekse bitkisel ve hayvansal üretim bakımından ülkemiz tarımında önemli bir yere sahiptir.

TÜİK Genel Nüfus Sayımı ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre Manisa nüfusu 2007'de 1.319.920 iken 2012'de 1.346.162'ye 2019'da ise 1.440.611'e ve 2022 yılında 1.468.279'ya yükselmiştir. 2022 yılı nüfus sayımına göre ilimiz nüfus yoğunluğu bakımından ülkede 14. sıradadır.

Manisa ve İlçelerinin Nüfusu

İLÇESİ	TOPLAM
Ahmetli	16.963
Akhisar	177.419
Alaşehir	104.717
Demirci	36.620
Gölmarmara	15.193
Gördes	26.458
Kırkağaç	37.645
Köprübaşı	12.730
Kula	43.227
Salihli	165.113
Sarıgöl	35.537
Saruhanlı	56.523
Şehzadeler	167.227
Selendi	19.203
Soma	111.789
Turgutlu	175.401
Yunusemre	266.514
TOPLAM	1.468.279
2022 TÜİK	

Bitkisel Üretim Değeri

İlimiz, bitkisel üretim değeri yönünden ülkede üst sıralarda yer almaktadır. Manisa 2021 yılında yaklaşık 8,7 milyar TL'lik üretim değeriyle ülke genelindeki bitkisel üretim değerinin %2,8'ini gerçekleştirmektedir. TÜİK verilerine göre Manisa bitkisel üretimde ülkede 8. sırada yer almaktadır.

İL	Bitkisel Üretim Değerleri (1.000 TL)	Payı (%)	Sırası
Konya	19.592.152	6,4	1
Antalya	19.353.522	6,3	2
Mersin	17.001.686	5,5	3
Şanlıurfa	16.802.877	5,5	4
Adana	11.759.741	3,8	5
Bursa	10.798.955	3,5	6
İzmir	9.552.251	3,1	7
Manisa	8.672.406	2,8	8
Türkiye	306.373.402	100	
Kaynak: TÜİK Bölgesel İstatistikler (2021)			

Canlı Hayvanlar Değeri ve Hayvansal Ürünler Değeri

İlimiz hayvancılıkta da ülke genelinde üst sıralarda yer almaktadır. Manisa 2021 yılı TÜİK verilerine göre 5.669.026.000 TL'lik canlı hayvanlar değeri ile 10. sırada yer almaktadır.

İL	Canlı Hayvanlar Değerleri (1.000 TL)	Payı (%)	Sırası
Konya	13.511.287	5,7	1
Ankar	9.396.867	3,9	2
İzmir	9.272.580	3,9	3
Balıkesir	8.228.787	3,4	4
Diyarbakır	7.708.711	3,2	5
Manisa	5.669.026	2,4	10
Türkiye	195.238.955	100	
Kaynak: TÜİK Bölgesel İstatistikler (2021)			

Manisa 2020 yılı verilerine göre hayvansal ürünler değerleri açısından ülkede 31. Sırada yer almaktadır.

İL	Hayvansal Ürünler Değerleri (1.000)TL	Payı (%)	Sırası
Konya	3.830.562		1
İzmir	2.787.927		2
Erzurum	2.316.421		3
Diyarbakır	2.097.689		4
Balıkesir	1.876.374		5
Manisa	746.219		31
Türkiye	238.675.429	100	
Kaynak: TÜİK Bölgesel İstatistikler (2020) 2021 Yılı rakamları TÜİK tarafından açıklanmamıştır.			

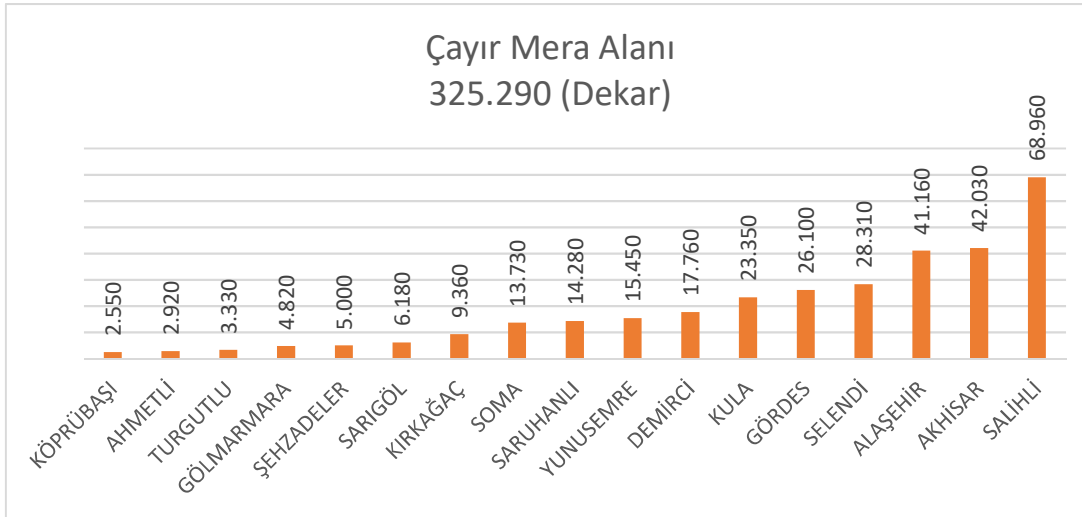
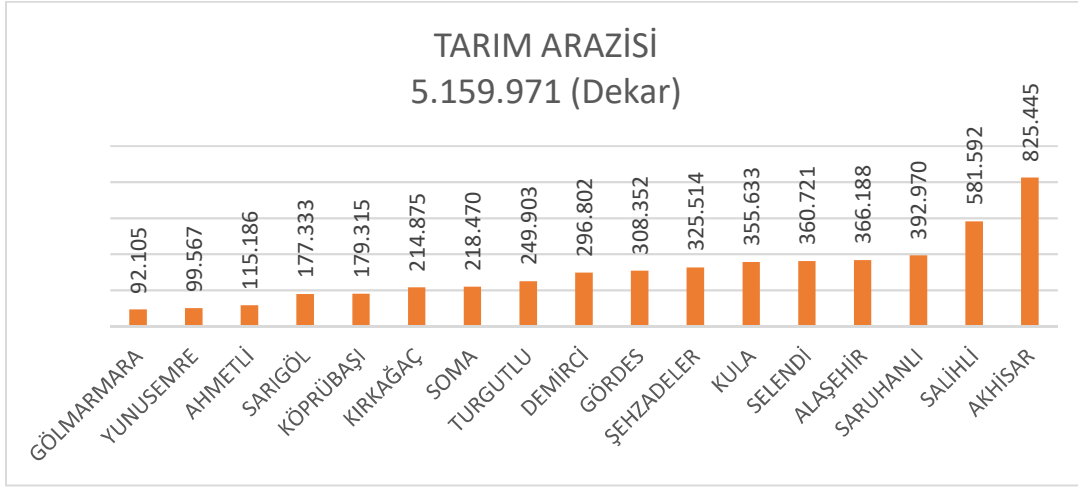
Tarım Alanları

İlimizde nadasa bırakılan alanların oranı oldukça düşüktür. Ülke genelinde %13 oranındaki nadas alanlarının, Manisa ilinde düşük düzeyde (%2) olması önemlidir. Bu durum, il genelinde toprağın yoğun olarak ekilip biçildiğini göstermektedir. Ayrıca, ülke genelinde %3,2'lik tarım alanını kaplayan sebze bahçelerinde Manisa ilinin %6,3'lük oranıyla ülke ortalamasının üstünde olduğu da görülmektedir.

Tarım Alanlarının Kullanıma Göre Dağılımı (Ha)

	Tarım Alanı (hektar)	İşlenen Tarım alanı	Nadas Alanı	Sebze Alanı	Uzun Ömürlü Bitkilerin Alanı	Yem Bitkileri Alanı
Manisa	507.566	274.049	12.398	32.036	233.517	38.106
Türkiye	23.472.877	19.881.533	3.059.162	755.335	3.591.345	2.479.714
Kaynak: TÜİK Bölgesel İstatistikler (2021)						

Tarım Alanlarının 2022 Yılında İlçelere Göre Dağılımı (Dekar)

İlimizde uzun ömürlü bitkilerin kapladığı alanlarda, bağ alanı ve zeytin ağaçlarının kapladığı alan öne çıkmaktadır.

Uzun Ömürlü Bitkiler Alanlarının Türlerine Göre Dağılımı

	Toplam Uzun Ömürlü Bitkiler Alanı (hektar)	Diğer Meyveler Alanı (hektar)	Bağ Alanı (hektar)	Zeytin Alanı (hektar)
Manisa	237.517	35.570	86.650	115.298
Türkiye	3.671.409	2.385.747	384.537	901.126
Kaynak: TÜİK Bölgesel İstatistikler (2022)				

İlimizde organik üretim oldukça gelişmiştir. Ülke genelinde organik üretim yapan 48.244 çiftçinin %6'sı Manisa'dadır. İlimizin ülke organik üretimindeki payı %12,4'dir.

Organik Üretim

	Çiftçi Sayısı	Üretim Alanı (Ha)	Üretim (ton)
Manisa	-	17.856	232.152
Türkiye	44.927	310.584	1.600.858
Kaynak: TÜİK Bölgesel İstatistikler (2022)			

Tarımsal Alet / Ekipman

İlimiz, ülkemizde en fazla traktöre sahip ildir. Ülkemizde mevcut traktörlerin % 6'sı ilimizde bulunmaktadır. Tarımsal üretimde kullanılan diğer alet ve makine sayında ise ülkemiz genelinde Konya ilinden sonra 2. Sırada gelmektedir.

Tarım Alet ve Makine Sayısı

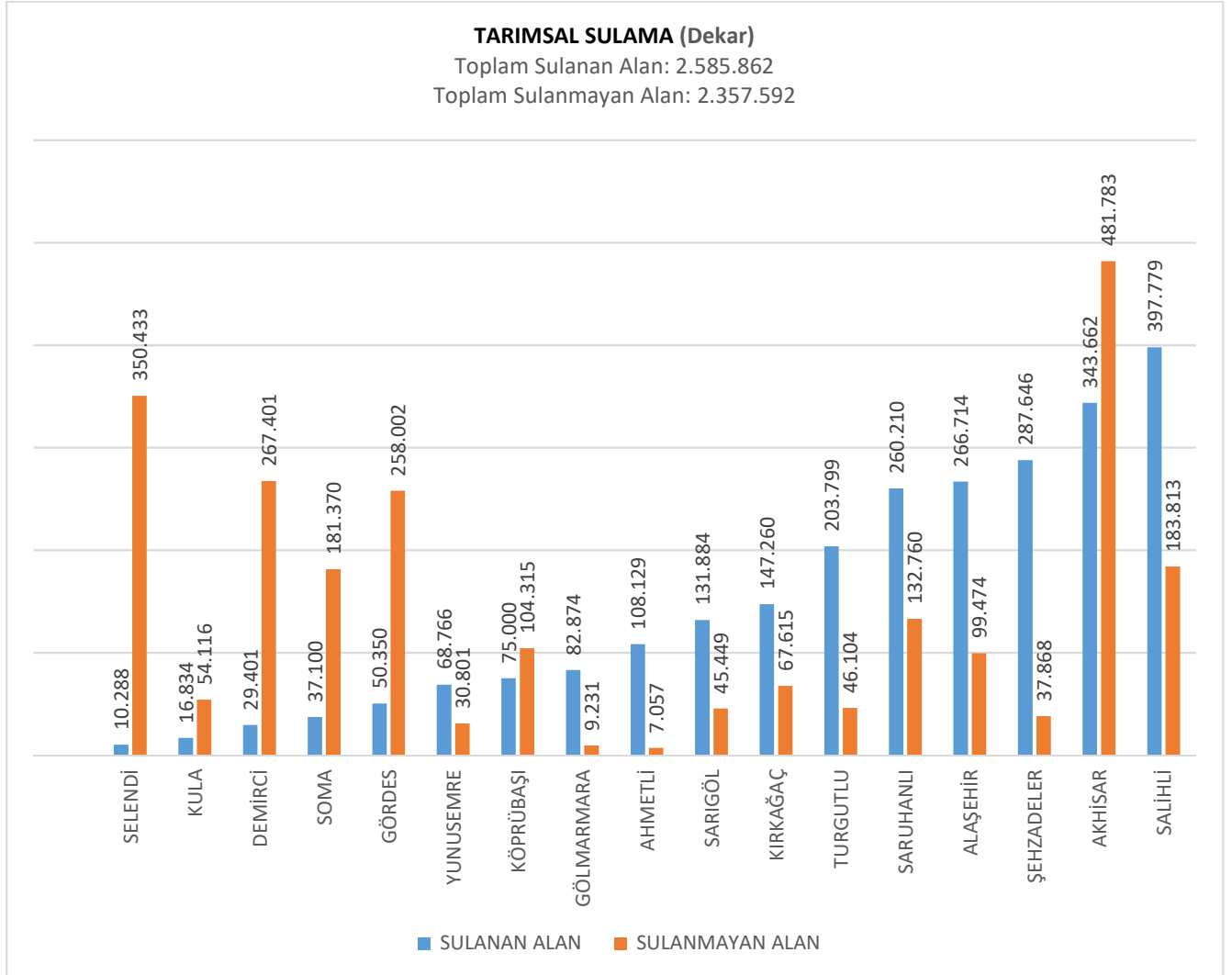
	PULLUK	EKİM MAKİNESİ	GÜBRE DAĞITMA MAKİNESİ	SU POMPASI	SABİT SÜT SAĞIM TESİSİ	SEYYAR SÜT SAĞIM MAKİNESİ	BİÇERDÖVER	TRAKTÖR
Manisa	77.754	9.224	16.216	46.208	535	11.446	26	84.101
Türkiye	1.469.427	566.580	478.430	1.083.416	15.858	384.675	20.271	1.526.769

Kaynak: TÜİK – Tarımsal Alet ve Makine İstatistikleri (2022)

Tarım Arazilerinin Sulanma Durumu (Dekar)

İlimiz tarım arazilerinin sulama oranı oldukça yüksektir. 5.159.971 dekarlık tarım arazimizin 2.585.862 dekarlık kısmı (% 51'i) sulanmaktadır. Özellikle Şehzadeler, Gölarmara, Turgutlu, Ahmetli, Alaşehir, Salihli, Kırkağaç, Saruhanlı, Sarıgöl ve Yunusemre ilçelerimizin tarım alanları % 50'nin üzerinde bir oranda sulanmaktadır.

MANİSA İLİ ARAZİLERİ SULAMA DURUMU (Da) 2022								
İLÇE ADI	TOPLAM TARIM ARAZİSİ	SULANAN ALAN	SULANMAYAN ALAN	SULAMA ORANI (%)	SULANAN ALANLAR			
					TARLA	MEYVE	SEBZE	Örtü Altı ve Süs Bitkileri Alanı
AHMETLİ	115.186	108.129	7.057	93,9	24.064	73.441	10.427	197
AKHİSAR	825.445	343.662	481.783	41,6	77.310	232.577	32.998	777
ALAŞEHİR	366.188	266.714	99.474	72,8	31.366	222.913	12.435	
DEMİRCİ	296.802	29.401	267.401	9,9	7.579	15.991	5.806	25
GÖLMARMARA	92.105	82.874	9.231	90,0	17.608	43.245	22.021	
GÖRDES	308.352	50.350	258.002	16,3	14.230	21.345	14.375	400
KIRKAĞAÇ	214.875	147.260	67.615	68,5	36.760	82.812	27.405	283
KÖPRÜBAŞI	179.315	75.000	104.315	41,8	3.000	70.372	1.535	93
KULA	266.350	16.834	54.116	4,0	34.566	34.910	15.520	4
SALİHLİ	581.592	397.779	183.813	68,4	132.405	221.625	43.175	574
SARIGÖL	177.333	131.884	45.449	74,4	2.945	122.613	6.326	
SARUHANLI	392.970	260.210	132.760	66,2	60.671	172.010	27.501	28
SELENDİ	360.721	10.288	350.433	2,9	5.350	1.250	3.660	28
SOMA	218.470	37.100	181.370	17,0	13.038	11.000	13.040	22
ŞEHZADELER	325.514	287.646	37.868	88,4	150.702	115.127	21.817	
TURGUTLU	249.903	203.799	46.104	81,6	63.877	104.691	35.082	149
YUNUSEMRE	99.567	68.766	30.801	69,1	26.550	35.090	6.377	749
TOPLAM	5.070.688	2.585.862	2.357.592	51,0	702.021	1.581.012	299.500	3.329
İl Müdürlüğü Verileri 2022								

İlimizdeki Önemli Tarla Bitkileri Üretimi

ÜRÜN	EKİLİŞ MİKTARI (Dekar)	ÜRETİM MİKTARI (Ton)
BUĞDAY	836.878	208.911
ARPA	350.050	74.556
MISIR (Dane)	186.207	191.089
TÜTÜN	150.312	11.353
FİĞ (yeşil ot)	76.665	87.708
MISIR (Silaj)	147.665	711.669
SUSAM	55.829	3.256
PAMUK (kütü)	174.175	91.933
NOHUT	19.830	1.642
YONCA (yeşil ot)	40.369	130.432
Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri (2022)		

İlimizdeki önemli meyve ürünleri üretimi

ÜRÜNÜN ADI	TOPLU MEYVELİKLERİN ALANI (Da)	ÜRETİM MİKTARI (Ton)
Kurutmalık Üzüm, Çekirdeksiz	648.666	1.216.195
Sofralık Üzüm, Çekirdeksiz	174.881	374.576
Yağlık Zeytinler	542.778	205.541
Sofralık Zeytinler	610.198	212.614
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	36.169	69.406
Kiraz	90.718	48.832
Çilek	9.691	32.386
Şeftali	10.012	12.532
Erik	17.269	13.944
Ceviz	109.132	8.691
Badem	59.917	6.831
Armut	4.194	5.709
Nar	2.711	3.766
Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri (2022)		

İlimizdeki önemli sebze ürünleri üretimi

ÜRÜNÜN ADI	EKİLİŞ MİKTARI (Dekar)	ÜRETİM MİKTARI (Ton)
Domates (Salçalık)	91.199	847.541
Domates (Sofralık)	24.594	137.525
Biber (Salçalık, Kappa)	25.819	102.569
Karpuz	29.972	113.030
Kavun	30.383	76.837
Biber (Sivri)	14.891	40.404
Hıyar (Sofralık)	5.951	44.469
Hıyar (Turşuluk)	18.061	35.765
Patlıcan	6.079	14.667
Isanak	8.848	9.570
Lahana (Beyaz)	3.601	9.948
Karnabahar	4.862	9.796
Biber (Dolmalık)	4.698	12.491
Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri (2022) Not: Örtüaltı üretimi sebze üretimi dahil değildir.		

2023 yılında ilimizde Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı 81.852 çiftçi bulunmaktadır. Bu sayı ile Manisa ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı sıralamasında Türkiye'de 3. Sırada bulunmaktadır.

İlimizde toplam 240.023 adet büyükbaş hayvan mevcudu bulunmaktadır. Ülkemizde mevcut 17.023.791 adet büyükbaş hayvanın yaklaşık % 1,4 ü ilimizde bulunmaktadır.

	Büyükbaş	Hayvan Sayısı (Ad)
MANİSA	Sığır	239.461
	Manda	562
	Toplam	240.023
TÜRKİYE	Sığır	16.581.956
	Manda	171.835
	Toplam	17.023.791
Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri (2022)		

İlimizde toplam 991.990 adet küçükbaş hayvan mevcudu bulunmaktadır. Bu hayvanların 803.243 adedi koyun, 188.747 adedi keçidir. Ülkemizde mevcut 56.265.750 adet küçükbaş hayvanın yaklaşık olarak %1,8'i ilimizde bulunmaktadır.

	Hayvan Adı	Toplam (Ad)
MANİSA	Koyun	803.243
	Keçi	188.747
	Toplam	991.990
TÜRKİYE	Koyun	44.687.888
	Keçi	11.577.862
	Toplam	56.265.750
Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri (2022)		

İlimizde toplam 49.018.023 adet tavuk bulunmaktadır. Manisa Toplam 37.707.574 adet et tavuğu (broiler) mevcudu ile ülkemizde birinci sıradadır (Türkiye etlik tavuk sayısı 310.976.327). 2022 yılında ilimizde yumurta tavuğu mevcudu 11.310.449 adettir. Manisa, Etlik Tavuk varlığı bakımından 1. sıradadır. İlimiz Yumurta Tavukçuluğu bakımından Afyon'dan sonra en fazla yumurta tavuğuna sahip 2. il konumundadır. Ülkemiz yumurta tavuğu varlığının yaklaşık % 10'u ilimizde bulunmaktadır.

İlimiz hindi varlığı ile de Türkiye'de birinci sırada bulunmaktadır. Toplam 876.216 adet hindi varlığı ile Manisa, ülkemiz hindi varlığının yaklaşık olarak % 24'üne sahiptir.

HAYVAN TÜRÜ	MANİSA (Ad.)	PAYI (%)	TÜRKİYE (Ad.)
Et Tavuğu	37.707.574	12	310.976.327
Yumurta Tavuğu	11.310.449	9,8	114.814.115
TOPLAM	49.018.023	11,5	425.790.442
Hindi	876.216	24	3.669.726
Kaz	2.680		1.385.507
Ördek	1.624		432.457

Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri (2022)

Arıcılık

İlimizde arıcılık yapan işletme sayısı 2022 yılı TÜİK Hayvancılık İstatistikleri verilerine göre 1.552'dir. 76.159 adet kovanın bulunduğu ilimizde 558,7 ton bal üretimi gerçekleşmiştir.

ARICILIK	SAYISI (Adet)
Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	1.552
Eski Tip ve Kovan Sayısı	1.176
Yeni Tip ve Kovan Sayısı	74.983

Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri (2022)

İlimizde Rekolte Çalışması Yapılan Ürünler

	SULTANİ ÇEKİRDEKSİZ (Kurutmalık)		SOFRALIK ÇEKİRDEKSİZ	
YIL	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)
2017	611.198	271.441	154.844	442.218
2018	617.791	232.836	152.534	258.154
2019	617.943	259.679	153.728	381.759
2020	638.081	236.731	134.550	285.677
2021	640.766	192.513	159.634	218.952
2022	664.586	293.152	150.084	340.150

MANİSA İLİ KURU ÜZÜM REKOLTESİ	
Yıl	Çekirdeksiz Kuru Üzüm Rekoltesi
2017	271.441 Ton
2018	232.836 Ton
2019	259.679 Ton
2020	236.732 Ton
2021	192.514 Ton
2022	293.152 Ton

MANİSA İLİ ZEYTİN REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		AĞAÇ BAŞINA ZEYTİN DANESİ (KG)	ELDE EDİLECEK ZEYTİN (TON)	YEMEKLİĞE AYRILACAK ZEYTİN (TON)	YAĞLIĞA AYRILACAK ZEYTİN (TON)	ELDE EDİLECEK ZEYTİNYAĞI (TON)	1 Kg. ZEYTİNYAĞI İÇİN ZEYTİN DANESİ (KG)
	MEYVE VEREN	MEYVE V- RMEYEN						
2011-2012	13.498.160	6.642.948	12,4	167.976	102.444	57.143	10.568	5,4
2012-2013	15.979.720	4.646.803	11,3	180	101.449	78.347	14.107	5,6
2013-2014	16.897.067	3.563.390	7,5	126.327	76.230	50.096	9.101	6,0
2014-2015	17.363.626	3.803.210	10,0	181.882	107.301	74.581	14.571	5,1
2015-2016	18.395.421	3.399.339	5,5	101.887	67.618	34.269	7.118	4,8
2016-2017	18.820.588	3.448.535	15,0	289.837	147.775	142.062	15.596	7,5
2017-2018	19.546.500	3.124.404	13,0	254.878	126.516	128.362	20.869	6,2
2018-2019	18.674.379	3.152.198	16,6	310.067	147.648	162.419	28.525	5,7
2019-2020	19.140.329	3.325.436	7,1	135.458	87.681	47.776	7.963	6,0
2020-2021	21.194.661	3.989.444	15,8	335.121	165.175	169.946	29.815	5,7
2021-2022	21.783.434	4.212.646	12,4	269.309	150.088	119.221	21.289	5,6
2022-2023	22.876.682	4.669.682	27,0	617.038	223.774	393.263	78.647	5,0
Kaynak:Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi								

Manisa ilinin en önemli bitkisel ürünleri Kuru ve Yaş Üzüm, Zeytin, Kiraz, Tütün, Susam, Kurutmalık ve Yaş Domates, Mısır ve Kavundur. İlimizin Türkiye tarımsal üretimi içerisinde ağırlığı olan tarımsal ürünleri ve ülke üretimindeki yeri TÜİK 2022 yılı verilerine göre aşağıya çıkarılmıştır.

ÜRÜN	ÜRETİM (TON)			ALAN (DEKAR)		
	Manisa	TR	Üretimde %	Manisa	TR	Alanda %
Kurutmalık Üzüm, Çekirdeksiz	1.216.195	1.334.283	91,15	648.666	764.289	84,87
Sofralık Üzüm, Çekirdeksiz	374.576	556.500	67,31	174.881	315.469	55,44
Sofralık Zeytinler	212.614	938.217	22,66	610.198	2.326.289	26,23
Susam Tohumu	3.256	17.366	18,75	55.829	242.857	22,99
Domates Salçalık	847.541	5.045.144	16,80	91.199	602.800	15,13
Hıyar Turşuluk	35.765	248.022	14,42	18.061	94.370	19,14
Tütün, İşlenmemiş	11.353	82.250	13,80	150.312	750.510	20,03
Yağlık Zeytinler	205.541	2.037.783	10,09	542.778	6.684.972	8,12
Kiraz	48.832	656.041	7,44	90.718	804.818	11,27
Biber Salçalık, Kapya	102.569	1.481.612	6,92	25.819	362.989	7,11
Kavun	76.837	1.587.230	4,84	30.383	627.243	4,84
Badem	6.831	190.000	3,60	59.917	632.663	9,47
Pamuk, Çırcırlanmamış Kütlü	91.933	2.750.000	3,34	174.175	5.731.613	3,04
Ceviz	8.691	335.000	2,59	109.132	1.664.949	6,55
Mısır	191.089	8.500.000	2,25	186.207	9.118.849	2,04
Buğday	208.911	16.000.000	1,31	836.878	54.237.790	1,54

Manisa bir sanayi ili olmasının yanında, geniş bitkisel ve hayvansal ürün yelpazesi ile Türkiye tarımında çok önemli bir yere sahiptir.

Kurutmalık Çekirdeksiz Üzüm 1. Sofralık Çekirdeksiz Üzüm 1. Sofralık Zeytin 1. Hindi 1. Salçalık Domates 2. (1Bursa) Etlik Tavuk 2. (1.Balıkesir) Yumurta Tavuğu 2. (1Afyon) Tütün 3. (1Adıyaman, 2Denizli) Turşuluk Hıyar 3. (1İzmir, 2Afyon) Kekik 4. (1Denizli, 2Uşak, 3Antalya)	Sivri Biber 4. (1Mersin, 2Antalya, 3Bursa) Kiraz 4. Yağlık Zeytin 5. (1Aydın, 2Muğla, 3İzmir, 4Balıkesir) Salçalık Biber (Kıy) 5. (1Çanakkale, 2Antalya, 3Adana, 4Samsun) Kereviz 5. Börülce 5. Ispanak 5. Şalgam 5. Kavun 6. Erik 6. Badem 7.
--	---

TARIMSAL İHRACAT

2022

İlimiz gıda ve tarımsal ürünlerin iç tüketim talep ve ihtiyaçlarını karşılamının yanında, yurtdışına da söz konusu ürünleri ihraç etmekte ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır. 2021 yılında gerçekleşen ihracat değeri 652 Milyon 873 Bin dolar iken; 2022 yılında %21,5'lik artışla 793 Milyon 131 Bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI (1000 \$)				
2022	SEKTÖR	1 OCAK - 31 ARALIK		
		2021	2022	DEĞ.
	Fındık ve Mamulleri	26.000	36.000	%39,3
	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	122.478	160.897	%31,4
	Kuru Meyve ve Mamulleri	227.631	218.809	-%3,9
	Meyve Sebze Mamulleri	125.834	168.781	%34,1
	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	50.894	78.244	%53,7
	Tütün	51.207	79.077	%54,4
	Yaş Meyve ve Sebze	36.571	37.322	%2,1
	Zeytin ve Zeytinyağı	38.233	49.964	%30,7
	TOPLAM	652.873	793.131	

İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI (1000 \$)				
2023	SEKTÖR	1 OCAK - 30 EYLÜL		
		2021	2022	DEĞ.
	Fındık ve Mamulleri	35,89	164,10	%357,2
	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	118.388	137.196	%15,9
	Kuru Meyve ve Mamulleri	155.457	165.210	%6,3
	Meyve Sebze Mamulleri	111.124	138.240	%24,4
	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	57.723	61.589	%6,7
	Tütün	52.030	64.737	%24,4
	Yaş Meyve ve Sebze	29.606	24.488	-%17,3
	Zeytin ve Zeytinyağı	35.915	50.136	%39,6
	TOPLAM	560.280	641.760	

Milli Tarım Projesi Havza Bazlı Destekleme Modeli kapsamında,

Ülkemizde arz açığı bulunan, stratejik öneme haiz, bölgesel önem arz eden, insan beslenmesi - sağlığı ve hayvansal üretim açısından önemli 21 ürünün istatistiki verileri, ekim nöbeti (münavebe), iklim, toprak ve topografya, su kısıtı verileri (mevcut su potansiyeli ve bitki su tüketimi), il-İlçe (Kamu, STK ve Üniversiteler) önerileri de dikkate alınarak oluşturulan Karar Destek Sistemi sonuçları ile 3 tarım havzasında bulunan ilimizde toplam 14 ürüne tarımsal destek verilmektedir.

Havza bazlı destekleme modeli çerçevesinde ilimizde desteklenen ürünler ise Arpa, Buğday, Mısır (Dane), Pamuk (Kütlü), Yem Bitkileri, Zeytinyağı, Nohut, Kuru Fasulye, Mercimek, Ayçiçeği (Yağlık), Çavdar, Triticale, Patates ve Yulaftır.

2022 yılında ilimizde 2'si dış kaynaklı 35'i yerel kaynaklı olmak üzere 26 Milyon 833 Bin 858 TL Bütçeli toplam 37 proje yürütülmüştür.

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğünce 21 Milyon 059 Bin 883 TL yerel, 2.111.910 TL dış kaynaklı olmak üzere toplam 23.171.793 TL bütçeli proje yürütülmüştür.

Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğünce 2 Milyon 337 Bin TL toplam bütçeli 3 Proje yürütülmüştür.

Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğünce 1.325.000 TL bütçe ile Salihli ilçemizde iki mahallede, Kula ilçemizde bir mahallede toplam 1.400 dekarlık alanda mera ıslah projeleri yürütülmektedir.

2022 YILINDA İL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN PROJELER

BUDAĞI TOPRAĞA KARIŞTIR, ORGANİK MADDENİ YARIŞTIR	AHMETLİ İLÇESİNDE BAĞLARDA BİYOTEKNİK MÜCADELENİN YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ
AHLATLAR ARMUTA DÖNÜŞECEK, ATIL ARAZİLER ÜRETİMLE DEĞERLENECEK	KABİN TAKIN, HAYATTA KALIN PROJESİ
SOFRALARIN ALTINI YAĞLIK AYÇİÇEK	TARIM DOSTU OKUL PROJESİ
EK ARPANI, DOLDUR AMBARINI	BÖCEK ŞENLİĞİ PROJESİ
TARLAN ARPA DOLSUN, YEMİN BOL OLSUN	KADINLAR ÜRETSİN BAĞÇELER ŞENLENSİN
EK TOHUMUN HASINI, ÇEKME YİYECEK YASINI	KADINLAR TARIMA YÖNELİYOR, BALKONLAR TARLAYA DÖNÜŞÜYOR
BUĞDAY TARLADA EKMEK SOFRADA	AMACIM ORGANİK, MÜCADELEM TEKNİK
DEMİRCİDE SERTİFİKALI BUĞDAY ÜRETİMİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI	İYİ TARIM İÇİN YEŞİL GÜBRELEME İLE ZENGİN TOPRAKLAR
KURAKLIKLA MÜCADELE KAPSAMINDA TRİTİKALE ÜRETİMİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI	MENENGİÇTEN ANTEP FISTIĞINA GİDEN YOL
KİRAZDA YAPRAKBÜKEN ZARARLISINA KARŞI BİYOTEKNİK MÜCADELENİN YAYGINLAŞTIRILMASI	Keklik Salımı ve Çekirge Mücadelesi Projesi
ZEYTİN SİNEĞİ MÜCADELESİNDE KİSMİ YEM DAL MÜCADELESİ VE %2'LİK DAP'LI ŞİŞE ASIMININ YAYGINLAŞTIRILMASI	MEYVECİLİĞİ GELİŞTİRME PROJESİ
SALİHLİ İLÇESİNDE BAĞLARDA BİYOTEKNİK MÜCADELENİN YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ	SERTİFİKALI BUĞDAY VE ARPA DAĞITIMI İLE HUBUBAT ÜRETİMİNDE VERİM VE KALİTENİN ARTTIRILMASI
DOMATES GÜVESİ İLE BİYOTEKNİK MÜCADELENİN YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ	SERTİFİKALI BUĞDAY VE ARPA DAĞITIMI İLE HUBUBAT ÜRETİMİNDE VERİM VE KALİTENİN ARTTIRILMASI
KANADI NOKTALI SİRKE SİNEĞİ İLE BİYOTEKNİK MÜCADELENİN YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ	SELENDİ KATI GÜBRE DAĞITMA MAKİNESİ PROJESİ
KANADI NOKTALI SİRKE SİNEĞİ İLE BİYOTEKNİK MÜCADELENİN YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ	BELEDİYE DEMİRCİ SELEKTÖR PROJESİ
HALK ELİNDE HAYVAN ISLAHI ÜLKESEL PROJESİ	KÜÇÜKBAŞ HAYVANLARDA SÜRÜ İYİLEŞTİRME PROJESİ
SURİYELİ MÜLTECİLER VE EV SAHİBİ TOPLULUKLAR İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİR İSTİHDAM VE GEÇİM KAYNAKLARININ DESTEKLENMESİ PROJESİ - OSRO/TUR/100/JPN	SOSYOEKONOMİK ENTEGRASYONUN DESTEKLENMESİ VE GEÇİM SAĞLAMA İMKÂNLARININ YARATILMASI ARACILIĞIYLA TÜRKİYE'DE GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ SURİYELİLER İLE EV SAHİBİ TOPLULUKLARIN DAYANIKLILIĞININ GELİŞTİRİLMESİ (OSRO/TUR/901/EC)

2022 – 2023 Yılı Destekleme

DESTEKLEME	2022	2023
	Miktarı (TL)	Miktarı (TL)
Hayvancılık	188.597.814	121.117.739
Bitkisel Üretim	386.595.087	530.632.407
Kırsal Kalkınma	24.068.000	7.077.700
TOPLAM	599.260.901	658.827.846*

İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GENEL TANITIMI

MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜN GÖREVLERİ

Müdürlüğümüz; Manisa ili sınırları içinde Tarım ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 03/06/2011 tarih ve 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28. maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan “Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Taşra Teşkilatı’nın Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelike” göre, ilin tarımsal (bitki, hayvan ve su ürünleri) üretim faaliyetlerini yönlendirmek, hizmetin gerektirdiği planlamaları yapmak, projeleri hazırlamak uygulamak ve sonuçları değerlendirmek, üreticinin ihtiyacı olan girdileri temin ve tevzii etmek, yeni teknolojik gelişmeleri üreticiye yaymak üzere çalışmalar yapmaktadır.

Bu çalışmaları aşağıdaki faaliyet alanları içinde özetlenmiştir;

- İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve üretim potansiyelini belirlemek,
- Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile işbirliği yapmak,
- Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlanmasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- Tarımla ilgili her türlü istatistiki bilginin zamanında toplanmasını sağlamak,
- İl dahilinde hayvansal ve bitkisel hastalık ve zararlıları belirlemek, koruma programlarını hazırlamak ve uygulamak,
- Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yaygınlaştırılması için il bazında çalışmalar yapmak,
- Tarım ve kırsal kalkınma projeleri hazırlamak, projeye dayalı işletmelerin kredi taleplerini incelemek,
- İl dahilinde ilaç bayileri ve ilgili kişileri gıda ve yem stoklarını kontrol etmek, etüt ve envanterlerini hazırlamak, teknik ve sağlık şartları bakımından gerekli denetimleri yapmak,

- Su ürünleri ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ile ilgili çalışmalar yapmak,
- Kayıt sistemleri veri girişleri ve destekleme uygulamalarını yapmak,
- Çiftçi malları korunması, tabii afet yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,
- Köy el sanatlarının geliştirilmesi ve mamullerinin pazarlanmasına yardımcı olmak,
- Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını teşvik etmek, etüt ve projeler hazırlamak, mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,
- Çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamaktır.

Müdürlüğümüz bu çalışmaları, **Şube Müdürlükleri** ve **İlçe Müdürlükleri** kanalı ile yürütmektedir.

Toplam Kadro Sayısı	912
Kadrolu Olup Kendi Birimlerimizde Çalışan Sayısı	902
Kadrosu Birimlerimizde Olup Başka Yerde Görevlendirme Olanlar	10
Kadrosu Başka Birimde Olup Birimlerimizde Görevli Olanlar	0
Birimlerimizde Çalışan Sayısı (Görevlendirmeler Dahil)	902

Personel Sayısı	
İlköğretim	2
İlkokul	50
Ortaokul	19
Lise	39
Meslek Lisesi	25
Yüksek Okul	128
Lisans	561
Lisans Tamamlama	1
Lisansüstü	80
Master	1
Doktora	6

Birim	Personel Sayısı
Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	4
Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	23
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	36
Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	10
Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	29
Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	25
İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	62
Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	16
Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	17
Ahmetli İlçe Müdürlüğü	26
Akhisar İlçe Müdürlüğü	87
Alaşehir İlçe Müdürlüğü	56
Demirci İlçe Müdürlüğü	19
Gölmarmara İlçe Müdürlüğü	16
Gördes İlçe Müdürlüğü	24
Kırkağaç İlçe Müdürlüğü	30
Köprübaşı İlçe Müdürlüğü	13
Kula İlçe Müdürlüğü	37
Salihli İlçe Müdürlüğü	103
Sarıgöl İlçe Müdürlüğü	22
Saruhanlı İlçe Müdürlüğü	32
Selendi İlçe Müdürlüğü	15
Soma İlçe Müdürlüğü	52
Şehzadeler İlçe Müdürlüğü	44
Turgutlu İlçe Müdürlüğü	69
Yunussemre İlçe Müdürlüğü	35
TOPLAM	902

Cinsiyet	Personel Sayısı
Erkek	679
Kadın	233
Kadro Tipi	Personel Sayısı
4/B Sözleşmeli	140
İşçi	70
Memur	702

Ünvan	Personel Sayısı
İl Tarım ve Orman Müdürü	1
İl Müdür Yardımcısı	3
Şube Müdürü	3
İlçe Müdürü	11
Şef	2
Sayman	1
Ayniyat Saymanı	1
Ambar Memuru	1
Daktilograf	1
Bilgisayar İşletmeni	4
Memur	15
Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni	5
Şoför	4
Avukat	3
Mühendis	368
Kimyager	1
Tekniker	83
Teknisyen	13
Sosyolog	0
Veteriner Hekim	132
Veteriner Sağlık Teknikeri	13
Veteriner Sağlık Teknisyeni	12
Sağlık Memuru	2
Sağlık Teknikeri	4
Laborant	2
4/B İdari Büro Görevlisi	17
4/B İdari Destek Görevlisi	32
Hizmetli	15
Teknisyen Yardımcısı	2
Sürekli İşçi	36
Şoför (İşçi)	9
4/B Mühendis	69
4/B Veteriner Hekim	22
Tarım İşçisi	21
Traktör Sürücüsü	4

İl Müdürlüğümüzün bulunduğu arsa içerisinde 10.700 metrekare kapalı alana sahip olacak olan yeni hizmet binası inşaatı tamamlanmak üzeredir.

İlçesi	Bina Durumu	Yüzölçümü
İL MÜDÜRLÜĞÜ	Merkez binaları ve bahçe	18.907,10 m2
AHMETLİ	Kaymakamlık Binasında	
AKHİSAR	Hizmet Binası ve Bahçe	3.444 m2
ALAŞEHİR	Hizmet Binası ve Bahçe	500 m2
DEMİRCİ	Kaymakamlık Binasında	
GÖRDES	Hizmet Binası ve Bahçe	194 m2
GÖLMARMARA	Kaymakamlık Binasında	
KIRKAĞAÇ	Hizmet Binası ve Bahçe	811 m2
KÖPRÜBAŞI	Hizmet Binası ve Bahçe	405 m2
KULA	Hizmet Binası	174 m2
SALİHLİ	Hizmet Binası ve Bahçe	1776 m2
SARIGÖL	Hizmet Binası ve Bahçe	2575 m2
SARUHANLI	Hizmet Binası ve Bahçe	9395 m2
SELENDİ	Hizmet Binası ve Bahçe	1549 m2
SOMA	Hizmet Binası ve Bahçe	1250 m2
ŞEHZADELER	İl Müdürlüğü hizmet binası	
TURGUTLU	Hizmet Binası ve Bahçe	3200 m2
YUNUNEMRE	İl Müdürlüğümüz kampüs alanı içerisinde.	

ARAÇ VARLIĞI

İl ve İlçe Müdürlüklerimiz hizmetlerini yürütmek için toplam 46 adet demirbaş araç bulunmaktadır. Bunlardan 38'i Genel Bütçeye, 2'si ise Döner Sermaye İşletmesi Bütçesine kayıtlıdır. Bunu yanında hizmetleri yürütmek üzere Döner Sermaye İşletmesi Bütçesinden karşılanmak üzere 84 adet araç kiralanmaktadır.	S.No	Birim Adı	Demirbaş	Kiralık	Toplam
	1	Manisa İl Müdürlüğü	9	14	23
	2	Ahmetli İlçe Müdürlüğü	1	2	3
	3	Akhisar İlçe Müdürlüğü	1	7	8
	4	Alaşehir İlçe Müdürlüğü	2	7	9
	5	Demirci İlçe Müdürlüğü	2	4	6
	6	Gölmarmara İlçe Müdürlüğü	1	2	3
	7	Gördes İlçe Müdürlüğü	3	3	6
	8	Kırkağaç İlçe Müdürlüğü		3	3
	9	Köprübaşı İlçe Müdürlüğü	2	2	4
	10	Kula İlçe Müdürlüğü	1	6	7
	11	Salihli İlçe Müdürlüğü	5	6	11
	12	Sarıgöl İlçe Müdürlüğü	3	3	6
	13	Saruhanlı İlçe Müdürlüğü	2	4	6
	14	Selendi İlçe Müdürlüğü	2	2	4
	15	Soma İlçe Müdürlüğü	1	4	5
	16	Şehzadeler İlçe Müdürlüğü	1	5	6
	17	Turgutlu İlçe Müdürlüğü	3	5	8
	18	Yunusmre İlçe Müdürlüğü	1	5	6
	TOPLAM		40	84	124

GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

2022 YILI FAALİYETLERİ

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve bağlı mevzuatlar ile gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ile yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamaları ve bu konulara ilişkin resmî kontrol ve yaptırımlar kapsamında, tüketici sağlığının korunması ve güvenilir gıda ve yem arzının sağlanması için işletmelere yönelik denetimler yapılmaktadır.

5996 sayılı Kanun kapsamında "Yurtiçi gıda ve yem denetimlerimiz risk esasına göre, önceden haber verilmeksizin, yıllık denetim programlarının yanı sıra şüphe, şikâyet, ihbar, inceleme amaçlı gerçekleştirilmektedir.

Bakanlık olarak gıda güvenilirliği konusunda temel hedefimiz tüketici sağlığını en üst düzeyde korumak olduğundan 216 kontrol görevlisi ile ilimizdeki 18.095 gıda işletmelerine denetim sayımız 2022 yılında 28.932'ye ulaşmıştır. 2022 yılında Manisa ilimizde 2054 adet kayıt/onay belgesi düzenlenmiştir.

İlçeler bazında işletme sayılarını gösterir tablolar aşağıda gösterilmektedir. Gıda İşletme Sayıları;

İLÇE	ONAYLI GIDA İŞLETMESİ (Adet)	KAYITLI GIDA ÜRETİM İŞLETMESİ (Adet)	KAYITLI GIDA SATIŞ/TOPLU TÜKETİM İŞLETMESİ (Adet)	ONAYLI/KAYITLI GIDA İŞLETMELERİ TOPLAMI (Adet)	DİĞER İŞLETMELER * (Adet)	TOPLAM İŞLETME SAYISI (Adet)
AHMETLİ	2	37	198	237	18	255
AKHİSAR	29	579	1792	2400	174	2574
ALAŞEHİR	11	189	975	1175	112	1287
DEMİRCİ	25	79	364	468	39	507
GÖLMARMARA	0	18	167	185	11	196
GÖRDES	11	40	307	358	36	394
KIRKAĞAÇ	7	106	361	474	31	505
KÖPRÜBAŞI	4	35	143	182	39	221
KULA	37	101	464	602	72	674
SALİHLİ	59	276	1652	1987	204	2191
SARIGÖL	14	56	341	411	34	445
SARUHANLI	10	126	606	742	104	846
SELENDİ	10	26	215	251	18	269
SOMA	9	124	975	1108	35	1143
ŞEHZADELER	10	211	1835	2056	170	2226
TURGUTLU	18	268	1558	1844	238	2082
YUNUSEMRE	12	256	1882	2150	130	2280
GENEL TOPLAM	268	2527	13835	16630	1465	18095

Yem İşletme Sayıları;

İLÇE	ONAYLI YEM İŞLETMESİ (Adet)	KAYITLI YEM İŞLETMESİ (Adet)	TOPLAM YEM İŞLETMESİ (Adet)
AHMETLİ	0	9	9

AKHİSAR	7	66	73
ALAŞEHİR	2	44	46
DEMİRCİ	4	14	18
GÖLMARMARA	0	7	7
GÖRDES	3	25	28
KIRKAĞAÇ	2	23	25
KÖPRÜBAŞI	1	8	9
KULA	6	46	52
SALİHLİ	32	74	106
SARIGÖL	1	10	11
SARUHANLI	3	36	39
SELENDİ	5	14	19
SOMA	11	10	21
ŞEHZADELER	7	50	57
TURGUTLU	18	37	55
YUNUSEMRE	9	24	33
GENEL TOPLAM	111	497	608

Toplam Gıda ve Yem İşletme sayılarımız;

İLÇE	TOPLAM ONAYLI/KAYITLI YEM İŞLETMESİ (Adet)	TOPLAM ONAYLI/KAYITLI GIDA İŞLETMESİ (Adet)	DİĞER İŞLETMELER (Adet)	MANİSA İLİ TOPLAM İŞLETME SAYISI (Adet)
AHMETLİ	9	237	18	264
AKHİSAR	73	2400	174	2647
ALAŞEHİR	46	1175	112	1333
DEMİRCİ	18	468	39	525
GÖLMARMARA	7	185	11	203
GÖRDES	28	358	36	422
KIRKAĞAÇ	25	474	31	530
KÖPRÜBAŞI	9	182	39	230
KULA	52	602	72	726
SALİHLİ	106	1987	204	2297
SARIGÖL	11	411	34	456
SARUHANLI	39	742	104	885
SELENDİ	19	251	18	288
SOMA	21	1108	35	1164
ŞEHZADELER	57	2056	170	2283
TURGUTLU	55	1844	238	2137
YUNUSEMRE	33	2150	130	2313
GENEL TOPLAM	608	16630	1465	18703

2022 yılı Gıda ve Yem Denetim sayılarını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir;

2022 YILI TOPLAM DENETİM SAYILARI (Adet)

<i>Yem Denetim Sayısı</i>	<i>1493</i>
• <i>Olumlu:</i>	<i>1435</i>
• <i>Olumsuz:</i>	<i>58</i>
<i>Gıda Denetim Sayısı</i>	<i>27439</i>
• <i>Olumlu:</i>	<i>26322</i>
• <i>Olumsuz:</i>	<i>1137</i>
<i>Toplam Denetim Sayısı:</i>	<i>28932</i>

2022 yılı içerisinde risk esaslı denetimlerimizin dışında ve Bakanlığımızın emirleri doğrultusunda gerçekleştirilen denetim sebepleri aşağıdaki gibidir;

- 1- Alo Gıda 174 Hattı denetimleri
- 2- CİMER Hattı denetimleri,
- 3- Whatsapp Hattı denetimleri,
- 4- Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlar aracılığıyla gelen ihbar denetimleri,
- 5- Dilekçe veya Telefon yolu ile gelen ihbar denetimleri,
- 6- Yazılı veya Görsel Medya Aracılığıyla gelen ihbar denetimleri
- 7- Numune Alma Planları doğrultusunda yapılan denetimler,
- 8- Çapraz Denetimler (Bakanlık tarafından görevlendirilen diğer İl Tarım ve Orman Müdürlüğü personellerinin gerçekleştirdiği denetimler),
- 9- Risk Dışı Denetimler (Kolluk Kuvvetleri, diğer kamu kurumları vb. ile yapılan); Kaçakçılık Ürünleri
- 10- Hızlı Alarm (RASFF) kapsamında yapılan denetimler,
- 11- İhracat Denetimleri; Rusya Federasyonu Yaş Meyve-Sebze, AB Kuru Meyve, AB Asma Yaprığı, Çin vb.. model sertifika modelleri için yapılan denetimler, alıcı ülke şartlarının uygunluğunun tespit denetimleri,
- 12- İthalat Denetimleri; yerinde kontrol ve numune alma,
- 13- HACCP Tetkik denetimleri,
- 14- Takip denetimleri,
- 15- İmha tespit denetimleri,
- 16- Alkol-Yılbaşı denetimleri,
- 17- Ramazan denetimleri,
- 18- Kurban denetimleri,
- 19- Ramazan denetimleri vb...

Gıda üretim ve satış zincirinin tüm aşamalarında, tüketici sağlığının korunması ve güvenilir gıda arzının sağlanması amaçlarıyla, Bakanlığımızca, değişik ürün gruplarında risk değerlendirmesine bağlı olarak Yıllık Gıda Numune Alma Planı hazırlanmaktadır.

Bahse konu plan, Bakanlık ve İl Gıda Numune Alma Planı olmak üzere iki bölümde uygulanmaktadır. 2022 yılında Bakanlık ve İl Yıllık Numune Alma Planı kapsamında numune programı sayısı ve alınan numunelere ait programlar aşağıda gösterilmektedir;

2022 Yılı Programı	Alınması Gereken (Adet)	
<i>İl Yıllık Numune Alma Planı</i>	109	
• Alınan Toplam Numune Sayısı	114	Gerçekleşme (%) 104,59
• Olumlu Numune Sonuçları	106	
• Olumsuz Numune Sonuçları	8	
<i>Bakanlık Kontrol Numune Alma Planı</i>	308	
• Alınan Toplam Numune Sayısı	310	Gerçekleşme (%)100,65
• Olumlu Numune Sonuçları	297	
• Olumsuz Numune Sonuçları	13	
<i>Yem Numune Alma Planı</i>	299	
• Alınan Toplam Numune Sayısı	536	Gerçekleşme (%)179,26
• Olumlu Numune Sonuçları	467	
• Olumsuz Numune Sonuçları	69	

<i>Bakanlık Kontrol Planı</i>	<i>Alınan Numune (Adet)</i>	<i>Olumlu (Adet)</i>	<i>Olumsuz (Adet)</i>	<i>Red/Şahit Numune Kullanma/ Sonuçlanmayan (Adet)</i>
<i>Kırmızı Et ve Kırmızı Et Ürünleri</i>	10	10	0	0
<i>Kanatlı Et ve Kanatlı Et Ürünleri</i>	27	23	1	4
<i>Süt ve Süt Ürünleri</i>	5	5	0	0
<i>Arıcılık Ürünleri</i>	6	4	2	2
<i>Meyve Sebze İşleme</i>	134	113	17	4
<i>Bitkisel Yağ ve Margarin</i>	55	48	3	4
<i>Şekerli Mamuller, Tahin ve Pekmez</i>	8	6	1	1
<i>Kuruyemiş ve Çerezler</i>	7	5	1	1
<i>Alkollü İçkiler</i>	12	12	0	0
<i>Hazır Yemekler</i>	25	21	4	0
<i>Diğer Gıdalar (Macun, Bitkisel Çay vb.)</i>	24	19	5	0

İl Kontrol Planı (Adet)	Alınan Numune (Adet)	Olumlu (Adet)	Olumsuz (Adet)	Sonuçlanmadı (Adet)
Süt ve Süt Ürünleri	25	25	0	0
Dondurma	14	10	4	0
Arıcılık Ürünleri	2	2	0	0
Hazır Yemek	22	19	2	1
Pastacılık ve Hafif Tatlı Ürünleri	42	35	5	2
Alkolsüz İçecek	9	9	0	0

2022 yılı içerisinde Risk Esaslı Denetim, Bakanlık / İl Yıllık Numune Alma Planı, Hızlı Alarm, İhbar ve Şikâyetler vb. sonucunda toplam 3565 adet numune alınmış olup alınan numunelere ait tablo aşağıda gösterilmektedir.

Toplam Numune Sayısı (Adet)	Olumlu	Olumsuz	Red	İşlemi Devam Eden
3565	3240	118	107	100

2022 yılı içerisinde Risk Esaslı Denetim, Bakanlık / İl Yıllık Numune Alma Planı, Hızlı Alarm, İhbar ve Şikâyetler vb. sonucunda yapılan 28.926 adet denetim sonucunda tespit edilen olumsuzluklar sonucunda 5996 sayılı Kanun kapsamında 10 savcılığa suç duyurusu ve toplam 384 adet idari para cezası yaptırım kararı uygulanmış olup toplam ceza miktarı 5.988.793 TL'dir;

İPC SAYISI (Adet)	İPC MİKTARI (TL)	SAVCILIK (Adet)
384	5.988.793	10

İlimizden Genel İhracat, AB Kuru Meyve, Serbest Satış ve Rusya Federasyonu'na yapılan ihracatlar olmak üzere dünyanın farklı ülkelerine geniş ürün yelpazesinde işlenmiş ve işlenmemiş ürünlerimizin ihracatı yoğun bir şekilde yapılmaktadır. 2021 yılında 10.633 adet Sağlık Sertifikası düzenlenmiş iken 2022 yılında bir önceki yıla göre %53,15 artarak 16.285 adet Sağlık Sertifikası ile ihracat gerçekleşmiştir.

2018 ve 2022 yılı arası ihracat bilgisi aşağıdaki gibidir;

	SAĞLIK SERTİFİKASI (Adet)	RUSYA FEDERASYONU İHRACATI (Adet)	AVRUPA BİRLİĞİ İHRACATI (Adet)	SERBEST SATIŞ SERTİFİKASI (Adet)	TOPLAM (Adet)
2018	4348	724	49	73	5112
2019	5357	2946	115	70	8488
2020	5333	3520	181	82	9116
2021	5845	4552	159	77	10633
2022	6956	9147	103	79	16285

Bakanlığımızın 13.08.2008 tarih ve 5839-30053 sayılı Hızlı Alarm Sistemi Uygulama Talimatı ile Avrupa Birliği Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sistemi (AB-RASFF) kapsamında alınan bildirimler Genel Müdürlüğümüz RASFF Ulusal Temas Noktaları tarafından, takip ve izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmek üzere İl Müdürlüklerine yönlendirilmektedir. 2022 yılında ilimize yönlendirilen Hızlı Alarm bildirimleri aşağıdaki ürün gruplarına yapılmış olup bu kapsamda denetim, izleme ve numune çalışmaları yapılarak sonucundan Bakanlığa bilgi verilmiştir;

1. Fermente ve Salamura Ürün Üretimi-Salamura Asma Yapağı, Alınan Bildirim Sayısı:6
2. Doğal ve Fabrikasyon Kurutulmuş Ürün İşleme; Yarı-Kuru Domates, Alınan Bildirim Sayısı:2, Kuru Üzüm, Alınan Bildirim Sayısı:2.
3. Meyve-Sebze Paketleme, Biber ve Nar, Alınan Bildirim Sayısı:2
4. Tahin, Pekmez ve Helva Üretimi-Tahin Helva, Alınan Bildirim Sayısı:1
5. Meyve-Sebze İşleme, Salça, Alınan Bildirim Sayısı:1 adet

Ayrıca gıda ve yem ithalatı ile ilgili denetimlerimiz de titizlikle sürdürülmektedir. 2022 yılı içerisinde ilimize 12 adet ithalat başvurusu yapılmış olup analiz sıklığı değerlendirilmesi sonucunda numune alınarak veya tek pencere sistemi üzerinden ithalatlar gerçekleştirilmiştir. İlimizden yapılan ithalat başvuruları ağırlıklı olarak gıda ile temas eden madde ve malzeme faaliyet kapsamında olup cam kavanoz, metal kavanoz kapağı, aseptik dolum torbası, plastik ambalaj malzemesi ürünleri konusunda gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızın "Güvenilir Gıda Sağlıklı Yaşam" kampanyasıyla hayata geçirmiş olduğu 174 ALO GIDA HATTI ile tüketicilerimizin üretim ya da satış yapan gıda/yem işyerlerinde veya toplu tüketim yerlerinde gördükleri insan sağlığını tehdit eden durumları, gıda zehirlenmelerini ve gıda ile hijyen ile ilgili fark ettikleri diğer olumsuzlukları bu hatta bildirme, şikayette bulunma hakları vardır.

Bu kapsamda 2022 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüze 174 Alo Gıda / Whatsapp ihbar hattı üzerinden toplam 760 şikâyet yönlendirilmiş olup şikâyetler sonucunda 676 adet denetim gerçekleştirilerek şikâyet sahiplerine elektronik ortamda gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

2022 yılı Alo Gıda şikâyetleri ve şikâyete istinaden yapılan denetimlere ait sonuçlar aşağıdaki gibidir;

ŞİKAYET SAYISI	DENETİM SAYISI (Adet)	İPC (Adet)	İPC MİKTARI(TL)	SAVCILIK
760	676	61	936.796	0

İl/İlçe Müdürlüklerimiz tarafından 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında İl/İlçe Emniyet Müdürlüklerince veya İl/İlçe Jandarma Komutanlıklarınca ele geçirilen diğer ürünlerden de (takviye edici gıda, tütün ve tütün mamulleri, çay vb.) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu kapsamında Savcılık talimatıyla numune alınarak ve gerekli incelemeler yapılarak, yetkili laboratuvarlarca analizi yaptırılır. Yetkili laboratuvarlarca düzenlenen muayene ve analiz raporları ile yetkili laboratuvarlarca düzenlenen muayene ve analiz raporlarına istinaden İl Müdürlüğümüz tarafından ekspertiz raporu düzenlenerek soruşturmayı yürüten mahkemeye iletilmek üzere İl/İlçe Emniyet Müdürlüklerine veya İl/İlçe Jandarma Komutanlıklarına gönderilmektedir.

İl ve İlçe kolluk kuvvetleri tarafından 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında ele geçirilen ürünlerden alınan numunelere ait 2022 yılında 143 adet alkollü içki ekspertiz raporu düzenlenmiştir.

İl ve İlçe kolluk kuvvetleri tarafından 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında ele geçirilen ürünlerden alınan numunelere ait 2022 yılında 211 adet tütün ve tütün mamülleri ekspertiz raporu düzenlenmiştir. (Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü olarak düzenlenen sayıdır.)

Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığının satış belgesi sistemi üzerinden Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna ilişkin belgeler İlçe Müdürlüklerimiz tarafından düzenlenmektedir. İlimizde alkollü ürün alım, sunum satış yapabilen belgeye sahip faal firma sayısı aşağıdaki gibidir;

289 adet Açık Alkollü İçki Satış Belgesi

1125 adet Perakende Alkollü İçki Belgesi

3 adet Etil Alkol Toptan Satış Belgesi

34 adet Toptan Alkollü İçki Satış Belgesi

İlimizin Teşvik bölgesi olması, ihracat yapılan limanlara yakın olması ve hammadde yakınlığı sebebiyle yıllar içerisinde farklı faaliyetler konusunda yüksek kapasiteli gıda ve yem işletme sayılarının artmasını sağlamıştır.

İlimizde yer alan Onaya tabi Gıda Sanayi Konuları ve sayıları aşağıdaki gibidir;

Çiğ Süt Ve Süt Ürünleri İşleme Tesisleri (Adet)	199
İşleme Tesisi	58
Toplama Merkezi	141
Et Ürünleri	14
o İşleme Tesisi	
Evcil Tırnaklıların Eti	19
Kesimhane	5
Küçük Kapasiteli Kesimhane	6
Parçalama Tesisi	8
Genel Faaliyet Gösteren İşletmeler	1
o Sıcaklık Kontrollü Müstakil Soğuk Depo	
Kanatlı Ve Tavşanımsıların Eti	6
Kesimhane	2
Parçalama Tesisi	4
Kıyma, Hazırlanmış Et Karışımları Ve Mae	8
o Hazırlanmış Et Karışımı Üreten İşletme	
Yumurta Ve Yumurta Ürünleri	31
Sıvı Yumurta Tesisi	2
Yumurta Paketleme Tesisi	29

İlimizde yer alan Yem Sanayi Konuları ve sayıları aşağıdaki gibidir;

(5996) Kayda Tabi Yem İşletmeleri (Adet)	513
Ev ve Süs Hayvanları Yemi Satan Yerler	18
Karma Yemi İşleme Tesisleri	1
Kayda Tabi Karma Yem Üreten İşletme	4
• Ev ve Süs Hayvanları Yemi Üreten İşletmeler	
Kayda Tabi Kendi Yemini Yapan Çiftlikler	8
Kayda Tabi Paketleme Yapan Yem İşletmeleri	2
Kayda Tabi Perakende Yem Satış ve Depolama Yerleri	362
Kayda Tabi Tesisinde Ürünü Bulundurmadan Satan İşletmeler	31
Kayda Tabi Yem İthalat-İhracat İşletmesi	1
Kayda Tabi Yem Katkı ve Premiks Üreten İşletme	6
Sanayi Yan Ürünü Üreten İşletmeler	24
Yalama Taşı veya Blok Yem Üreten İşletme	2
Yem Hammadde Tedarikçileri	22
Yem Hammaddesi İşleyen İşletmeler	32
(5996) Onaya Tabi Yem İşletmeleri	135
Kedi-Köpek Maması Üreten Yem İşletmesi	5
Köpek Çiğneme Ürünü Üreten Yem İşletmesi	2
Onaya Tabi Karma Yem Üreten İşletme	15
Onaya Tabi Kendi Yemini Yapan Çiftlikler	9
Onaya Tabi Paketleme Yapan Yem İşletmeleri	1
Onaya Tabi Perakende Yem Satış Ve Depolama Yerleri	66
Onaya Tabi Premiks Üreten Yem İşletmesi	2
Onaya Tabi Tesisinde Ürünü Bulundurmadan Satan İşletmeler	6
Onaya Tabi Yem Katkı Üreten İşletme	3
Rendering (Hayvansal Yan Ürün) İşletmesi	2
○ Et-Kemik Unu Üreten Yem İşletmesi	
Yem Katkı ve Premiks Satan Veteriner Klinikleri	24
Kayda Ve Onaya Tabi Olmayan Çiftlikler Ve Pet Hayvan Yemi Satış Yerleri	516
• Kayıtlı İşletmeler	5
Diğer-Kayıtlı Yem İşletmesi	1
Kayda Tabi Yem Üreten İşletmeler	4
○ Kendi Yemini Yapan İşletme	
• Onaylı İŞLETMELER	1
Onaya Tabi Yem Depolama ve Satış Yeri	1

İlimizde sayısal anlamda çok olan ve büyük kapasiteli olan faaliyetlerden en önemlileri aşağıdaki gibidir;

- Meyve – Sebze Paketleme
- Zeytinyağı Üretimi ve Yağhaneler
- Yem Üretimi Yapan İşletmeler (Kedi-köpek maması, premiks vb)
- Doğal/Fabrikasyon Kurutulmuş Ürün İşleme (Kuru Üzüm, Kurutulmuş Domates)
- Gıda ile temas eden madde ve malzeme üretimi (ambalaj, kap, bardak viol vb.)
- Meyve sebze işleme (salça, konserve üretimi)
- Fermente ve Salamura Ürün Üretimi (Turşu, asma yaprağı, zeytin)
- Süt ve süt ürünleri üretimi
- Alkollü İçecek Üreten İşletmeler (Rakı, Şarap, aromatize şarap bazlı içki)
- Alkolsüz İçecek Üretimi (Aromalı soda üretimi)

İlimizde yer alan Kayda tabi Gıda Sanayi Konuları ve sayıları aşağıdaki gibidir;

Üretim	Tesisi (Adet)	Üretim	Tesisi (Adet)
Alkollü içki üretimi	18	Buz üretimi	4
Alkolsüz içecek üretimi	17	Çerez, cips ve benzeri ürünler üretimi	12
Aromatik sular ve aromatik yağ üretimi	8	Diğer gıda üreten iş yerleri	31
Baharat işleme	8	Doğal veya fabrikasyon olarak kurutulmuş gıda, kuruyemiş işleme	67
Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	1	Dondurma ve yenilebilir buz ürünleri üretimi	15
Bisküvi, çikolata, kakaolu ve benzeri ürünler üretimi	6	Dondurulmuş gıda maddesi üretimi	2
Bitkisel ve siyah çay işleme	3	Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	414
Entegre fındık, fıstık ve benzeri ürünleri işleme	3	Hazır yemek, tabldot yemek üretimi	106
Fermente ve salamura ürün üretimi	412	Her türlü gıda katkı maddesi ve aroma maddesi üretimi	3
Gıda İle Temas Eden Madde Ve Malzeme Üretimi	50	Hububat ve bakliyat üretimi	1
Hazır çorba ve bulyon, puding, toz karışımlar, mayonez, sos ve benzeri üretimi	6	Kahve ve kahve ürünleri üretimi	14
Makarna ve irmik üretimi	3	Pasta, börek, hamur ve sütlu tatlılar gibi her türlü pastacılık ürünleri üretimi	252
Meyve sebze paketleme, boylama, sarartma ve mumlama	56	Sade pide üretimi	6
Meyve ve/veya sebze işleme	74	Sıvı ve katı bitkisel yağ üretimi	3
Özel beslenme amaçlı gıda maddesi üretimi	1	Süt ve süt ürünleri üreten iş yerleri	1
Şeker paketleme	5	Yağhaneler ve yağ dolumu	179
Şekerleme üretimi	22	Yeniden ambalajlama/Gıda ambalajlama	24
Şuruplu Tatlılar	16	Zeytinyağı üretimi (yağhaneler hariç)	29
Tahin, helva ve pekmez üretimi	34	Yerel Marjinal Ve Sınırlı Faaliyetler Kapsamında İşletmeler Et Ve Et Ürünleri Yerel Marjinal Ve Sınırlı Faaliyetler	1
Takviye edici gıdaların üretimi	5	Un üretimi	25
Tuz işleme	3	Unlu mamuller üretimi	273
TOPLAM 2.212			

Dünya çapında bilinen ve üretim yerleri ilimizde olan firmalar da bulunmaktadır;

- *Kakaolu Fındık Kreması üretiminde - Ferrero*
- *Unlu Mamüller Üretiminde - La Lorraine*
- *Baharat Üretiminde - Kütaş*
- *Cips üretiminde - Fritolay (Pepsico)*
- *Beyaz et üretiminde - Güres, Keskinoglu*
- *Şekerleme üretiminde-Kervan*
- *Kuru Üzüm üretiminde-Özgür Tarım, Osman Akça*
- *Kırmızı et üretiminde - Ramiz*

EĞİTİM VE TOPLANTILAR

İlimizde yıl içerisinde düzenlenen eğitim ve toplantılar aşağıdaki gibidir;

1. 2021 Yılı Değerlendirme Toplantısı yapıldı.
2. “Okullarda Gıda Güvenilirliği-Gıda Kayıpları Ve İsraf-Gıdanı Korumak” Konulu eğitimler yapıldı; Katılımcı Sayısı:2210.
3. “Manisa İhracat Bilgi Sistemi” Sektör Tanıtım Toplantısı yapıldı; Katılımcı Sayısı 200 kişi.
4. “Manisa İhracat Bilgi Sistemi” Teknik Personele Eğitim Toplantısı yapıldı; Katılımcı Sayısı 40 kişi.
5. Bakanlığımız tarafından Et ve Et Ürünlerinde Resmi Kontrol Eğitimi yapıldı; Katılımcı Sayısı:45
6. “Ekspertiz Raporu Hazırlama” Konulu Eğitim Toplantısı yapıldı; Katılımcı Sayısı:42.
7. “Zeytinyağında İyi Üretim Uygulamaları” Konulu Sektör Eğitim Toplantısı ilçelerimizde yapıldı, Katılımcı Sayısı:67.
8. “Yem Değerlendirme” Konulu Eğitim Toplantısı yapıldı; Katılımcı Sayısı:15 Kişi.
9. Sektör İhracat Sorunları Toplantısı yapıldı, Katılımcı Sayısı:15 Kişi.
10. Uluslararası Gıda Kaybı Ve İsrafı Farkındalık Günü Farkındalık Etkinliği yapıldı.
11. İl Sağlık Müdürlüğü İşbirliği ile İlimizdeki kurumlara “Sağlıklı ve Güvenilir Gıda, Yeterli ve Dengeli Beslenme” Konulu eğitim toplantısı yapıldı; Katılımcı Sayısı: 96 kişi

GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ PROJELER

İlimizde yıl içerisinde yürütülen projeler aşağıdaki gibidir;

1. 2022 yılında “Gıdanı Korumak Kampanyası Farkındalık Oluşturma Projesi” kapsamında Gıda Kahramanları Resim Yarışması düzenlenmiştir. Gıdanı İsraf Etme, Gıda Kahramanı Ol konusunda ilkokul öğrencileri arasında düzenlenen resim yarışmasında gıda israfı ile ilgili farkındalık artırılmaya çalışılmıştır. Proje bütçesi 35.000 TL’dir.
2. 2022 yılında “Gıdanı Korumak Kampanyası Farkındalık Oluşturma Projesi” kapsamında Gıda Kahramanları İş Başında Aktivite Kitabı oluşturulmuştur. Anasınıfı ve anaokulu öğrencilerine yönelik olarak 12.000 adet hazırlanan aktivite kitabı İl ve İlçe Müdürlüklerimize öğrencilere verilmek üzere dağıtılmıştır. Proje bütçesi 127.000 TL’dir.
3. “Ekmeğini Korumak Projesi” Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Manisa Ticaret ve Sanayi Odası işbirliği ile ekmek israfının önemi ve ekmek israfının engellenmesine yönelik farkındalık çalışmaları ve etkinlikler düzenlenmesi planlanmıştır. “Ekmeğini Korumak Projesi” nin ilk aşamasında ekmek israfının önemi ile ilgili farkındalık oluşturmak amacıyla Şehzadeler, Yunusemre ve Saruhanlı ilçesinde faaliyet gösteren fırın yetkilileri ve çalışanlarına eğitim düzenlenmiştir. Proje bütçesi 3000 TL’dir.
4. İlimizde yoğun üretimi ve ihracatı olan asma yaprağı ile ilgili olarak Manisa Asma Yaprığı Coğrafi İşareti için Türk Patent Enstitüsüne başvuruda bulunulmuştur. Proje bütçesi 1000 TL’dir.
5. “Manisa İhracat Bilgi Sistemi Projesi” İlimizde tarımsal ürünlerin yoğun olması, tarımsal sanayinin gelişmiş olması ve uluslararası alanda çalışan işletmelerin olması sebebiyle birçok ülkeye çok çeşitli ürünlerde ihracat yapılmaktadır. Müdürlüğümüzce hem ihracat iş ve işlemlerin kolaylaştırılması ve online olarak takibinin

yapılması için ihracat konusunda bakanlığımız tarafından da onaylanan “Manisa İhracat Bilgi Sistemi Projesi” gerçekleştirilmiş ve işletmelere tanıtım programı yapılmıştır. Proje bütçesi 150.000 TL’dir.

MEVZUATLAR

Bakanlığımız tarafından şubemizi ilgilendiren 2022 Yılında değişmiş mevzuat bilgisi aşağıdaki gibidir;

Resmî Gazete No:	Resmî Gazete Tarihi:	Mevzuat Konusu
32042	13.12.2022	Türk Gıda Kodeksi Yenilebilir Kazein ve Kazeinat Tebliği (No:2022/21)
32039	10.12.2022	7423 Sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
32029	30.11.2022	Türk Gıda Kodeksi Fermente Süt Ürünleri Tebliği (No: 2022/44)
31998	30.10.2022	Türk Gıda Kodeksi Bebek Formülleri ve Devam Formülleri Tebliği (Tebliğ No: 2019/14)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/15)
31998	30.10.2022	Türk Gıda Kodeksi Bebek ve Küçük Çocuklara Yönelik Gıdalar ile Vücut Ağırlığı Kontrolü İçin Diyetin Yerini Alan Gıdalar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
31995	26.10.2022	Türk Gıda Kodeksi Dondurma Tebliği (No: 2022/13)
31990	21.10.2022	Türk Gıda Kodeksi Aromatize Şarap, Aromatize Şarap Bazlı İçki ve Aromatize Şarap Kokteyli Tebliği (No: 2022/5)
31982	13.10.2022	Biyogüvenlik Kararları (Karar No: 39/38/37/36/35/34)
31973	4.10.2022	Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
31948	9.9.2022	Okul Gıdası Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/23)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/22)
31929	20.8.2022	Türk Gıda Kodeksi Şeker Tebliği (No: 2022/10)
31918	9.8.2022	İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
31918	9.8.2022	Yemlerin Piyasaya Arzı ve Kullanımı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
31822	27.4.2022	Biyogüvenlik Kararı (Karar No: 33/32/31/30/29/28/27/26/25)
31814	19.4.2022	Türk Gıda Kodeksi Baharat Tebliği (No: 2022/7)
31810	15.4.2022	Yemlerde Kullanılacak Yağlar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2004/35)’in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/11)
31801	6.4.2022	Tarım ve Orman Bakanlığı Kontrolüne Tabi Belirli Ürünlerin Girişine Yetkili Gümrük İdareleri ile Resmi Kontrollerini Yapmaya Yetkili İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin Belirlenmesine Dair Tebliğde Değ.
31754	18.2.2022	Hayvan Beslemede Kullanılan Yem Katkı Maddeleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
31738	2.2.2022	Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
31712	7.1.2022	Biyogüvenlik Kararı (Karar No: 24/23/22/21/20)

Ayrıca ilimizden gerekli görüldüğü durumlarda taslak mevzuatlara görüş verilmiştir. Taslağı yayımlanan mevzuatlar aşağıdaki gibidir;

1. TKG Makarna ve İrmik Tebliği
2. İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
3. Yemlerin Piyasaya Arzı ve Kullanımı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
4. TKG Gıdalarda Kullanılabilecek Bitkiler, Mantarlar, Algler ve Likenler Hakkında Yönetmelik
5. TKG Yeni Gıdalar Yönetmeliği
6. TKG Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği
7. Takviye Edici Gıdalar Yönetmeliği
8. Çeşitli Bitki/Bitki Kısmı ve Preparatların Gıdalarda Kullanımının Güvenilirliğinin Değerlendirilmesi Hakkında Bilimsel Görüş
9. TKG Zeytinyağı ve Pirina Yağı Tebliği
10. Türk Gıda Kodeksi Mikrobiyolojik Kriterler Yönetmeliği
11. TKG Bulaşanlar Yönetmeliği

BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.6.2011 tarihli 639 sayılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- İlin bitkisel üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak veya hazırlatmak,
- İl için uygun olan çiftçilere kazanç sağlayıcı, bitkisel üretim desenlerini program, plan ve politikalara dayalı olarak belirlemek,
- Bitkisel üretimi tarım-sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek,
- İldeki bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırıcı çalışmalar yapmak,
- Ürün kaybını ve ekolojik sisteme zarar verici faaliyetleri önleyici işlemleri yürütmek, İnsan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekillerinin ilde uygulanması yönünde çalışmalarda bulunmak, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak,
- Sertifikalı tohumluk, fide-fidan kullanımını yaygınlaştırma çalışmaları yapmak, üretici kuruluşların yetkilendirilmesi, kayıt ve denetimlerini sağlamak,
- Gübre ve toprak düzenleyicilerinin ithalatı ve piyasa arz edilen ürünlerin uygunluğunu denetlemek, üretim yerleri, depoları, bayileri ve fabrikaları için gerekli uygunluk denetimlerini gerçekleştirmek, ilgili rapor ve belgeleri düzenlemek,
- Üreticilere toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- İl dahilinde bitkilere zarar veren hastalık, zararlı ve yabancı otları tespit etmek ve mücadele programları hazırlamak, bitki sağlığını korumak, bitki hastalık ve zararlıları ile en az kimyasal kullanımını sağlayıcı yöntem ve teknikleri uygulamak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol ederek ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini yürütmek, çözilemeyen problemler için ilgili kurumlarla işbirliği yapmak,
- Zirai ilaç, alet ve makineleri satış, imalat ve bayiliği kontrollerini, kaydını yapmak, izin vermek gerekli denetimleri yapmak,
- Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,
- Konusu ile ilgili yayım programını hazırlamak, eğitim ve yayım çalışmalarında kullanılacak materyalleri hazırlamak,
- Genç çiftçileri, kadınları ve çiftçi çocuklarının eğitimi için program ve projeleri hazırlamak, uygulamak.

BİTKİ KORUMA ÇALIŞMALARI

Bitki hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesinde; mücadele etmenlerinin yoğunluk durumları, biyolojileri, çevre koşulları, faydalı ve zararlılar dengesi vb. konular dikkate alınarak yapılan çalışmalarda amaç, tüketicilerin sağlıklı ve yeterli düzeyde ürüne ulaşabilmesinin yanında, çevrenin korunmasını sağlamaktır. Zirai mücadele çalışmaları ile ürünlerin kalitesi ve verimi yükseltilirken, kullanılan kimyasalların çevre ve insan sağlığına da olumsuz etki yapmasını engellemektir.

2021 yılında Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğümüz tarafından yapılan bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele çalışmaları şu şekilde gerçekleşmiştir.

Bitki hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesinde; mücadele etmenlerinin yoğunluk durumları, biyolojileri, çevre koşulları, faydalı ve zararlılar dengesi vb. konular dikkate alınarak yapılan çalışmalarda amaç, tüketicilerin sağlıklı ve yeterli düzeyde ürüne ulaşabilmesinin yanında, çevrenin korunmasını sağlamaktır. Ziraî mücadele çalışmaları ile ürünlerin kalitesi ve verimi yükseltilirken, kullanılan kimyasalların çevre ve insan sağlığına da olumsuz etki yapmasını engellemektir.

2022 yılında Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğümüz tarafından yapılan bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele çalışmaları şu şekilde gerçekleşmiştir.

ZİRAİ MÜCADELE ALET VE MAKİNE ÜRETİM İŞLETMELERİ;

İlimizde yoğunluğu Turgutlu ilçemizde olmak üzere toplam 25 adet aktif Ziraî mücadele alet ve makine üretim işletmesi mevcuttur. 2022 yılı içerisinde 5 adet işletme daha imalat izin başvurusunda bulunmuş olup uygunluk incelemeleri devam etmektedir. Bu işletmelere 2022 yılında 29 adet denetim gerçekleştirilmiş olup, işletmelerin ilçelere göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Denetimlerde Bakanlığımızın vermiş olduğu imalat ruhsatları ve imalat izin belgelerine göre üretim faaliyetleri kontrol edilmekte, ruhsat süresi dolmuş ve ruhsatlarını yenilemek isteyen firmaların iş ve işlemleri takip edilmektedir. Ayrıca sıfırdan ruhsat ve imalat izin belgesi almak isteyen firmaların tamamlaması gereken evrak ve fiziki şartları hakkında bilgi verilerek Bakanlığımıza yönlendirilmekte ve takibi yapılmaktadır. Aşağıdaki tabloda işletmelerin ilçelere göre dağılımı gösterilmiştir.

İLÇELER	TOPLAM
AKHİSAR	1
ALAŞEHİR	2
GÖLMARMARA	1
SALİHLİ	1
SARUHANLI	3
TURGUTLU	14
YUNUSEMRE	3
TOPLAM	25

ZİRAİ MÜCADELE ALET VE MAKİNE BAYİLERİ;

İlimizde 164 adedi özel, 52 adedi ise tüzel kişi olmak üzere toplam 216 adet Ziraî mücadele alet ve makine bayisi faaliyet göstermektedir. 2022 yılı içerisinde şimdiye kadar 14 yeni bayi açılışı ve 11 adette kapanış işlemi yapılmıştır. Söz konusu Ziraî mücadele alet ve makine bayilerine şu ana kadar 198 adet denetim ve kontrol gerçekleştirilmiş olup, bayilerin ilçelere göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İLÇELER	ÖZEL BAYİLER	TÜZEL BAYİLER	TOPLAM
AHMETLİ	3	1	4
AKHİSAR	27	5	32
ALAŞEHİR	21	7	28
DEMİRCİ	3	1	4
GÖLMARMARA	3	1	4
GÖRDES	2		2
KIRKAĞAÇ	9	2	11
KÖPRÜBAŞI	2	1	3
KULA	6	1	7
SALİHLİ	26	11	37
SARIGÖL	18	4	22
SARUHANLI	15	7	22
SELENDİ	1	1	2
SOMA	8	2	10
ŞEHZADELER	11	4	15
TURGUTLU	7	2	9
YUNUSEMRE	2	2	4
TOPLAM	164	52	216

Biçerdöver

İlimiz genelinde 2021/2022 sezonunda yaklaşık 142.000 hektar (Buğday, arpa, mısır v.b) tarla bitkisi ekilmiş olup ekilişi yapılan bu ürünlerin %70-80'i biçerdöverle hasat edilmektedir. Bakanlığımızın "Biçerdöverle Ürün Hasadında Kontrol Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Talimatı" uyarınca Valilik Olur'u alınmış , Valilik Tebliği yayımlanmış ve bu kapsamda , 17 ilçemizde biçerdöver kontrolü için yetkilendirilmiş 47 kontrolörle hasat yapan biçerdöverler sürekli kontrol edilmektedir. İlimiz genelinde buğday-arpa hasadı devam etmektedir.

Biçerdöver kontrollerinde dane kayıp oranları, biçerdöver operatör belgesi , yangın tüpleri, biçim yüksekliği , biçerdöver ayarları vb. hususlar sürekli kontrol edilmektedir. Valilik Olur'u ile ilimiz genelinde müsaade edilebilir dane kayıp oranı % 2'dir.

Tarımsal Ekipman Projeleri

Valiliğimiz tarafından desteklenen projeler kapsamında; Akhisar ve Salihli ilçelerimizde kullanılmak üzere 2 adet katı gübre dağıtma makinası alımı , Kırkağaç, Akhisar, Gölarmara ve Gördes ilçelerimizde kullanılmak üzere 10 adet toprakaltı gübreleme makinası alımı ve yine zeytin kısmi yem dal mücadelesinde kullanılmak üzere Akhisar ve Salihli ilçelerimize 2 adet ultrasonik sensörlü yardımcı hava akımsız bahçe pülverizatörü alımı projesi hayata geçirilmiştir. Salihli ilçemize yapımı planlanan sebze-meyve kurutma tesisi projesiyle ilgili çalışmalar tamamlanmış olup tesis faaliyete geçmiştir.

BİTKİ KORUMA ÜRÜNÜ BAYİLERİ:

- İlimizde 2021 sonunda aktif olarak 437 bitki koruma ürünleri bayii faaliyet göstermekte iken 15.06.2022 tarihi itibarı ile 452 adet bitki koruma ürünleri bayii faaliyet göstermektedir. Bunların 3 adedi bitki koruma ürünleri toptancı bayi iken diğer 449 adedi perakende satış yeri olarak faaliyet göstermektedir.
- 01.01.2021 tarihinden 15.06.2022 tarihine kadar 23 adet yeni bayi açılırken 8 adet bitki koruma ürünleri bayii kapanmıştır.
- 2021 ile 2022 tarihleri arasında 452 adet bitki koruma ürünleri bayilerinin % 100'ünün fiziksel şartlarının Yönetmelik hükümlerine uygunluğu kontrol edilmiştir. Bu kapsamda 15.06.2022 tarihi itibarı ile 543 adet denetim gerçekleştirilmiştir.
- Yapılan denetimlerde 4 adet idari para cezası (82.824,00 TL) kesilirken 2 adet yazılı ikazda bulunulmuştur.
- İlçelerimizde 371 adet üretici kayıt defteri dağıtımı yapılırken, 360 adet üretici kayıt defteri kontrolü sağlanmıştır.
- 85 adet bitki koruma ürünleri uygulama belgesi yapılan eğitimler sonucunda dağıtılmıştır.
- İlçemizde halen reçete yazma yetkisine sahip 761 kişi bulunmaktadır.
- Arazide bitki koruma ürünü uygulaması yapan 118 adet çiftçi ziyareti gerçekleştirilmiştir. Uygulama esnasında çiftçilere bilgilendirme yapılmıştır.
- İlimizde faaliyet gösteren bitki koruma ürünü imalatçısı Tarkim A.Ş. tarafından ülkemizde kullanımı sonlandırılan ancak yurt dışından halen kullanılan bitki koruma ürünlerinin kontrollü bir şekilde ihracatı kapsamında 10.180 litre/kg bitki koruma ürünleri ihracatı üretimin başlangıcından ihracatın gerçekleşmesine kadar her aşaması tarafımızca kontrol edilmiştir.
- İl Müdürlükleri talepleri doğrultusunda Bakanlığımız tarafından gönderilen 27 adet geçici tavsiye ilçe müdürlüklerimize gönderilmiştir.

Tablo 3. İlçelere Göre BKÜ Bayi Sayıları

İLÇE	TOPLAM (Adet)
AHMETLİ	18
AKHİSAR	42
ALAŞEHİR	97
DEMİRCİ	4
GÖLMARMARA	18
GÖRDES	6
KIRKAĞAÇ	11
KÖPRÜBAŞI	5
KULA	5
SALİHLİ	65
SARIGÖL	51
SARUHANLI	41
SELENDİ	4
SOMA	10
ŞEHZADELER	40
TURGUTLU	28
YUNUSEMRE	7
TOPLAM	452

TOHUM BAYİLERİ:

İlimizde toplam 247 adet tohum bayisi bulunmaktadır. 2022 yılında Manisa ve 17 ilçesinde bulunan Tohum Bayilerinde denetim sayısı 110 adet olup; tohum bayi denetimleri Tohumluk Kontrolörlerince devam etmektedir. Tohum bayilerinin ilçelere göre dağılımını gösterir tablo (Tablo.4) aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4. İlçelere Göre Tohum Bayisi Sayıları

İLÇE	ADET	İLÇE	ADET
AHMETLİ	8	KULA	5
AKHİSAR	39	SALİHLİ	55
ALAŞEHİR	16	SARIGÖL	10
DEMİRCİ	3	SARUHANLI	19
GÖLMARMARA	8	SELENDİ	3
GÖRDES	6	SOMA	9
KIRKAĞAÇ	13	ŞEHZADELER	22
KÖPRÜBAŞI	6	TURGUTLU	20
YUNUSEMRE	5		
TOPLAM		247	

MEYVE HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

İlimizde geniş alanlarda ve yoğun olarak meyve üretimi yapılmaktadır. Ürün bazında ilimiz genelinde yapılan çalışmalar aşağıdaki şekildedir:

- Kiraz neredeyse tüm ilçelerimizde yetiştirilmektedir. Kiraz hasadı Nisan-15 te başlayıp, Eylül ayı başına kadar olan dönemde devam etmektedir.
- Kirazda monilya, yaprak büken, ağaç kızıl kurdu, ağaç sarı kurdu, kiraz sineği, kapnodis, yaprak biti zararlılarına karşı tuzak ve arazi gözlemlerine göre ilaçlama ilanı verilmektedir.
- Bahçelerde döleyici eksikliği, çiçek döneminin yağışlı ve serin gitmesi sorun oluşturmaktadır.
- Ağaç yazıcı böceği lokal bölgelerde sorun oluşturmaktadır. Dimethoate etkili maddesinin kirazda yasaklanması bazı konularda tek etkili madde olması sebebiyle sorun oluşturmaktadır.
- Demirci İlçesinde ISPM-26 standartında akdeniz meyvesineğinden Ari Alan Oluşturulması Projesi Şubat ayı itibarıyla 4. yılını doldurmuş olup EPPO tarafında “Akdeniz Meyvesineğinden Ari Alan” olarak ilam edilmiştir. Komşu ilçe olan Gördes 25 mahalle ve Selendi İlçelerinde 50 mahallede de tuzak asımı yapılarak projeye dahil edilmiştir. 2021 yılında Demirci İlçesi 260 tuzak, Gördes İlçesi 50 tuzakta ve Selendi İlçesinde 100 tuzakta yapılan sayımlarda Akdeniz Meyve Sineğine rastlanmamıştır. Proje sonuç raporu yazılarak Bakanlığa gönderilmiştir. 2022 yılı başından itibaren Alaşehir (15 mahalle) ve Sarıgöl (3 mahalle) ilçeleri de Ari Alan projesine dahil edilerek gerekli tuzak asımları yapılmıştır.
- Yaprakbüken zararlısına karşı Şehzadeler İlçesi Sancaklıiğdecik mahallesinde belirlenen 300 da’lık kiraz alanında şarap tuzakları hazırlanarak üreticilere teslim edilerek zararlıya karşı biyoteknik mücadele yapılması sağlanmıştır.
- Kanadı noktalı sirke sineğine karşı biyoteknik mücadele yapılmak üzere 1 litrelik pet şişelere doldurulmuş 250 ml’lik doğal elma sirkeli tuzaklardan 14 İlçemizde toplam 150.000 adet dağıtımı yapılmıştır. Dağıtılan bu tazakların 100.000 adedi Manisa Büyükşehir Belediyesi tarafından, 50.000 adedi ise Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği tarafından finanse edilmiştir.
- İl genelinde Hasat Öncesi Pestisit Denetimi (HÖD) programı kapsamında 2022 yılında meyve grubu ürünlerden (kiraz, şeftali, erik, kayısı) 135 adet numune alınması planlanmıştır. 70 adet numune alımı yapılmış olup numune alım işlemleri devam etmektedir.
- İlimizde Ceviz, badem, şeftali, erik, cennet elması, elma yetiştiriciliği de lokal bölgelerde yapılmakta olup, bu meyve çeşitlerinde arız olan zararlılara karşı tuzak asımı yapılarak ilaçlama ilanları müdürlüğümüzce verilmektedir. 2022 yılında yapılan meyve hastalıkları ve zararlıları ile mücadele sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.5) aşağıdadır.

Tablo 5. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Meyve Hastalıkları ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONU	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Kiraz Sineği	45000	da			Devam ediyor
Sert Çek. Monilya	45000	da			Devam ediyor
Meyvede Yaprak Bitleri	100000	da			Devam ediyor
Şeftali Yaprak Kıvrıklığı	8000	da			Devam ediyor
Erik İç Kurdu	5000	da			Devam ediyor
Elma İç Kurdu	3500	da			Devam ediyor
Elma ve Armutta Karaleke	4000	da			Devam ediyor
Ceviz Antraknozu	30000	da			Devam ediyor
Sert Çek. Bak. Zamklanma	25000	da			Devam ediyor
Badem İç Kurdu	25000	da			Devam ediyor
Meyvede Kırmızı Örümcekler	40000	da			Devam ediyor
Meyve Ağaçlarında Dipkurtları	10000	da			Devam ediyor
Erik Cep Hastalığı	5000	da			Devam ediyor
Badem Dal Kanseri	7500	da			Devam ediyor
Ayvada Monilya	2500	da			Devam ediyor
Şeftali Küllemesi	2500	da			Devam ediyor
Yum. Çek. Meyvelerde Ateş Yanıklığı	3000	da			Devam ediyor
Yaprakdelen Hastalığı	7500	da			Devam ediyor
Ayvada Elma İç Kurdu	2500	da			Devam ediyor
Dut Kabuklubiti (yaz)	5000	da			Devam ediyor
Elma Ağ Kurdu	2000	da			Devam ediyor
Erik Koşnili	6000	da			Devam ediyor
Meyve Göz Kurtları	1500	da			Devam ediyor
Testereli Arılar	10000	da			Devam ediyor
San-Jose Kabuklubiti	4500	da			Devam ediyor
Şeftali Güvesi	10000	da			Devam ediyor
Doğu Meyve Güvesi	3000	da			Devam ediyor
Yaprakbükenler	25000	da			Devam ediyor
Meyve Bahçelerinde Yabancıotlar	25000	da			Devam ediyor
Elma Küllemesi	1500	da			Devam ediyor
Elma Gövde Kabukkurdu	250	da			Devam ediyor
T. Hurmasında Akdeniz Meyvesineği	1250	da			Devam ediyor
İncir Kanlı Balsıra	500	da			Devam ediyor

SEBZE HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE**Hastalık Ve Zararlılar Yönünden Yazlık Sebzeler:**

2021 verilerine göre ilimizde toplam 304.730 dekar sebze üretim alanı bulunmaktadır. Sebze üretimi açısından ilimizde 1.sırada domates yetiştiriciliği gelmektedir. (Salçalık Domates 105.225 dekar ve Sofralık Domates 26.440 dekar olmak üzere toplam 131.665 dekar domates üretimi gerçekleştirilmiştir.)

Virüs açısından değerlendirme:

- 2021 yılı hastalık ve zararlılar yönünden özellikle son yıllarda artış gösteren Domates Lekeli Solgunluk Virüsü hastalığı ilimizde domates ve biber bitkilerinde yoğun olarak görülmüştür. Hastalık mücadelesinde dayanıklı çeşit kullanımı ve thrips mücadelesi konusunda üreticilere bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile birlikte ortak çalışmalar yürütülmüş ve eğitimler yapılmıştır. Hastalık teşhisi açısından Enstitü Müdürlüğüne numuneler gönderilmiştir. 2022 yılı itibarıyla yapılan arazi kontrollerinde virüs hastalıkları bakımından yoğunluk bulunmamaktadır. Fakat her ihtimal üzerinde durularak önlemler alınmaya başlanmıştır. Virüs hastalıklarının yayılmasının önlenmesinde çok önemli bir yeri bulunan vektör mücadelesi konusunda üretici eğitimleri yapılmakta ve sms ile vektör böceklerin ilaçlama zamanları konusunda üreticiler bilgilendirilmektedir.

- hiyar mozaik virüsü hastalığı geçmiş yıllara oranla daha yoğun oranda seyretmektedir. Virüs hastalıklarının vektör mücadelesi konusunda üretici eğitimleri yapılmakta ve sms ile vektör böceklerin ilaçlama zamanları konusunda üreticiler bilgilendirilmektedir. Bornova Zirai Mücadele Enstitüsüne 13 adet virüs şüpheli numune gönderilmiştir. Şüpheli gönderilen numunelerin tamamında Lekeli Solgunluk Virüsü tespit edilmiştir.
 - 2022 yılı için domatesin en önemli zararlılarından olan domates güvesine karşı Kula'da açık alanda biyoteknik mücadele deneme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Yaklaşık 700 dekar alanda feromon ve su tuzakları ile mücadele ve takip devam etmektedir.
 - 2022 yılının zararlılar yönünden yoğun bir yıl olacağı öngörülmektedir. Zararlıların takipleri için delta ve kameralı tuzaklar kurulmuş olup yoğunluk takipleri izlenmeye başlanmıştır. Haziran ayı itibariyle yağışların takibiyle sebzelerde mildiyö ve külleme hastalıkları başlamış olup mücadelenin Temmuz ayına kadar devam edeceği tahmin edilmektedir.
 - Haziran ayı itibariyle yağışların takibiyle sebzelerde mildiyö ve külleme başlamış olup mücadele Haziran ayı sonuna kadar devam edecektir.
 - Çilek üretiminde 2022 yılı hava koşullarının çok sert gitmesi nedeniyle rekolte %40-50 civarında azalma söz konusudur. Dekara verim 3-3.5 tonlardan 1,5 tonlara gerilemiştir.
 - Bazı ilçelerde yağmur, dolu vb. mevsim şartlarının olumsuz gitmesi sonucu ürün kayıplarına ve hastalık yoğunluğunun artışına neden olacağı öngörülmektedir.
 - Örtüaltı üretim alanlarında da hastalık ve zararlı takipleri devam etmektedir. Kontrollü üretimden kaynaklı olarak açık alana oranla zararlı popülasyonu ve hastalık yoğunluğu daha az görülmektedir.
- Kameralı ve Delta tipi tuzak takip sonuçlarına göre üreticilere sms ile bilgi mesajı gitmekte ve ilaçlama zamanı ile ilgili bilgi verilmektedir.

Tablo 6. Manisa İlinde 2021 Yılında Sebze Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME (%)
Bozkurt	30000	Da		Devam Ediyor
Patates Böceği	650	Da		Devam Ediyor
Kabakgillerde Mildiyö	45000	Da		Devam Ediyor
Kırmızı Örümcek	90000	Da		Devam Ediyor
Beyaz Sinek	55000	Da		Devam Ediyor
Domates Pas akarı	55000	Da		Devam Ediyor
Patlıcangillerde Külleme	47000	Da		Devam Ediyor
Sebzede Yeşilkurt	115000	Da		Devam Ediyor
Domates Bakteriyel Benek Hast	35200	Da		Devam Ediyor
Sebze Yaprak Biti	120000	Da		Devam Ediyor
Domates Güvesi	85000	Da		Devam Ediyor
Erken Yaprak Yanıklığı	25600	Da		Devam Ediyor
Domates Mildiyö Hastalığı	50000	Da		Devam Ediyor
Lahana Kelebeği	4050	Da		Devam Ediyor

HUBUBAT HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

- İlimizde 2022 yılı TÜİK verilerine göre Hububat ekiliş alanı 1.440,063 dekarıdır. 2022 yılı süne survey programı kapsamında 116.317 dekar alanda Kıymetlendirme Survey Çalışmaları; 19 ekip, 37 teknik elemanla ve 17 ilçede yapılmıştır. İlimizde süne mücadelesi eğitimi 05.04.2022 tarihinde İl Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir.
- Kışlak survey raporları incelendiğinde son 4-5 yıldır kışlaklardaki süne popülasyonlarında önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Bu stabil durum arazideki kıymetlendirme survey sayımlarda da tespit edilmiştir. Önceki yıllara göre ergin popülasyonunda önemli bir artış-azalış olmadığı tespit edilmiştir.
- Kaba Survey 04.04.2022-05.05.2022 tarihleri arasında, Kıymetlendirme Surveyi ise 06.05.2022-13.05.2022 tarihleri arasında yapılmıştır.
- Kıymetlendirme Surveyi sonucu m² de 0,8 ve üzeri kışlamış ergin bulunan 4.525 dekarlık survey alanında yumurta (Parazitlenme) surveyi 13.05.2022 tarihinde başlatılmıştır. 27.05.2022 tarihinde bitirilmiştir. İlimizde parazitlenme oranı ortalama % 66,9 olarak tespit edilmiştir.
- Kıymetlendirme surveylerinde ergin süneye düşük oranlarda rastlanması ve parazitlenme surveylerinde parazitlenmenin % 33-94 arasında olması ve nimf sayısının mücadele eşiğinin üstünde olan 3 ilçede (Akhisar, Saruhanlı, Turgutlu) 3.800 dekar alanda (114 lt) kimyasal ilaç kullanılmıştır.
- İlimizde lokal olarak zarar yapan Hortumlu Böcek bazı bölgelerimizde zararlı konumuna geçmiş ve lokal olarak ilaçlama uyarısı yapılarak kimyasal mücadele yapılmıştır.
- Zabrus zararlısına karşı yine lokal olarak ilaçlamalar yapılmıştır.

- İlimizde Soma Kirazda bulunan garsiyat alanındaki Çekirge popülasyondaki yoğunluk nedeniyle 500 Dekar alanda 23 litre kimyasal ilaç kullanılmıştır. Yine Salihli Çelikli de bulunan 300 dekar garsiyat alanında ise biyolojik mücadele kapsamında 250 adet keklik salımı yapılmıştır.
- İlimizde Salihli İlçemizde 2022 yılı içerisinde, yaban domuzu ile mücadele kapsamında yapılan 2 süre avında 20 yaban domuzu vurulmuştur.
- İlimizde buğday bitkisi genellikle kasım ayı ortalarında başlayarak aralık ayı sonuna kadar ekilmektedir. 2022 yılı Martın ilk iki haftasında özellikle 12-13-14 mart tarihlerinde hava sıcaklıkları mevsim normallerinin oldukça altında seyretmiştir. Bazı hububat tarlalarında don zararı gözlemlenmiştir. Don zararının meydana geldiği tarihten 15-20 gün sonra hava sıcaklıklarının 20 derecelerde seyretmesi nedeniyle bitkinin hızlı gelişme gösteren kısımlarında önceden zarar gören alanlarda (yaprak ayası, yaprak kını kuruma ve sap kısımlarında) deformasyon, yumuşama ve renk açılmaları görülmüştür. Soğuk zararı erken ekilen yazlık çeşitlerde şiddetli olmuştur. Özetle soğuk zararında ekim zamanı ve lokasyon belirleyici olmuştur.
- İlimizin 12 ilçesinde 93.139 da buğday ekim alanının %20 ile %50 arasında değişmekle birlikte ortalama %30 oranında ve bir ilçede ise 16.000 da arpa ekim alanının % 60'ında soğuk zararı meydana gelmiştir. Ortalama verim kaybının %25-%30 civarında olduğu gözlemlenmiştir.
- Hava değişimindeki olumsuz koşullar *Septoria* yaprak lekesi hastalığının da görülmesine sebep olmuştur. Yapılan incelemelerde yaprak üzerinde damarlarıyla sınırlandırılmış küçük, düzensiz, kırmızımsı-kahverengi lekeler şeklinde benekli yaprak lekeleri görülmüştür.
- Pas hastalıkları, 2022 yılı itibarıyla önemli bir zarara yol açmamıştır. Lokal olarak ilaçlamalar yapılmıştır. Hububat hastalıkları ve zararlıları ile mücadele sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.7) aşağıdadır.

Tablo 7. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Hububat Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Sürme	5.600	Ton	6.000	Ton	107
Süne(survey)	188.600	Da	116.317	Da	62
Buğday Hortumlu Böceği	28.000	Da	30.000	Da	107
Mısırdı Bozkurt	1.500	Da	Devam ediyor	Da	-
Mısır Koçan Kurdu	38.300	Da	Devam ediyor	Da	-

ENDÜSTRİ BİTKİLERİ HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

- İlimizde pamuk ekim alanları 2022 yılı verilerine göre 186.000 dekadır. Son yıllarda pamuk alanlarında damlama sulamaya geçildiğinden ve Beyazaltın 440, Glodya, Gloria gibi çeşitlerde dekara yaklaşık olarak 550-600 kg ürün alınmaktadır.
- Tütün ekiliş alanı 2022 yılı verilerine göre yaklaşık 156.000 da alanda gerçekleşmiştir. Tütünde ilimizde sözleşmeli üretim yapıldığından kimyasal mücadelede kullanılacak ilaçlar sözleşme sahibi firma tarafından temin edilerek çiftçi tarafından kullanılmaktadır.
- Pamukta makineli hasada uygun ekim yapılması, yüksek verimli çeşitlerin kullanılması ile birlikte verim bazı çeşitlerde 600-700 kg'a kadar çıkmaktadır.
- Tütünde ortalama verim 80-120 kg/da şeklinde gerçekleşmektedir. Bu döneme kadar her iki üründe epidemi yapan hastalık ve zararlıya rastlanmamıştır. Genel olarak hastalık ve zararlıdan kaynaklı verim kaybı yaşanmayacağı öngörülmektedir.
- 2022 yılında yapılan endüstri bitkileri hastalıkları ve zararlıları ile mücadele sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.8) aşağıdadır.

Tablo 8. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Endüstri Bitkileri Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Pamuk Fide kök Çürüklüğü	10.000	Ton	Devam ediyor	Ton	-
Pamukta Yeşil Kurt	25.250	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamukta tütün Thrips	13.500	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamuk Toprak Altı Zararlıları	1.000	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamukta Pembe Kurt Sap Sökümü	4.500	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamukta yabancı Ot	10.650	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamukta Tütün Beyaz Sineği	13.000	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamukta yaprak Biti	15.750	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamukta yaprak Piresi	21.750	Da	Devam ediyor	Da	-
Pamukta Kırmızı Örümcek	20.750	Da	Devam ediyor	Da	-
Tarlada mavi Küf	150.650	Da	Devam ediyor	Da	-
Tütün Fideliklerinde çöktürten	1.142.500	M ²	Devam ediyor	M ²	-
Tütünde Külleme	105.150	Da	Devam ediyor	Da	-
Tütün Fideliklerinde mavi küf	150.650	Da	Devam ediyor	Da	-
Tütünde Bozkurt	930	Da	Devam ediyor	Da	-

SUBTROPİK MEYVE HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

- Sofralık zeytin üretiminde önemli sorun olan zeytin kabuklu biti son yıllarda yapılan ilaçlama ilanları ve yeni nesil ilaçlar ile sorun olmaktan çıkmıştır.
- Zeytin güvesi, Zeytin pamuklu biti, zeytin fidan tırtılı konusunda tuzak ve arazi gözlemleri sonucunda 1-2 adet ilaçlama ilanı verilmiştir. Zeytin antraknozu ve zeytin akarı ekonomik zarar eşiğinin altında olduğu için mücadele gerek görülmemiştir.
- 2021 yılında Salihli, Kırkağaç ve Akhisar ilçelerinde toplam 3200 da alanda zehirli yem kısmi dal ilaçlaması yaygınlaştırılması kapsamında 2020 yılında alınan 4000 lt. ziray 460 lt. dimethoate etkili maddeli ilaçlarla 2022 yılında da proje devam edecektir. Manisa Valiliği YİKOB tarafından 2 adet 600 litrelik fotoselli ve sensörlü pülverizatör ile Akhisar ve Salihli ilçelerinde proje sahasında kullanımı gerçekleştirilmiştir.
- Ahmetli ilçemizde Dibekdere ve Kestelli mahallelerinde 8000 da alanda zehirli yem kısmi dal ilaçlaması uygulanacaktır. 8000 da'lık zeytinlik alanının 1000 da alanı %2'lik Dap'lı şişe asımı gerçekleştirilecek olup geri kalan kısımda ultrasonik sensörlü pülverizatör ile ilaçlama yapılacaktır.

Tablo 9. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Subtropik Meyve Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Zeytin Halkalı Leke	850000	da			Devam ediyor
Zeytin Sineği	900000	da			Devam ediyor
Zeytin Güvesi (meyve nesli)	850000	da			Devam ediyor
Zeytin Fidan tırtılı	100000	da			Devam ediyor
Zeytin Kabuklu Biti	500000	da			Devam ediyor
Zeytin Pamuklu Biti	750000	da			Devam ediyor
Zeytin Dal kanseri	750000	da			Devam ediyor
Zeytin Güvesi Çiçek	50000	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Göz Kurdu	1750	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Karagöz Kurdu	1000	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Psillidi	500	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Şıralı Zenk	1750	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Karazenk	1750	da			Devam ediyor

GENEL ZARARLILAR, YABANCI OT VE PARAZİT BİTKİLER İLE MÜCADELE

- 2022 yılında Soma ilçemizde çekirge popülasyonunun çok yoğun olduğu bölgelerde kimyasal mücadele yapılmıştır. Çekirge mücadelesi için Kırkağaç ilçesinde 10 lt Cypermethrin 250 EC, Soma ilçesinde ise 13 lt Cypermethrin 250 EC kullanılmıştır. Toplam 500 da alanda ilaçlama gerçekleştirilmiştir. Çekirge mücadelesinde Salihli Çelikli Mahallesinde çekirge mücadelesi için 250 adet keklik salımı yapılmıştır.
- 2022 yılında Süne mücadelesinde 3 ilçemizde (Akhisar 600 dekar 18 lt, Saruhanlı 2200 dekar 66 lt. Turgutlu 1.000 dekar 30 lt.) toplamda 3.800 dekar alanda 114 lt Cypermethrin 250 EC ile ilaçlama yapılmıştır.
- Tarla faresi mücadelesinde kış aylarında eğitimlere önem verilmiş olup, mücadelede öncelikle kültürel mücadelenin yapılması, doğal hayatın korunması ve gerektiğinde tüm insan ve çevre sağlığı önlemleri alındıktan sonra tarama mücadele yapılmasının önemi yapılan çiftçi toplantılarında üreticilere anlatılmıştır. Tarla faresi mücadelesi için Müdürlüğümüzden 2022 yılında toplam 154 kg zehirli yem satışı yapılmıştır. 3.080 dekar alanda mücadele gerçekleştirilmiştir. Müdürlüğümüz bünyesinde yeterli miktarda zehirli yem bulunmaktadır.
- Yaban domuzu popülasyonu ilimizde her yıl artmakta olup, zararı da bu oranda artmaktadır. Çiftçilerimiz bu konuda önlem almaya (elektrikli tel, patlayan tüp, korkuluk vb.) çalışmakta olup bu önlemlerde yabancı domuz zararını önlemede yetersiz kalmaktadır. İlimizde tarımsal amaçlı süreklilik avları düzenlenmekte olup bu avlara katılacak avcı sayısı yetersiz kalmaktadır. Düzenlenen süreklilik avı yeterli sayıda olmadığından yaban domuzu popülasyonu kontrol altına alınamamaktadır. İlimiz genelinde 2022 yılında 2 adet süreklilik avı gerçekleştirilmiştir. Süreklilik avlarında toplam 20 adet domuz avlanmıştır. Ayrıca yapılmış olan genel zararlılar, yabancı ot ve parazit bitkiler ile sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.10) aşağıdadır.

Tablo 10. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Genel Zararlılar, Yabancı Ot ve Parazit Bitkiler İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Çekirge(DYM)	700	Da	Devam ediyor	Da	-
Tarla Faresi	43.580	Da	Devam ediyor	Da	-
Yabancı Domuz	2.600	Ad.	Devam ediyor	Ad.	-
Hububatta Geniş Yapraklı Yabancı Ot	306500	Da	Devam ediyor	Da	-
Hububatta Dar Yapraklı Yabancı Ot	12000	Da	Devam ediyor	Da	-

MANİSADA BAĞCILIK

TÜİK verilerine göre Türkiye'de kurutmalık üzümün % 85 ünü, sofralık üzümün %20'sini ilimiz üretmektedir.

Manisa'da 858.919 dekar alanda(TÜİK 2021) yaklaşık 40 bin aile bağcılıktan geçimini sağlamaktadır. (817.619 dekar Çekirdeksiz, 34.910 dekar çekirdekli, 6.390 dekar şaraplık) Manisa sadece Türkiye'de değil Dünyada da en önemli üzüm üretim merkezidir.

MANİSA BAĞ ALANI (da)	2017	2018	2019	2020	2021
Çekirdeksiz Kurutmalık	605.959	615.721	619.131	628.573	644.369
Çekirdeksiz Sofralık	152.416	152.280	152.237	163.548	173.250
Çekirdekli Sofralık	31.395	31.916	30.942	34.902	34.520
Çekirdekli Kurutmalık	542	616	569	390	390
Şaraplık	7.322	6.854	6.694	6.440	6.390
Toplam	797.634	807.387	809.123	833.853	858.919

MANİSA ÜZÜM ÜRETİMİ (TON)	2017	2018	2019	2.020	2.021
Çekirdeksiz Kurutmalık	1.083.710	912.190	1.093.400	1.065.263	990.762
Çekirdeksiz Sofralık	385.741	249.816	388.762	354.116	254.097
Çekirdekli Sofralık	57.394	63.180	56.374	71.622	56.709
Çekirdekli Kurutmalık	744	1.092	802	540	497
Şaraplık	6.830	8.299	6.850	6.746	6.305
Toplam	1.536.436	1.234.577	1.546.188	1.498.287	1.308.370

MANİSA-TÜRKİYE ÇEKİRDEKSİZ BAĞ ALANI (da)		Manisa	Türkiye	Manisa Payı
Çekirdeksiz Kurutmalık	2021	644.369	769.699	83,72%
Çekirdeksiz Sofralık	2021	173.250	312.411	55,46%
TOPLAM		817.619	1.082.110	75,56%

MANİSA-TÜRKİYE ÜZÜM ÜRETİMİ (TON)		Manisa	Türkiye	Manisa Payı
Çekirdeksiz Kurutmalık	2021	990.762	1.126.304	87,97%
Çekirdeksiz Sofralık	2021	254.097	422.919	60,08%
TOPLAM		1.244.859	1.549.223	80,35%

Çekirdeksiz Kuru Üzüm İhracat Miktarları

YIL	MİKTAR (ton)
2014	258.700
2015	199.100
2016	270.000
2017	276.000
2018	252.373
2019	247.166
2020	223.132
2021	189.000 (28 Mayıs 2022 itibariyle)

Çekirdeksiz kuru üzüm ihracatı ile ülkemize 500 milyon dolar civarında gelir kazandırılmaktadır.

2018 ihracatı 516 Milyon Dolar, 2019 ihracatı 507 Milyon dolar 2020 ihracatı 428 Milyon dolar

Sofralık Üzüm İhracat Miktarları

YIL	MİKTAR (ton)	AÇIKLAMA
2014	250.840	
2015	155.849	(Büyük Soğuk zararı nedeniyle)
2016	130.157	(Rusya uçak krizi nedeniyle)

2017	254.000	
2018	137.400	(Rekoltenin çok düşük olması nedeniyle)
2019	169.000	
2020	212.000 Türkiye Toplam (150.000 Sultani Çekirdeksiz)	
2021	235.059	

2017 yılından itibaren Üzüm rekoltesi Bakanlığımızca açıklanmaya başlanmıştır. Türkiye’de rekolte 2017 yılında 310.000 ton, 2018 de 261.000 ton, 2019 da 300.000 ton, 2020 yılında 271.000 ton olarak tahmin edilmiştir.

Manisa yıllara göre rekolte tahminleri;

	SULTANİ ÇEKİRDEKSİZ (Kurutmalık)		SOFRALIK ÇEKİRDEKSİZ	
YIL	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)
2017	611.198	271.441	154.844	442.218
2018	617.791	232.836	152.534	258.154
2019	617.943	259.679	153.728	381.759
2020	638.081	236.731	134.550	285.677
2021	640.766	192.513	159.634	218.952

2022 SEZONU DEĞERLENDİRMESİ

2022 Yılı sezonu başlangıcında 22 Mart tarihine kadar bağlarda soğuk zararı meydana gelmemiştir. Hava sıcaklıkları düşük gittiği için bağlarda uyanma olmamış, fenolojik olarak kış gözü durumundadır. Bağda fenoloji geçen yıllara göre gecikmiş, bağlar uyku durumunda beklemiştir. 2022 sezonunda ilimiz bağları Mart sonuna kadar uyanmamıştır. Mart ve nisanda yağış az olsa da kış dönemi yağışları yeterli düzeyde olmuştur.

10 Mart tarihinde Tahmin ve Erken Uyarı Sisteminin çalışması, sistemdeki yenilikler konusunda İl ve İlçelerdeki tüm konu uzmanlarına ilgili firma yetkilisi tarafından eğitim verilmiştir. Bağcılığın yoğun olarak yapıldığı 10 ilçede Erken Uyarı kapsamında her Pazartesi – Perşembe hastalık zararlı ve **fenolojik takip** yapılmaktadır. Bu kapsamda mücadele gerektiren hastalık ve zararlılara karşı sms sisteminden uyarılar yapılmıştır. Sms sisteminde çoğunluğu bağcı 70 bin üretici kayıtlıdır. Sms sistemi 2005 yılından beri verimli bir şekilde hastalık ve zararlılar ilanlarını duyurmada etkin olarak kullanılmaktadır.

Gebze Teknik Üniversitesi, Manisa Ticaret Borsası ve Bağcılık Araştırma Enstitüsü ile birlikte, iha ve hava fotoğrafları gibi teknolojik imkanların kullanılarak, Bağda alan ve rekolte tespiti için çalışmalar başlatılmış, proje bakanlığa sunulmuştur.

Ölülük kış mücadelesi için şubat sonu ve Mart ayı başında kış ilaçlaması ilanları verildi. Uyanma olmadığından Mart sonuna kadar kış mücadelesi yapılabilmektedir.

Son yıllarda artış görülen ve sofralık üzüm kalitesini etkileyen, salkımlarda kurumalara neden olan **ölülük hastalığına** karşı İl Müdürlüğümüzce çalışmalar yapmakta, hazırlanan afiş ve broşürler dağıtılmış, bannerlar asılmıştır.

Nisanın ilk günlerinde esen lodosla birlikte il genelinde bağlar uyanmıştır. Uyanma düzenli ve homojen bir şekilde gerçekleşmiştir. Çiçek öncesi mücadele programı çerçevesinde Ölülük ilaçlamaları için ilanlar verilmiştir.

12-13 nisanda çok hafif, 14 nisanda hafif şiddette olmak üzere il genelinde don olmuştur. Başta erkenci çeşitler ve taban araziler olmak üzere lokal alanlarda etkili olmuştur. Rekolteyi etkilemesi beklenmemektedir.

15 Mayıs tarihinde çiçeklenme başlamış, mayıs sonunda tamamlanmıştır. Haziran ilk haftası itibarıyla ince koruk dönemindedir. 10-13 Haziran tarihlerinde 25-30mm yağış gerçekleşmiş, yer yer dolu meydana gelmiştir. Hasar tespit çalışmaları devam etmektedir.

Yapılan kontrollerde Unlu bitin bazı yerlerde yumurta bıraktığı, bazı yerlerde ise yumurtadan çıkan larvaların yeşil aksama başladığı görülmüştür. Zararının görüldüğü bağlarda haziran başında ilaçlama yapılması uyarısı verilmiştir. Bornova zirai Mücadele Araştırması uzmanları da unlu bitle ilgili arazi çalışmalarına katılmakta ve bu zararlı ile ilgili destek olmaktadır.

MRL değerleri düşük de olsa analizlerde 5 aktifi geçen durumlara çoklu pestisit/pestisit kokteyli diyoruz. Üzümde ruhsatlı 104 BKÜ bulunmakta, bunun yaklaşık 50’si analizlerde çıkmaktadır.

Son yıllarda pestisit kalıntısını önleme konusunda ciddi çalışmalar ve yasal düzenlemeler yapılmıştır. Bu doğrultuda üzüm üretiminde ruhsatsız ilaç kullanımı önlenmekte, kullanılan pestisitlerinde bekleme süresine uyularak mrl değerlerinin Türk Gıda Kodeksi ve AB mrl değerlerine inmesi yolunda büyük mesafe alınmıştır. Ancak bir üretim sezonu boyunca kullanılan aktif madde sayısının fazlalığı (bütün aktifler mrl değerinin altında olsa bile) çoklu pestisit kalıntısına neden olmaktadır.

İhracat yapan üzüm işletmesinin, farklı müstahsillerden gelen üzümü PAÇAL yaparak işlediğinde bir partinin içinde çok sayıda üreticinin üzümü olduğundan, sayı olarak o partide kullanılan farklı pestisit sayısı artmaktadır. Çoklu pestisit sorunu dediğimiz bu durum Yasal olarak sorun olmamasına rağmen Özellikle Avrupa Pazarı tarafından istenmemekte, pazardaki diğer ülkelerin az aktifli ürünlerine yönelmektedir. Pazar isteği aktif sayısının az olmasıdır. İhracatımızın önündeki en büyük engeldir.

Sektördeki tüm paydaşlarla (Bakanlığımız Merkez ve İl Müdürlüğümüz, Ege İhracatçı Birlikleri, Ticaret Borsaları, Ziraat Odaları, Tarış, Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü, Bağcılık Araştırma Enstitüsü, Ege Üniversitesi yetkililerinden ve temsilcilerinden Üzüm platformu oluşturulmuştur. Çoklu pestisit sorununun çözümü için 10 Mart tarihinden itibaren Manisa Merkez, Alaşehir, Salihli, Saruhanlı, Gölarmara, Sarıgöl ve Ahmetli ilçelerinde toplamda 12 toplantı düzenlenmiş, bu toplantılara ihracatçı, bayii, teknik personel ve çiftçi olmak üzere 1640 kişi katılmıştır. Bu toplantılarda daha az ilaç kullanılarak ve aktif sayısını düşürecek önlemler alınması konuları görüşülmüş ve toplantılar sonrasında

gerekli uyarılar sms, sosyal medya ve basın yoluyla yapılmış, farkındalık oluşturulmuştur. Çoklu Pestisit ile Mücadele Yılı adı altında ilaç kullanımının azaltılması için çok önemli bir çalışma yapılmaktadır.

Okratoksin-A ve Kalıntı

Üzüm satışındaki en önemli sorunumuz ilaç kalıntısı ve kuru üzümde Okratoksin - A dır. Verilen eğitimler ve personelin sahada aktif olarak bulunmaları sağlanarak, kalıntısız üzüm üretimi yönünde üreticiler teknik yönden desteklenmektedir

Asma yaprağı ve üzümde kalıntıyı önlemek, üreticilerde gerekli bilinç ve farkındalık oluşturmak için afiş ve pankartlarla uyarılar yapılmaktadır

Okratoksin-A'yı önlemek için gece gündüz eğitimler yapılmakta, hasatın yaklaştığı, ilaç kalıntısı ve Okratoksin-A açısından kritik olan dönemde eğitim, bilgilendirme ve farkındalık çalışmalarına hız verilmektedir. Okratoksin-A kontrol sıklığı %5'ten %10'a çıkarılmıştır.

Hasat Öncesi Denetimleri

Bakanlığımızın programı doğrultusunda Hasat öncesi denetimler ile üreticilerin üretim sezonu boyunca kullandığı ilaçlar denetlenmekte uygunsuz pestisit çıkan üreticilere 5996 sayılı kanun kapsamında adli/idari ceza uygulanmaktadır.

2019 yılında hasat öncesi dönemde 392 adet üzüm, 139 adet yaprak olmak üzere 531 numune alınmıştır. Sadece 26 numunede yasaklı veya ruhsatsız aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2020 yılında hasat öncesi dönemde 396 adet üzüm, 139 adet yaprak olmak üzere 535 numune alınmıştır. Sadece 8 numunede yasaklı veya ruhsatsız aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2021 yılında hasat öncesi dönemde 484 adet üzüm, 110 adet yaprak olmak üzere 594 numune alınması planlanmış, çalışmalar devam etmektedir. 23 numunede yasaklı veya ruhsatsız aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2022 yılında hasat öncesi dönemde 474 adet üzüm, 150 adet yaprak olmak üzere 624 numune alınması planlanmış, numune alımı ve analizler devam etmektedir.

Entegre ve EKÜY Projeleri

İlimizde Entegre Mücadele Projesi Bağda 11 ilçede 1000 çiftçide 28.000 dekar alanda uygulanmaktadır. Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projesi Bağda 4 ilçede 125 çiftçi ile 4.000 dekar alanda uygulanmaktadır.

Biyoteknik Mücadele

	Desteklenen Bağcı Sayısı	Destekleme Miktarı (TL)	Alan (da)
2016	4.526	5.227.000	149.386
2017	5.748	6.502.298	185.779
2018	5.662	9.376.939	187.538
2019	5.380	9.004.894	180.098
2020	4.240	7.216.629	144.332
2021	3.437	8.438.530	120.550

Manisa, Türkiye'de biyoteknik mücadele uygulayan iller arasında kişi ve alan bazında birinci sıradadır.

Bakanlığımız biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere dekar başına 35 TL /dekar olan destekleme tutarını 2018 yılında 50 tl/dekara yükseltmiştir. 2019 ve 2020 yılında da 50 tl/dekar olarak uygulanmıştır. 2021 yılında 70TL/dekar olarak ödenmiştir.Bu destekten Manisalı tüm bağcıların yararlanmasını istiyor ve bu yönde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Biyoteknik Mücadeleyi Yaygınlaştırma amaçlı projelerimiz Ahmetli, Salihli ve Turgutlu İlçelerimizde uygulanmaktadır. Bakanlığımız kaynaklı Salihli ilçemizde 1400 dekar ve Turgutlu ilçemizde 1000 dekar, Ahmetli ilçemizde Manisa Büyükşehir Belediyesi kaynaklı 1000 dekar olmak üzere 3400 dekar bağda toplu olarak Biyoteknik Mücadele projeleri yürütülmektedir.

Tahmin ve Erken Uyarı Çalışmaları

İlimizde Tahmin ve Uyarı Sistemi çalışmaları 1980 li yıllarda başlamıştır. Eski cihazlar yardımıyla yürütülmekte iken 2016 yılında alınan 16 istasyonla hızlı ve etkin bir aşamaya geçilmiştir. Bunların 14 Adedi Manisa Büyükşehir Belediyesi, 2 adedi Şehzadeler Belediyesi tarafından finanse edilmiştir.

Personellerin Sahada Tahmin ve Uyarı Sistemlerinden çok etkin yararlanması ve çiftçilerin memnuniyeti sebebiyle istasyon sayısı artırılmıştır.

2020 yılında Manisa Büyükşehir Belediyesi projesi ve finansmanı ile alınan 24 adet istasyon, Demirci Ziraat Odası Başkanlığından 6 adet istasyon, Valiliğimiz YİKOB tarafından 3 adet istasyon alınmıştır. Toplam 49 adet istasyon ile Manisalı çiftçilerimize hizmet verilmektedir. 1 istasyonda hırsızlık, 1 istasyonda da yangın nedeniyle hasar oluşmuştur, arızalar giderilip tekrar faaliyete geçecektir.

10 ilçede, 819.900 dekar alanda, 28 adet Tahmin ve Erken Uyarı İstasyonundan alınan veriler ile Bağda erken uyarı çalışmaları gerçekleştirilmektedir. 2020 yılından itibaren bağla beraber zeytinde de erken uyarı çalışmaları yürütülmektedir. Zeytinde 1.083.228 dekar alanının takibi yapılmaktadır.

- Tahmin ve Uyarı Sistemleri ile;
- Geçmişe Yönelik İklim Verilerini Elde Etme (sıcaklık, hava nemi, yağış miktarı, rüzgâr hızı ve yönü, toprak sıcaklığı, güneşlenme, toprak nemi)
- Hava Tahminleri
- Don, Dolu, Yağış Tahminleri
- Hastalık Ve Zararlıların Başlangıç Dönemi Tespiti yapılmaktadır.

Tahmin Uyarı Sistemi 4 aşamada uygulanmaktadır;

1. Aşama : Fenolojik Takip
2. Aşama: Tahmin Uyarı Sisteminden Gelen Uyarı Bilgilerin Toplanması
3. Aşama: Bilgilerin, Fenolojik Gözlem Yapan Uzmanlarca Analiz Edilmesi
4. Aşama: Çiftçilere; Yerinde, Zamanında ve Doğru Şekilde Bilgi Verilerek İlaçlama Uyarısının İletilmesi

Hastalık ve zararlı takibi konu sorumlusu teknik personeller tarafından düzenli olarak haftanın Pazartesi ve Perşembe günleri sahada fenolojik gözlem ve tuzak sayımı ile yapılmaktadır. Hastalık ve zararlılara karşı erken uyarılar, ilaçlama ve sulama önerileri de sistem sayesinde öğrenilerek, ürünlerdeki verim ve kalitenin artması sağlanmaktadır. Bu anlamda zamanında mücadele ile ürün kayıpları önlenerek, maddi kayıpların da önüne geçilmiştir.

Bağda Mildiyö ve Salkım Güvesi, Zeytinde Halkalı Leke, Cevizde İç kurduna karşı Tahmin ve Uyarı Sistemi talimatları çerçevesinde yürütülmektedir.

Talimatlarda yer alması da Tahmin ve Uyarı sistemlerinden yararlandığımız Hastalık ve Zararlılar;

Bağ: Kurşuni Küf, Külleme, Ölükol

Zeytin: Antraknoz

Kiraz: Yaprakdelen, Yaprak Lekesi, Monilia, Trips

Ceviz: Antraknoz, Bakteriyel yanıklık

Domates: Mildiyö, Külleme, Kurşuni Küf, Septoria

Badem, Elma ve Kavundaki hastalık ve zararlılarda da sistemden yararlanılmaktadır.

Manisa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü teknik personelleri Tahmin ve Uyarı sisteminden alınan uyarılar, monitör tuzaklar ve fenolojik gözlemler neticesinde ekonomik zarar eşiğinin aşıldığını tespit ettiklerinde ilaçlama smsleri atmaktadır.

2021 yılında üreticilerimize atılan sms miktarı 10.000.000 adettir.

Hastalık ve zararlılara karşı mücadele zamanı doğru olarak tespit edilerek SMS sistemiyle üreticilerimize duyurulmuştur. Hastalıklarla mücadelede zaman çok önemlidir. Gereksiz bir ilaçlama maddi anlamda da bizi zarara uğratabilir. Bu anlamda erken uyarı istasyonları yardımıyla zamanında mücadele ile ürün kayıpları önlenerek, maddi kayıpların da önüne geçilmiştir.

Belli aralıklarla Tahmin ve Uyarı sisteminin Teknik konuları için toplantılar yapılmaktadır. Sistemi daha ileri seviyelere taşımak için 2022 yılı sezonunda çalışmalara hız verilmiştir.

Hem Firma yetkililerinin olduğu sistemin yapısıyla ilgili, hem de Bornova ZMAE uzmanlarının da olduğu teknik teknik gruplar sürekli iletişim halindedir.. Bu gruplar üzerinden tüm sorunlar, bilgilendirmeler, değerlendirmeler yapılarak hızlı ve etkin bir iletişim sağlanmaktadır. Tahmin ve Uyarı sisteminin Ülkemizde en geniş kapsamlı ve etkili kullanıldığı il Manisa'dır.

Tahmin ve Uyarı ile ilgili firma yetkilileri tarafından sistemin işleyişi ile ilgili 10 Mart tarihinde eğitim yapılmış, düzeltmeler ve iyileştirmeler görülmüştür. 12 Nisanda Bakanlığımızın düzenlediği toplantıda Sistemin en iyi uygulandığı il olarak İl Müdürlüğümüz de sunum yaparak, diğer illere örnek oluşturmaktadır. Bornova ZMAE uzmanlarınc da 12 Mayıs tarihinde Hastalık ve zararlılar yönüyle teknik bir eğitim toplantısı yapılacaktır.

Ayrıca bağlarda kullanılmak üzere 9 adet fotoselli tuzak alınarak salkım güvesine karşı uzaktan ve anında takip etme şansı yakalanmıştır. Tahmin ve Erken Uyarı Projesi Bağda Hastalık ve Zararlılara karşı mücadelede Teknik Personelimize ve dolayısıyla çiftçimize çok faydalı olmaktadır.

Tablo 19. Manisa İlinde ürün ve ilçe bazında hasat öncesi pestisit denetim programı

ÜRÜN	KIRAZ	ŞEFTALİ	ERİK	ÇİLEK	ÜZÜM	ASMA YAPRAĞI	BİBER	DOMATES	HIYAR	PATLICAN	MARUL	ISPAKAK	KAYISI	TOPLAM
AHMETLİ	2	1	2		38	9		3	1		1	4		941
AKHİSAR	2				27	9	1	1	2		3	3		
ALAŞEHİR	5		2		89	30						3		
DEMİRCİ	15								2			3		
GÖLMARMARA					27	9	2	2				3		
GÖRDES	8		2				3	1	4		1	3		
KIRKAĞAÇ	1						1	1			2	3		
KÖPRÜBAŞI	2		2	20								3		
KULA	2		1	12			3	1	2			3		
SALİHLİ	8	3	7		58	17	1	4	1	3		6	5	
SARIGÖL	3				85	31						3		
SARUHANLI	1		1		47	10	2	3				3		
SELENDİ	15								1		1	3		
SOMA	3						1	2			1	3		
ŞEHZADELER	8	2	8		38	13	2	1		1	1	3	3	
TURGUTLU	10	4	17		38	13	1	1		4	1	5	2	
YUNUSEMRE	3			2	27	9	2	1	2	1	1	3		
TOPLAM	88	10	42	34	474	150	19	21	15	9	12	57	10	

Tablo 20. Hasat öncesi pestisit denetim programı güncel durum tablosu

SIRA NO	İLÇE	PROGRAM	GERÇEKLEŞME (%)
1	Ahmetli	61	
2	Akhisar	48	
3	Alaşehir	129	
4	Demirci	20	
5	Gölmarmara	43	
6	Gördes	22	
7	Kırkağaç	8	
8	Köprübaşı	27	
9	Kula	24	
10	Salihli	113	
11	Sarıgöl	122	
12	Saruhanlı	67	
13	Selendi	20	
14	Soma	10	
15	Şehzadeler	80	
16	Turgutlu	96	
17	Yunusemre	51	
		941	

SÜRVEY ÇALIŞMALARI:

İlimizde 2022 yılında sürey çalışmaları, Bakanlığımız 2022 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programına göre 26 zararlı organizma üzerinde yürütülmektedir. Toplam 546 bahçede 3.650 dekar alan programa dahil edilerek sürey çalışmaları 17 ilçemizde uygulanmaktadır.

Monilinia fructicola etmeni yönünden sert çekirdekli meyvelerde yapılan sürveylerde 15 adet monilya şiphesiyle ilgili enstitüye numuneler gönderilmiş olup söz konusu etmen tespit edilmemiştir.

Kestane gal arısı yönünden yapılan sürveylerde ise Demirci İlçesi'nden ilgili enstitüye gönderilen kestane sürgünlerinde kestane gal arısı tespit edilmiştir. Bu kapsamında Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü, Demirci İlçe Müdürlüğü dahil kestane üretiminin yapıldığı 7 ilçe müdürlüğü, Demirci Orman İşletme Şefliği, köy muhtarlıkları ile iletişime geçilerek ortak çalışmalar ve karantina önlemleri hakkında yapılacak çalışmalar hakkında görüşülerek gerekli bilgilendirmeler yapılmış.

Tablo 21. Farklı ürün gruplarında yapılan survey çalışmaları

Ürün	İl	Yıl	Toplam Alan(da)	Planlanan Survey Alanı Tarla/Bahçe(da)	Planlanan Survey Alanı Tarla/Bahçe(adet)	Planlanan Numune Sayısı(adet)	Sürveyi Yapılan Zararlı Organizma
BADEM	MANİSA	2022	57996,00	100,00	20	10	Monilinia fructicola, Xylella fastidiosa
ERİK	MANİSA	2022	17724,00	50,00	10	5	Monilinia fructicola, Plum pox potyvirus
CEVİZ	MANİSA	2022	101916,00	200,00	40	10	Erschoviella musculana
ZEYTİN	MANİSA	2022	1127520,00	885,00	30	5	Xylella fastidiosa
NAR	MANİSA	2022	3123,00	25,00	5	1	Xanthomonas axonopodis pv. punicae
MISIR	MANİSA	2022	733990,00	265,00	51	10	Diabrotica virgifera, Spodoptera frugiperda
HIYAR	MANİSA	2022	23363,00	105,00	50	5	Dacus ciliatus, Lasioptera spp.
KARPUZ	MANİSA	2022	30911,00	170,00	34	5	Acidovorax avenae subsp. Citrulli, Dacus ciliatus
KAVUN	MANİSA	2022	33991,00	15,00	3	0	Acidovorax avenae subsp. Citrulli, Dacus ciliatus
BİBER	MANİSA	2022	48864,00	120,00	20	3	Candidatus Liberibacter solanacearum, Tomato brown rugose fruit tobamovirus (ToBRFV)
PATATES	MANİSA	2022	4016,00	200,00	77	10	Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus, Epitrix similaris, Globodera rostochiensis, Globodera pallida, Meloidogyne chitwoodi, Phthorimaea operculella, Ralstonia solanacearum, Synchytrium endobioticum
KESTANE	MANİSA	2022	8440,00	25,00	10	2	Dryocosmus kuriphilus, Phytophthora ramorum
AYVA	MANİSA	2022	2699,00	50,00	10	2	Monilinia fructicola
DOMATES	MANİSA	2022	131665,00	370,00	76	15	Candidatus Liberibacter solanacearum, Epitrix similaris, Lasioptera spp., Ralstonia solanacearum, Tomato brown rugose fruit tobamovirus (ToBRFV), Tomato spotted wilt tospovirus
KİRAZ	MANİSA	2022	94088,00	200,00	60	30	Anoplophora chinensis, Monilinia fructicola
ÜZÜM	MANİSA	2022	858919,00	500,00	50	10	Candidatus Phytoplasma vitis (Flavescence Doree-FD), Candidatus Phytoplasma solani (Bois noir-BN)
KAYISI	MANİSA	2022	7370,00	15	5	3	Monilinia fructicola

FİDE, SERTİFİKALI FİDAN VE BİTKİ PASAPORTU ÇALIŞMALARI

İlimizde standart fide ve fidan, sertifikalı fidan üretimi İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüklerimiz Tohumluk Kontrolörleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Tohumluk Kontrolörleri personellerince, fide-fidan parsel kontrolleri sertifikasyon iş ve işlemleri yürütülmektedir. Ayrıca; üretimi yapılan yerlerden alınan toprak-torf numuneleri Nematod ve patates siğili hastalığı yönünden, alınan asma fidanı bitki numuneleri ise Agrobacterium Vitis (Bağ kök uru) yönünden analizlerinin yapılması doğrultusunda bitki sağlığı kontrolleri yapılmaktadır.

Tablo 22. 2022 Yılı İlimizde üreticiler tarafından üretileceği beyan edilen ve kontrol edilen standart/sertifikalı fidan üretim miktarları;

BEYAN EDİLEN SERTİFİKALI FİDAN SAYILARI (ADET)		
TÜR ADI	ÇEŞİT SAYISI	ADET
Üzüm	22	2.983.058
Zeytin	9	884.750
Ceviz	3	22.000
Badem	2	41.000
İncir	2	48.000
Antepfıstığı	2	23.000
Kayısı	1	4.000
Kiraz	2	76.000

Tablo 23. 2022 Yılında Manisa genelinde üretilen fide sayısı;

2021 YILINDA İLİMİZDE ÜRETİLEN FİDE SAYILARI (ADET)	
Domates	36.872.000
Karpuz	161.000
Kavun	299.000
Biber	8.033.000
Hıyar	29.500
Patlıcan	545.500
Karnabahar	270.000
Brokoli	270.000
Lahana	420.000
Kereviz	530.000
Marul	2.175.000

Tablo 24. Manisa ilinde 2022 yılı sertifikalı fidan, fide, bitki pasaportu çalışmaları

ÇALIŞMA TÜRÜ	ADET
Fidan Üretici Sayısı	66
Fide Üretici Sayısı	16
Bitki Pasaportu Denetim Sayısı	224
Fidan Denetim sayısı	62
Alınan Toprak Numunesi	34
Alınan torf (örtüaltı) Toprak Numunesi	37
Analize gönderilen Fidan Numunesi	21
Hastalık ve Zararlı Yönünden Bulaşık Çıkan Fidan Numune Sayısı	-
Hastalık ve Zararlı Yönünden Bulaşık Çıkan Toprak Numune Sayısı	4
Bulaşık Bitki İmhası	33.000

GÜBRE DENETİM ÇALIŞMALARI

- Gübrelerin piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri neticesinde Ocak-Mayıs döneminde gübre dağıtıcılarında 1200 adet denetim yapıldı. Denetlenen ürün sayısı ise yerli ve ithal toplam 1201 adet olmuştur.
- İl Müdürlüğümüz yetki alanları içerisinde 724 gübre dağıtıcısı bulunmakta olup bir önceki yıl sonuna göre 50 yeni dağıtıcı açılışı yapılmıştır. İlimizde 37 adet aktif üretim lisansı bulunmaktadır, yıl içinde 2 adet üretim yerine uygunluk belgesi düzenlenerek faaliyete geçmeleri sağlanmıştır.
- Piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri kapsamında 55 adet gübre numunesi alınarak analize gönderilmiştir. Olumsuz sonuçlanan analiz süreçleri sonucunda 2 üreticiye 54.480 TL idari yaptırım uygulanmıştır. İzlenebilirlik ve diğer ihlâllerden dağıtıcılara toplam 9.534 TL para cezası kesilmiştir. DNA içerik kontrolüne yönelik numune programı yıl içerisinde yapılmak üzere programa alınmıştır. Ayrıca şikâyetle esas 2 adet piyasa denetimi yapılmıştır.
- Tescile esas gübrelerle ait 21 adet numune alınmış, analize gönderilmiş ve işlemleri gerçekleştirilmiştir. Müdürlüğümüzce sonuçlandırılan ithalat müracaatına ait sayı ise 4'tür.
- 7 adet fason üretim sözleşmesi onayı gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlıktan gelen geçici satış durdurma, satışa izin verme, kesin satış durdurma, gübrelerin üreticisine iade edilmesi kararları ilçelere yazılmakta ve tesis edilen işlemler Müdürlüğümüzce takip edilmektedir.
- Üretilen nitratlı gübrelerin tedarik ve satış süreçleri izlenmekte, periyodik olarak raporlamaları yapılmaktadır.

Kimyevi/Organik Gübre Tüketimi:

01/01/2022-31/05/2022 tarihleri arasında Manisa ilinde 84.760 ton kimyevi gübre 14.200 ton organik gübre olmak üzere toplam **98.960 ton** gübre tüketimi gerçekleşmiştir.

Tablo 25. Gübre dağıtıcı bayilerinin ilçelere göre dağılımı

İLÇE	ADET	İLÇE	ADET
AHMETLİ	26	SALİHLİ	95
AKHİSAR	82	SARIGÖL	89
ALAŞEHİR	138	SARUHANLI	66
DEMİRCİ	11	SELENDİ	10
GÖLMARMARA	22	SOMA	12
GÖRDES	21	SEHZADELER	56
KIRKAĞAÇ	21	TURGUTLU	40
KÖPRÜBAŞI	13	YUNUSEMRE	11
KULA	11		

PESTİSİT KULLANIM MİKTARLARI

Tablo 26. İlçelere göre insektisit, fungusit, herbisit, akarisit, rodentisit vb. kullanımı dağılım tablosu

İLÇE ADI	İNSEKTİSİT		FUNGUSİT		HERBİSİT		AKARİSİT		RODENTİSİT		DİĞERLERİ		TOPLAM		GENEL TOPLAM
	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg / lt
AHMETLİ	2.030	2.000	253.800	11.850	0	1.465	0	1.020	21	0	0	0	255.851	16.335	272.186
AKHİSAR	1.785	47.248	296.587	16.817	0	6.562	0	1.420	120	0	0	0	298.492	72.047	370.539
ALAŞEHİR	765	42.817	603.257	37.614	32	1.270	0	13.140	160	0	45	2.900	604.259	97.741	702.000
DEMİRCİ	12	44	16	220	227	69	0	0	12	0	0	0	267	333	600
GÖLMARMARA	2.560	23.614	89.712	2.874	376	8.142	340	6.415	24	0	0	0	93.012	41.045	134.057
GÖRDES	482	1.299	5.754	2.641	0	3.578	0	0	17	0	74	0	6.327	7.518	13.845
KIRKAĞAÇ	1.698	58.214	82.415	3.698	1702	16.148	0	3.544	16	0	0	0	85.831	81.604	167.435
KÖPRÜBAŞI	102	132	3.562	2.279	0	2.298	0	102	18	0	16	0	3.698	4.811	8.509
KULA	531	192	5.542	138	0	62	24	38	16	0	62	0	6.175	430	6.605
SALİHLİ	4.125	37.216	384.546	18.012	347	11.312	242	1.568	74	0	21	5.662	389.355	73.770	463.125
SARIGÖL	224	28.312	287.124	42.326	0	76.012	0	5.503	74	0	5	1.389	287.427	153.542	440.969
SARUHANLI	2.165	46.108	481.534	17.203	562	7.412	0	2.648	122	0	2.016	0	486.399	73.371	559.770
SELENDİ	15	852	1.243	30	0	5.647	0	0	24	0	30	0	1.312	6.529	7.841
SOMA	2.736	1.658	2.689	648	0	6.287	120	3.465	30	0	14	0	5.589	12.058	17.647
ŞEHZADELER	14.214	23.406	192.147	57.236	308	3.815	1.050	2.759	124	0	462	7.722	208.305	94.938	303.243
TURGUTLU	2.857	34.148	321.548	87.903	78642	3.672	65	2.467	114	0	9	8.205	403.235	136.395	539.630
YUNUSEMRE	7.005	10.642	128.642	25.648	175	1.867	550	1.547	96	0	253	1.242	136.721	40.946	177.667
TOPLAM	43.306	357.902	3.140.118	327.137	82.371	155.618	2.391	45.636	1.062	0	3.007	27.120	3.272.255	913.413	4.185.668

ENTEGRE KONTROLLÜ ÜRÜN YÖNETİMİ UYGULAMASI

Bakanlığımızca 2010 yılında uygulamaya konulan entegre ve kontrollü ürün yönetimi projesi, tarımsal üretim alanlarında zararlı organizmalarla mücadelede; entegre mücadele prensipleri doğrultusunda hareket edilerek, çevre dostu mücadele yöntem ve tekniklerinin uyum içerisinde kullanılıp, zorunlu hallerde, son çare olarak kimyasal mücadelenin tercih edildiği, kimyasal kullanımının zorunlu olduğu durumlarda ise önceliğin biyolojik preparatlara verildiği, böylece kalıntı sorunu olmayan, sağlıklı, güvenilir ürün yetiştirilmesi esasına dayanan bir sistemdir. Çalışmanın yürütüldüğü üretim alanlarından alınan ürün numuneleri kalıntı analizi yönünden değerlendirilmek üzere laboratuvara gönderilmekte ve sonucu olumlu çıkan ürünler için sertifika düzenlenerek ürünler pazara sunulmaktadır.

İlimizde entegre ve kontrollü ürün yönetimi projesi çeşitli ürünlerde yapılmakta olup 2021 yılı durumunu gösterir tablo (Tablo.25) aşağıda yer almaktadır.

Tablo 27. İlimizde entegre ve kontrollü ürün yönetimi projesi kapsamındaki üretici sayısı ve toplam tarım alanı (da)

ÜRÜN ADI	ÜRETİCİ SAYISI	ALAN (DA)	ANALİZ SAYISI	ÜRETİM MİKTARI (TON)
Bağ	125	4000		
Çilek	20	240		
TOPLAM	165	4506		

Entegre Mücadele Projesi:

Tablo 28. İlimizde Entegre Mücadele Projesi kapsamındaki üretici sayısı ve toplam tarım alanı (da)

ENTEGRE ÜRÜN ADI	ÜRETİCİ SAYISI	ALAN (DA)
Bağ	951	29.167
Kiraz	250	3.000
Zeytin	490	17.111
Şeftali	60	600
Hububat	100	5.000
TOPLAM	1851	54.878

MANİSA İLİ 2022 YILI OCAK-ŞUBAT-MART İHRACATLARI

BİTKİSEL ÜRÜNLER	MİKTARI	BİRİM
İHRACAT TOHUM ÜRÜNLERİ		
AYÇİÇEĞİ TOHUMU	5.269.414	KG
MISIR TOHUMU	5.291.660	KG
KARIŞIK SEBZE TOHUMLARI	102.932	KG
İHRACAT BİTKİSEL ÜRÜNLER		
ÇEKİRDEKSİZ KURU ÜZÜM	32.887.948	KG
KURU BAKLİYAT	187.993	KG
KURU DOMATES	1.820.418	KG
TANE MISIR	859.200	KG
KURUTULMUŞ MEYVE SEBZE	141.029	KG
YAĞLI TOHUMLAR(Haşhaş Susam)	1.122	KG
TÜTÜN	7.312	KG
AYÇİÇEK YAĞI	219.173	KG
MISIR YAĞI	74.885	KG
ZEYTİNYAĞI	22.899	KG
DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER	19.410.589	KG
İHRACAT SÜS BİTKİSİ ÜRÜNLERİ		
YOSUN	3.960	KG
ÇELENK	5.020	KG
İHRACAT ORMAN ÜRÜNLERİ		
ÇAM KOZALAĞI	11.300	KG
AHŞAP AMBALAJ MALZEMESİ	7900 ADET	ADET
MDF PANEL	119 m3	m3
YONGA LEVHA	6389 m3	m3
SUNTA	78 m3	m3
İHRACAT TAZE MEYVE SEBZE ÜRÜNLERİ		
TAZE ARMUT	6.933.821	KG
TAZE AVAKADO	7.360	KG
TAZE AYVA	2.165.108	KG
TAZE BAŞ LAHANA	142.700	KG
TAZE BİBER	1.060.175	KG
TAZE BROKOLİ	5.607	KG
TAZE ÇİLEK	690.119	KG
TAZE DOMATES	3.275.631	KG
TAZE ELMA	20.553	KG
TOPLAM	80.617.928	KG
	6.589	m3
	7.900	ADET

[illegible]

ISPM-15

ISPM 15 Uluslararası Bitki Sağlığı Konvansiyonu (IPPC) tarafından, bitki sağlığı önlemleri için belirlenen, zararlı organizmaların ihracatta kullanılan ahşap ambalaj malzemeleri ile taşınması ve yayılmasını önlemek üzere, uluslararası ticarete konu ahşap ambalaj malzemeler hakkındaki standarttır. İhracatta kullanılacak ahşap ambalaj malzemelerine ısı işlem uygulaması ve ISPM 15 işaretlemesini sadece Tarım ve Orman Bakanlığından izin alan işletmeler yapabilir.

Ahşap ambalaj malzemelerinin; buhar fırınları veya kuru fırınlar ile ahşap özü sıcaklığının asgari 56 °C'lik bir sıcaklığa ulaştıktan sonra en az 30 dakika 56 °C veya üzerindeki bir ısıya maruz bırakılmasıdır.

Yönetmeliğe göre ülkemizden ihraç edilen ürünlerle birlikte kullanılan ahşap ambalaj malzemelerinin tamamında karşı ülkenin ISPM-15 standardını isteyip istemediğine bakılmaksızın ISPM-15 standardı aranmaktadır.

İlimiz hem bitkisel ürün ihracatları hem de sanayi ürün ihracatları yönünden potansiyeli çok fazla olup aynı oranda ISPM 15 standardına uygun Ahşap Ambalaj Malzemesi üreten firmaların sayısında da artış olmaktadır. Ülkemizde Manisa ili beşinci sırada bulunmaktadır. Bazı işletmelerin Isıl İşlem yaptığı Fırın sayıları birden fazla olmuştur.

- 2022 yılı içinde İzin Belgesine esas denetim 2 adet yapılmış ve ruhsat verilmiştir.
- İzin belgesi olan işletmelerin denetimi yılda 2 kez yapılmaktadır.
- 2022 yılı içinde 1.Dönem 46 adet firma denetimi yapılmıştır.
- 2.Dönem ise 42 adet firma ve 3 adet yeni başvuru denetimi yapılmıştır. Toplam 45 adet firma denetimi yapılarak bir firmanın talebi üzerine İzin Belgesi Bakanlık Komisyon kararı ile iptal edilmiştir.
- Manisa ilinde 2022 yılı 1. dönem itibarıyla toplam 46 adet ISPM-15 izin Belgeli işletme mevcuttur.
- 2022 yılı içinde herhangi bir idari yaptırım yapılmamıştır.

• **Tablo 30. İlçelere Göre ISPM-15 izin Belgeli İşletme Sayıları**

İLÇE	ADET	İLÇE	ADET
AHMETLİ	0	KULA	0
AKHİSAR	9	SALİHLİ	5
ALAŞEHİR	3	SARIGÖL	3
DEMİRCİ	1	SARUHANLI	1
GÖLMARMARA	0	SELENDİ	0
GÖRDES	0	SOMA	0
KIRKAĞAÇ	0	ŞEHZADELER	2
KÖPRÜBAŞI	0	TURGUTLU	7
YUNUSEMRE	15		
TOPLAM		46	

İYİ TARIM UYGULAMALARI

Ülkemizde İyi tarım uygulamaları faaliyetinin başladığı 2007 yılında 18 ilde 651 çiftçi 53.607 dekar alanda İyi Tarım Uygulamaları uygunluk kriterlerine göre üretim yaparken 2015 yılında bu sayılar artarak 61 ilde 39.740 üretici 3.443.955 dekar alanda İyi Tarım Uygulamaları uygunluk kriterlerine göre üretim yapılmıştır.

İyi Tarım Uygulamaları (İTU), gerek kaliteli ve verimli bir tarımsal üretim gerekse güvenli gıda tüketimi açısından oldukça önemlidir. İTU ile üreticilerimizin kazancı ve rekabet gücü artacağı gibi tüketicilerin sağlığı da korunmuş olacaktır.

İyi Tarım Uygulamaları, topraktan sofraya kadar uzanan bütün üretim ve pazarlama aşamalarını kapsar. İyi Tarım yapmaya karar verdikten sonra gerekli prosedürü yerine getirmek üzere yapılacak ilk iş, İTU konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlara başvurarak üretim sürecinin kayıt altına alınmasını sağlamaktır. Hastalık ve zararlılarla mücadele "Entegre Mücadele Teknik Talimatları" doğrultusunda öncelikle kültürel tedbirler, mekanik mücadele, biyolojik mücadele veya biyoteknik yöntemler uygulanmalıdır. Son çare olarak kimyasal mücadele yapılmalıdır.

- İlimizde 2011 yılında Destekleme kapsamında 86 olan üretici sayısı 2016 yılında 794 üretici sayısına ulaşmış, 104.979,518 dekar alanda 5.397.046,45 TL. İTU Desteği ödenmiştir.
- İlimizde 2022 yılında İyi Tarım Uygulamaları kapsamında veriler kesinleşmediği, 2021 yılında kesinleşen ve Bakanlığımıza rapor olarak gönderilen verilere göre; 314 üretici, 61.650,17 dekar alanda iyi tarım uygulamaları kriterlerine göre üretim yapmış ve 110.376,88 ton İyi Tarım Uygulamaları sertifikalı ürün üretilmiştir.
- İlimizde 2021 üretim yılında İyi Tarım Uygulamaları Birimi Elemanlarınca 27 adet eğitim düzenlenerek 648 üreticimize bilgi verilmiştir.
- Yine aynı üretim sezonunda İl/İlçe Müdürlüğü İTU Birimi Elemanları tarafından 91 adet yerinde İTU denetimi yapılmıştır.
- 2021 üretim yılı hayvansal üretim verileri; 11 işletme, 249 üretici, Cıvcıv, Etlik Piliç, Hindi, Yumurtacı Tavuk, Hindi Cıvcıv ürünlerinde İyi Tarım Uygulamaları yapmaktadır.
- Tanıtım/görünürlük faaliyetleri kapsamında İyi Tarım Uygulamaları hakkında lifletler digital olarak hazırlanmış ve kullanıma sunulmuştur.
- 2022 üretim yılında eğitim faaliyetlerimiz devam etmektedir. Yine aynı üretim sezonunda İl/İlçe Müdürlüğü İTU Birimi Elemanları tarafından 10 adet yerinde İTU denetimi yapılmıştır.
- Ayrıca 2021 Yılı İyi Tarım Uygulamaları Destekleme Ödemeleri Kapsamında 280 Adet üreticiye, 62.287,208 dekar alanda 2.538.405,69 TL Destekleme Ödemesi yapılmıştır. (2022 üretim yılı destekleme ödemeleri henüz kesinleşmemiştir.)
- “İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü” Projesi kapsamında Akhisar İlçesi’nde 2022 yılında “İyi Tarım İçin Yeşil Gübreleme ve Zengin Topraklar” Projesi hayata geçmiş olup, 2022 yılında uygulanacaktır.

ORGANİK TARIM

Ülkemizde organik tarım faaliyetlerinin başladığı 1985-1986 yılında, ilimizde organik çekirdeksiz kuru üzüm üretimi ile organik tarım faaliyeti yapılmaya başlanmıştır. İlimizde organik tarım yapan üretici sayısı, ürün çeşitliliği, üretim alanı ve üretim miktarı yıllara bağlı olarak değişim göstermektedir.

Bakanlığımızca organik tarımı kontrol etme ve sertifikalandırma yetkisi verilen kuruluşların 2021 yılında ilimizde yürüttükleri faaliyetler ile ilgili Organik Tarım Bilgi Sistemine (OTBİS) veriler aşağıdaki tablodaki şekildedir. 2022 yılı verileri henüz kesinleşmemiştir.

Tablo 31. 2020 yılında organik üretim yapan üretici sayısı, organik üretim alanı ve üretim miktarı

ÜRETİM YILI	ÜRETİCİ SAYISI	ORGANİK TARIM ALANI (DA)	ÜRETİM MİKTARI (TON)
2021	2.206,00	186.625,00	369.106,00

Tablo 32. 2020 yılında organik hayvancılık istatistikleri

HAYVAN TÜRÜ	ÇİFTÇİ SAYISI	HAYVAN SAYISI (ADET)	SÜT MİKTARI (TON)	YUMURTA MİKTARI (ADET)
Buzağı	1	2942		
Dana				
İnek (Süt)				
Arıcılık	1	50 (kovan)		
Yumurta tavukları	5	-		
TOPLAM	7	2942		

Organik Tarım Birimi (OTB) Faaliyetleri: Her yıl il ve ilçe müdürlüklerinde görevli Organik Tarım Birimi (OTB) elemanları tarafından eğitim, yayım, denetim ve proje faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan eğitimler, eğitimi yapan birim tarafından OTBİS Sistemine girilmektedir.

- **Eğitimler:** 2021 yılında Manisa ilinde Organik Tarım kapsamında 330 katılımcıya 11 adet eğitim düzenlenmiştir.
- **Denetimler:** 2021 yılında Manisa ilinde organik tarım yapan üreticiler kapsamında 98 adet bitkisel ve hayvansal üretim işletmesi denetimi gerçekleştirilmiştir.
- **Proje Faaliyetleri:** Bakanlığımızın "Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi" kapsamında 2021 Yılında "Organik Ürün Numune Alma Programında" yer alan, ilimizde üretilen, işlenen ve satışa sunulan organik ürünlerden numune alınarak kalıntı ve okratoksin analizleri yapılmıştır. Organik Tarım Birimi (OTB) Faaliyetleri: 2021 yılında il ve ilçe müdürlüklerinde görevli Organik Tarım Birimi (OTB) elemanları tarafından eğitim, yayım, denetim ve proje faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan eğitimler , eğitimi yapan birim tarafından OTBİS Sistemine girilmektedir.
- **Eğitimler:** 2022 yılında Manisa ilinde 7 okulda 755 öğrenciye organik tarım kapsamında eğitim verilmiştir.
- **Denetimler:** 2022 yılında Manisa ilinde 6 adet organik tarım yapan üreticilere yönelik denetim yapılmıştır.
- **Proje Faaliyetleri:** Bakanlığımızın "Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi" kapsamında 2022 Yılında "Organik Ürün Numune Alma Programında" yer alan, ilimizde üretilen, işlenen ve satışa sunulan organik ürünlerden numune alınarak kalıntı ve okratoksin analizleri yaptırılacaktır.
- "Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü" Projesi kapsamında Turgutlu İlçesi'nde 2022 yılında "Amacım Organik, Mücadelem Teknik" Projesi kapsamında Turgutlu İlçemizde Salkım güvesi zararlısına karşı 1000 da bağ alanında 61.970,00 adet feromon kapsül dağıtımı yapılmıştır.
- Tanıtım/görünürlük faaliyetleri kapsamında Organik Tarım hakkında lifletler dijital olarak hazırlanmış ve kullanıma sunulmuştur.
- Bakanlığımızın "Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi" kapsamında 2022 Yılında "Organik Ürün Numune Alma Programında" yer alan, ilimizde üretilen, işlenen ve satışa sunulan organik ürünlerden numune alınarak kalıntı ve okratoksin analizleri olarak 15 adet numune alınacaktır.

İl Adı	Alınan Numune Sayısı (adet)	Sonucu Olumlu Numune Sayısı (adet)	Sonucu Olumsuz Numune Sayısı (adet)
MANİSA	15	---	----

- **Desteklemeler:** 2021 yılında Organik Tarım Destekleme Ödemeleri kapsamında 1.164 adet üreticiye 78.173,14 da alanda 3.303.326,30 TL Destekleme Ödemesi yapılmıştır.

ÇİFTÇİ TARLA OKULU PROJESİ

Bakanlığımızca 2012 yılında yapılan Bitki Sağlığı ve Karantina Bölge toplantılarında alınan kararlar neticesinde 2014 yılından itibaren İl Müdürlüklerimiz tarafından bitki sağlığı eğitim çalışmalarının bir bölümünün Çiftçi Tarla Okulları şeklinde gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda; Ülkemizde bitki sağlığı uygulamalarında çiftçi eğitimlerine yeni bir vizyon ve ivme kazandırmak amacıyla Bakanlığımızca yaygınlaştırmaya çalışılan "Çiftçi Tarla Okulları" çiftçi eğitim yayım çalışmaları çiftçilerimizin katılım ve motivasyonlarının sağlanması amaçlanmıştır.

İlimizde 2021 yılı "Tarla Okulları Projesi" çalışmaları kapsamında, başta meyve, bağ ve zeytin yetiştiriciliği olmak üzere 6 konuda 28 tarla okulu açılması planlanmış olup, burada yapılacak eğitimlere ise 443 üreticimizin katılımı hedeflenmiştir.

Tablo 34. 2021 Yılı Konularına göre açılan çiftçi tarla okulu sayıları

KONU	OKUL SAYISI	ÇİFTÇİ SAYISI
Bağ	8	130
Zeytin	8	143
Kiraz	2	13
Ceviz	8	125
Badem	1	20
Kavun	1	12
TOPLAM	6	443

ÇKS & BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLERİ

ÇKS Yönetmeliğine göre 2021 üretim yılına ait kayıtlarımız 30 Haziran 2021 tarihinde sona ermiştir. İlimizde toplam ortalama 73.000 işletme her yıl Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)'ne kaydını yaptırırken 2021 yılında sisteme kayıt yaptıran çiftçi sayımız artarak 77.169 işletmeye yükselmiştir. 17 İlçemiz arasında en çok çiftçiye sahip ilçemiz 8.859 işletme ile Akhisar, en az işletmesi olan ilçemiz ise 1.435 işletme ile Gölarmara'dır.

ÇKS Çiftçi Sayısı Bilgileri (2021)

Sıra No	İl	İlçe	Kadın Çiftçi Sayısı	Erkek Çiftçi Sayısı	Tüzel Kişi Sayısı	Çiftçi Sayısı Toplam
1	MANİSA	AHMETLİ	227	1.555	18	1.800
2	MANİSA	AKHİSAR	1.316	7.489	54	8.859
3	MANİSA	ALAŞEHİR	1.467	7.230	32	8.729
4	MANİSA	DEMİRCİ	775	4.157	26	4.958
5	MANİSA	GÖLMARMARA	153	1.269	13	1.435
6	MANİSA	GÖRDES	566	3.241	27	3.834
7	MANİSA	KIRKAĞAÇ	408	2.867	8	3.283
8	MANİSA	KÖPRÜBAŞI	522	1.827	60	2.409
9	MANİSA	KULA	785	3.833	33	4.651
10	MANİSA	SALİHLİ	1.211	6.231	89	7.531
11	MANİSA	SARIGÖL	1.355	4.939	47	6.341
12	MANİSA	SARUHANLI	718	6.122	33	6.873
13	MANİSA	SELENDİ	1.230	2.920	8	4.158
14	MANİSA	SOMA	527	2.551	10	3.088
15	MANİSA	ŞEHZADELER	400	3.316	45	3.761
16	MANİSA	TURGUTLU	460	3.006	45	3.511
17	MANİSA	YUNUSEMRE	166	1.766	16	1.948
		Toplam:	12.286	64.319	564	77.169

BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLEMELERİ	DESTEKLEME MİKTARI (TL)
TMO Pirim Desteği	4.818.301
Zeytinyağı Destekleme Ödemesi (2021)	5.427.652
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği (2022)	1.026.653
Biyoteknik Mücadele 2022 (Feromon+Tuzak 135TL/da)	14.963.712
Biyoteknik Mücadele 2022 (Feromon+Tuzak 150TL/da) (ÖKS)	56.342
Biyoteknik Mücadele 2022(Feromon 70TL/da)	2.030
Biyolojik ve Biyoteknik2022(Feromon+Tuzak+FaydalıBöcek 850TL_da)	152.704
Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği (2021)	1.490.848
Yem Bitkileri Desteklemesi (2021)	19.489.053
Fark Ödemeleri Desteği 2021 (Hububat, Baklagil ve Dane Mısır)	5.726.051
Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği (2021)	4.030
Mazot ve Gübre Desteği(2022)	438.656.568
Küçük Aile İşletmesi Desteği(2021)	674.008
BOMBUS Arısı Desteği (2021)	106.000
Katı Organik/Orgamineral Gübre Desteği (2021)	6.789.090
TOPLAM	499.383.041

DIŞ KAYNAKLI PROJELERİMİZ

1. Drosophilla suzukii. İle Mücadele Projesi

Proje Bütçesi : 28.500,00 TL (Ege İhracatçılar Birliği)

Uygulama Alanı: Manisa

Kirazın en büyük zararlılarından biri olan drosophila suzukii ile mücadele kapsamında 5000 adet tuzak kabı satın alınmış ve kiraz üretimi yapan ilçelerimize dağıtılmıştır.

BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI 2022 YILI PROJELERİ

Sıra No	Finansman	Proje Adı	Uygulama Yeri	Toplam Bütçe	Finansör Tarafından Desteklenen Bütçe	Yerel Katkı (Varsa)	Yararlanıcı Sayısı	Uygulama Alanı (da)	Açıklama
1	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	Budağı Toprağa Karıştır, Organik Maddeni Yarıştır	Akhisar	₺125.067	₺93.800,00	₺31.267,00	1250	22000	Topraklarda organik madde miktarını artırmak amacıyla 2 adet dal parçalama makinesi bölgede bulunan 2 kooperatife hibe edilmiştir.
2	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	Ahlatlar Armuta Dönüşecek, Atıl Araziler Üretimle Değerlenecek	Kula	₺137.188,00	₺102.188,00	₺35.000,00	20	2178	20.000 aşı kalemi kullanılarak, Konurca Mahallesinde 5000 adet ahlat ağacı yöreye özgü armut çeşitleriyle aşılanmıştır. Geçen yıl aşılanan 7.000 armut ağacının budama ve bakım işlemleri de gerçekleştirilmiştir.
3	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	Sofraların Altını Yağlık Ayçiçek	Salihli, Demirci, Soma, Kula, Selendi,	₺525.600,00	₺393.700,00	₺131.900,00	231	5400	270 torba (2,4 ton - 40.5000.000 adet tohum) yağlık ayçiçeği tohumu dağıtımı yapılarak, Manisa'da arz açığı olan ürünün yetiştiriciliği yaygınlaştırılmıştır.

Sıra No	Finansman	Proje Adı	Uygulama Yeri	Toplam Bütçe	Finansör Tarafından Desteklenen Bütçe	Yerel Katkı (Varsa)	Yararlanıcı Sayısı	Uygulama Alanı (da)	Açıklama
			Ahmetli, Şehzadeler						
4	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	Ek Arpanı, Doldur Ambarını	Salihli	₺500.000,00	₺375.000,00	₺125.000,00	200	4000	100 ton yöreye özgü arpa çeşidi tespit edilecek ve dağıtılacaktır.
5	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	Ek Tohumun Hasını, Çekme Yiyecek Yasını	Manisa	₺1.740.000,00	₺1.300.000,00	₺440.000,00	550	13500	290 ton buğday tohumu dağıtılarak Türkiye'nin hububat arz açığının kapatılmasına katkı sağlanacaktır.
6	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	Menengiçten Antep Fıstığına Giden Yol	Selendi, Salihli, Demirci	₺400.000,00	₺300.000,00	₺100.000,00	200	2000	10000 adet menengiç ağacı yöreye özgü antep fıstığı çeşitleriyle aşılanacaktır.
7	Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü	Kirazda Yaprakbükten Zararlısına Karşı Biyoteknik Mücadelenin Yaygınlaştırılması	Şehzadeler	₺41.300,00	₺41.300,00	₺0,00	26	300	3000 adet kova, 600 lt manşet, 150 lt üzüm sirkesi, 150 kg şeker ile hazırlanan tuzak kullanılarak kirazda yaprakbükene karşı biyoteknik mücadele yaygınlaştırılmıştır.
8	Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü	Zeytin Sineği Mücadelesinde Kısmi Yem Dal Mücadelesi Ve % 2'lik Dap'lı Şişe Asımının Yaygınlaştırılması Projesi	Ahmetli	₺400.000,00	₺140.000,00	₺260.000,00	126	8.488	7.500 Dekarlık zehirli yem kısmi yem dal mücadelesi, 988.489 da alanda DAP gübreli şişe asımı yapılarak zeytin sineğiyle biyoteknik mücadele yaygınlaştırılmıştır.
9	Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü	Salihli İlçesinde Bağlarda Biyoteknik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi	Salihli	₺145.559,32	₺145.559,32	0	50	1000	Bölgede Salkım güvesiyle biyoteknik mücadele kapsamında feromon 49.790 adet feromon tuzak asılmıştır.
10	Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü	Domates Güvesi İle Biyoteknik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi	Kula	₺145.175,00	₺145.175,00	0	60	500	500 dekarlık alanda ve 7 adet serada, 2500 adet özel tasarlanmış su tuzakları ile domates güvesiyle biyoteknik mücadele yaygınlaştırılmıştır.

Sıra No	Finansman	Proje Adı	Uygulama Yeri	Toplam Bütçe	Finansör Tarafından Desteklenen Bütçe	Yerel Katkı (Varsa)	Yararlanıcı Sayısı	Uygulama Alanı (da)	Açıklama
11	Ege İhracatçılar Birliği	Kanadı Noktalı Sirke Sineği İle Biyoteknik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi	Akhisar, Ahmetli, Soma, Kırkağaç, Şehzadeler, Sarıgöl	₺240.000,00	₺240.000,00	0	350	1750	12500 lt sirke, 1 lt'lik 50.000 adet pet şişe üreticilere dağıtılarak kirazda kanadı noktalı sirke sineğiyle mücadele kapsamında biyoteknik mücadele yaygınlaştırılmıştır.
12	Manisa Büyükşehir Belediyesi	Kanadı Noktalı Sirke Sineği İle Biyoteknik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi	Akhisar, Demirci, Gördes, Köprübaşı, Kula, Salihli, Selendi, Turgutlu, Yunusemre	₺445.000,00	₺445.000,00	0	1319	3250	25000 lt doğal elma sirkesi, 100000 adet 1 lt'lik pet şişe dağıtılarak kanadı noktalı sirke sineğiyle mücadele kapsamında biyoteknik mücadele yaygınlaştırılmıştır.
13	Manisa Büyükşehir Belediyesi	Ahmetli İlçesinde Bağlarda Biyoteknik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi	Ahmetli	₺200.000,00	₺200.000,00	0	51	1000	Bölgede Salkım güvesiyle biyoteknik mücadele kapsamında 55.580 adet feromon tuzak asılmıştır.
14	Ab Sivil Düşün Platformu	Kabin Takın, Hayatta Kalın Projesi	Manisa	₺32.435,00	₺32.435,00	0	1000	-	Traktör Kazalarının Engellenmesi Amacıyla Eğitim Videoları Çekilerek, İl Genelinde Eğitim Yayım Çalışması Ve Yarışmalar Düzenlenecektir.
15	Genel Bütçe	Tarım Dostu Okul Projesi	Manisa	₺300.000,00	₺0,00	₺0,00	100	-	Tarımsal üretimi kendi imkanlarıyla gerçekleştirmeye çalışan, öğrenciler için demonstrasyon bahçeleri kuran okullara t-shirt, şapka ve üretim materyali hediye edilecektir.
16	Genel Bütçe	Böcek Şenliği Projesi	Manisa	100.000,00	100.000,00	0	925	-	7 okulda Böcek Şenliği düzenlenerek, çocuklara meslek tanıtımı, organik tarım, yararlı böcekler gibi konularda eğitimler verildi. Etkinlikler ve çizgi film gösterimleri yapıldı.
17	Genel Bütçe	Kadınlar Üretsin Bahçeler Şenlensin	Kula	₺30.000,00	₺30.000,00	0	4	4	20.000 adet sebze fidesi kadın üreticilere dağıtılarak, tarımsal

Sıra No	Finansman	Proje Adı	Uygulama Yeri	Toplam Bütçe	Finansör Tarafından Desteklenen Bütçe	Yerel Katkı (Varsa)	Yararlanıcı Sayısı	Uygulama Alanı (da)	Açıklama
									üretimde dezavantajlı gruplar desteklenmiştir.
18	Genel Bütçe	Kadınlar Tarıma Yöneliyor, Balkonlar Tarlaya Dönüşüyor	Manisa	₺60.000,00	₺60.000,00	₺0,00	500	950	Kadınlara 40.000 adet domates, biber ve patlıcan fidesi dağıtılmıştır.
19	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	Amacım Organik, Mücadelem Teknik	Turgutlu	₺211.214,00	₺161.000,00	₺50.214,00	18	1000	Organik tarım yapılan alanlarla bölgede Salkım güvesiyle biyoteknik mücadele kapsamında 61.992 adet feromon tuzak asılmıştır.
20	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	İyi Tarım İçin Yeşil Gübreleme İle Zengin Topraklar	Akhisar	₺107.333,00	₺84.000,00	₺23.333,00	15	550	Organik tarım yapılan alanlarda, 5490 kg fiğ tohumu %75 hibeli olarak dağıtılarak yeşil gübreleme yaygınlaştırılmıştır.
21	AB-MADAD FONU-FAO	Sosyoekonomik Entegrasyonun Desteklenmesi ve Geçim Sağlama İmkânlarının Yaratılması aracılığıyla Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler ile Ev Sahibi Toplulukların Dayanıklılığının Geliştirilmesi (OSRO/TUR/901/EC)	Akhisar-Salihli-Turgutlu-Demirci	₺1.457.550,00	₺1.457.550,00	₺0,00	450	-	Dezavantajlı gruplara yönelik istihdam ve eğitim çalışmaları yapılmıştır (12 eğitim).
22	JAPON FONU-FAO	Suriyeli Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar için Sürdürülebilir İstihdam ve Geçim Kaynaklarının Desteklenmesi Projesi -OSRO/TUR/100/JPN	Salihli-Şehzadeler	₺510.750,00	₺510.750,00	₺0,00	50	-	Dezavantajlı gruplara yönelik istihdam ve eğitim çalışmaları yapılmıştır (2 eğitim).

2022 YILI CANLI YAYINLAR**MANİSA TARIMIN SESİ****2021 YILI TOPLAM 51 PROGRAM, 286B İZLENME.**

NO	SEKTÖR	KONU	GÖRÜNTÜLENME SAYILARI
1	Tarım	Böcek Şenliği	1,5B
2	Tarım	Bireysel Sulama Sistemi Hibe Destekleri	2,2B
3	Tarım	Gübre ve İlaç Denetimleri	1B
4	Tarım	Biyoteknik Mücadele	0,9B
5	Tarım	Liselerle Teknik Geziler	1,2B
6	Hayvancılık	İç Sularda Av Yasağı	0,4B
7	Tarım	Kabin Takın, Hayatta Kalın Projesi	0,5B
8	Tarım	2022 Yılı Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Projeleri	2,6B
9	Tarım	Spil Şifalı Otlar Festivali	1,4B
10	Tarım	FAO Projeleri	0,6B
11	Tarım	Yağlık Ayçiçeği Tarımı	0,4B
12	Tarım-Gıda	Su Kaşifleri Projesi	0,9B
13	Tarım	Unlu Bit	0,4B
14	Tarım	Tarımda Toprak Kirliliği	1,2B
15	Tarım	Köprübaşı Çilek Festivali	1,5B
TOPLAM			18,4 B

HAYVAN SAĞLIĞI, YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.6.2011 tarihli 639 sayılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- Hayvan sağlığı ve hayvan refahının korunmasının yanı sıra, güvenilir gıda temini ve hayvan ve ürünlerinden insanlara ve hayvanlara geçen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması amacıyla, il çapında hazırlanan plan, program ve projeleri uygulamak, hayvan hastalık ve zararlılarına karşı koruyucu hizmetleri yürütmek, tedavilerini yapmak, kontrol etmek, denetlemek,
- Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak hayvanların tanımlamak, tescil etmek, kayıt altına almak, ildeki hayvan hareketlerini kontrol etmek
- Yurtiçi ve yurtdışı hayvan ve hayvansal ürünlerin hareketlerinin kontrolü ile canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ithalat ve ihracatlarında Bakanlık ile ilgili işlemleri yürütmek, Bakanlıkça belirlenmiş esaslar doğrultusunda hayvan hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek, koruyucu ve tedavi edici hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek, hayvan refahını sağlayıcı çalışmalarda bulunmak, hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek,
- Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek, İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- Hayvan sağlığı, teşhis, tedavi ve koruyucu hizmetler alanında faaliyet gösteren, kişi, kurum ve kuruluşlar ile hayvan-hayvansal ürün, üretim, satış, kesim ve eğitim, araştırma yerleri ve barınakların durumları ve faaliyetlerinin kaydını tutmak,
- Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak, faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- İldeki damızlık hayvanların sağlık kontrollerini yapmak,
- Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesi, yetkili oldukları hususlarda denetlemek.
- Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek,
- Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- Bakanlığın belirlediği hayvan ıslah programını ilde uygulamak, izlemek.
- Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin, teknik yönden kontrolünü yapmak,
- Bakanlığın belirlediği çerçevede, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar gerçekleştirmek, bunları denetlemek, İlde hayvansal üretimin artırılmasına ve pazarlanmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- Hayvancılık projeleri ile ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek,
- Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- Kurulmak istenen hayvancılık tesislerinin izin ve tescil işlemlerini yapmak, izlemek ve denetlemek,
- Hayvancılık ve su ürünleri üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak ve/veya hazırlatmak,
- Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ile balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek,
 - Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirleyerek, bu alanlarda koruyucu tedbirleri almak, Su ürünleri ile ilgili inceleme, değerlendirme çalışmaları yapmak,

- Bakanlığın belirlediği esaslar dahilinde ve yetkisi ölçüsünde ilde her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun üretim alanları ve balıkçı barınaklarına ilişkin esasları, üretim araçlarının asgari vasıf ve şartlarını kiralama ve kullanıma
- Su ürünlerinin yetiştiriciliği kapsamında ithalat ve ihracat işlemlerini Bakanlık faaliyetleri çerçevesinde gerçekleştirmek,
- Su ürünleri üretim, işleme ve satış yerlerinin ruhsatlandırmak, denetlenmek,
- Amatör ve ticari balıkçılık ile ilgili düzenlemeleri, gerekli işlem ve denetlemeleri yapmak,
- Akarsu ve kuru dere yataklarından kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin su ürünlerini korumak adına çevresel etki değerlendirme çalışmalarını yürütmek,
- Kalıntı - nitrat izleme çalışmaları; alıcı ortam su kirliliği çalışmaları, atık su kirliliği Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, demonstrasyonlar, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere, tüketicilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgileri çiftçilere yayım yoluyla iletmek,
- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak, Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

HAYVAN SAĞLIĞI, YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ 2022 YILI ÇALIŞMALARI

İlimiz Kanatlı üretimi bakımından Ülkemizin önemli merkezlerinden birisidir. İlimiz TÜİK (2021) verilerine göre Ülke genelinde 38.856.178 Broiler ile 1. Sırada, 1.001.402 Hindi sayısı ile 1. Sırada ve 12.061.740 Yumurtacı Tavuk sayısı ile 2. sırada bulunmaktadır. İlimizden 2022 yılı ilk 6 ayında 172.144.800 adet Sofralık Yumurta, 17.067.153 kg Kanatlı Eti ve Ürünleri, 5.573.687 kg Süt Ürünleri, 16.028.539 kg Kedi Köpek Maması ihracatı yapılarak ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlamıştır.

İlimizin hayvan varlığını inceleyecek olursak TÜİK 2021 verilerine göre Ülke genelinde Küçükbaş yetiştiriciliğinde 1.063.204 hayvan ile 20. sırada yer almakta olup Büyükbaş hayvan sayısında ise 256.987 adet hayvan ile 24. sırada yer almaktadır. İlimiz 74.447 arılı kovan sayısı ile 41. Sırada yer almakta olup bal üretiminde 497 ton ile 48. sırada yer almaktadır. İlimizde TJK Kulübüne kayıtlı 14 adet hara'da 115 adet pedigri atı bulunmaktadır.

İlimizde toplam 3 adet kanatlı kesimhanesi (2 adet Broiler, 1 adet Bildircin), 11 adet kırmızı et kesimhanesi olmak üzere toplam 14 adet kesimhane bulunmaktadır. Bu kesimhanelere 2022 yılında (ilk 6 ay) 2.152.803 kg büyükbaş, 717.175 kg küçükbaş ve 35.909.539 adet broiler eti üretimi yapılmıştır. İlimiz yıllık (2021) süt üretimi 315.266 Ton, 2022 yılı ilk 6 ayı itibarıyla avlanan balık miktarı 35 ton, üretilen balık miktarı 424 tondur.

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüz koordinasyonu ile Manisa İlinde 2022 yılında Anthrax, Bruselloz, Çiçek, Veba, Kuduz, Lumpy Skin Disease, Mavidil, Şap hastalıklarına karşı 370.305 doz büyükbaş, 721.838 doz küçükbaş, 11.210 doz kedi köpek aşısı olmak üzere toplam 1.103.353 doz aşı yapılmıştır.

2022 YILI PROJELERİMİZ

Projenin Adı	Projenin Kapsamı	Projenin Kaynağı	Projenin Bütçesi	Açıklama
Küçükbaş Otomatik Yemlik	4 İlçe (Kula, Akhisar, Kırkağaç, Salihli)	Manisa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı	340.000 TL (255.000 TL YİKOB +85.000 TL yerel kaynak)	Küçükbaş Otomatik yemlik projesi, işgücünden tasarruf sağlanacak, yem israfının önüne geçilecek ve hayvanların önlerinde sürekli yem bulunması sağlanacaktır. Dolayısıyla hayvanının yemden yararlanma oranının artırılarak hayvanlarda karkas ağırlık artışı sağlanması hedeflenmekte olup toplam 240 adet küçükbaş otomatik yemlik dağıtımı yapılmıştır.
Küçükbaş Hayvanlarda Sürü İyileştirme Projesi	17 İlçe	Manisa Büyükşehir Belediyesi + %25 Yetiştirici Katkısı	983.120 TL	Proje kapsamında 220 yetiştiriciye 200 baş damızlık koç ve 20 baş damızlık teke dağıtımı yapılmıştır. Sürülerde Kaliteli damızlık kullanımı ve kan değişimi sayesinde ilimiz küçükbaş hayvanlarında et üretiminde artış hedeflenmektedir.
Damızlık Koç Teke Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi	17 İlçe	Hayvancılık Genel Müdürlüğü	Süreç devam etmektedir	İlimizden Manisa, Uşak, Antalya ve Muğla illerine proje kapsamında % 50 damızlık koç/teke dağıtımı planlanmaktadır.
Vektörel Hastalıklarla Mücadele Projesi	17 İlçe (Proje inceleme aşamasındadır)	Manisa Büyükşehir Belediyesi	560.000 TL	LSD, Mavidil, EHD vb birçok vektörel hastalıktan korunmak, yetiştiricimizi vektörlerle mücadele konusunda eğitmek amacıyla 1-10 baş arası büyükbaş hayvanı bulunan işletmelerimize antiparaziter mücadele ürünü dağıtımı yapmak.
Manisa’ da Arı Gen Kaynaklarının Yerinde Korunması Projesi	17 İlçe	Hayvancılık Genel Müdürlüğü	833.198,00 TL	30 kovan ve üzerinde kovani bulunan işletmelerimize % 25 hibeli ana arı kovani dağıtımı yapılması planlanmaktadır. Proje Bakanlığımızda inceleme aşamasındadır.
Sağım Hijyeninin Artırılması	17 İlçe	Proje hazırlanmış olup kaynak ve paydaş araştırması yapılmaktadır.		10 baş ve daha az sağmal süt sığırları olan işletmelerde sağım hijyeni konusunun önemi ve sağım hijyenine yönelik malzeme kullanımının işletmelere sağlayacağı faydalar anlatılacak, yeni bir sağım kültürünün oluşması sağlanacaktır. Böylelikle küçük çaplı süt sığırcılığı yapan işletmelerde hijyen kültürünün kabullendirilmesi ve yerleştirilmesi hedeflenmektedir.
TOPLAM PROJE BÜTÇESİ			2.716.318,00 TL	

MANİSA İHRACAT VERİLERİ

İlimizden diğer Ülkelere ihraç edilen hayvansal ürünler için, görevlendirilen Veteriner Hekimler tarafından Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenmektedir. İl Müdürlüğümüz Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şubemizde görevli Veteriner Hekimler tarafından; “yem ihracat izin belgesi” düzenlenmektedir. İlimizden yıllara göre Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenerek ihraç edilen hayvansal ürünler aşağıda belirtilmiştir.

YILLAR	2019		2020		2021		İlk 6 Ay 2022	
ÜRÜN CİNSİ	Miktar	Birim	Miktar	Birim	Miktar	Birim	Miktar	Birim
Sofralık yumurta	370.252.486	Adet	184.647.761	Adet	399.403.577	Adet	172.144.800	Adet
Damızlık Yumurta					396.000	Adet		
Pastörize Yumurta					54.150	Kg	53.300	Kg
Bıldırcın Yumurtası					253.440	Adet		
Kanatlı Eti ve Ürünleri	18.522.141	kg	5.615.467	kg	23.741.878	Kg	17.067.153	Kg
Kırmızı Et ve Et Ürünleri (Sakatat)					1.028.750	Kg	231.000	Kg
Jelatin ve Kolejen					214.200	Kg	10.013	kg
Süt ürünleri	11.266.229	kg	11.057.126	kg	19.630.755	Kg	5.573.687	Kg
Süt Ürünleri (Bebek Maması)							180.772	Kg
Kedi köpek maması	8.510.832	kg	18.140.440	kg	49.234.519	Kg	16.028.539	Kg
Yem Amaçlı Hayvansal Protein	351.178	kg	130.995	kg	10.513	Kg	44.594	Kg
Balık Yemi					72 000	Kg		
Diğer (Kanatlı Ayağı)					-			
Diğer (Kompozit Ürün)					42.854	Lt	24.790	Lt
					428.437	Kg	552.234	kg
Canlı Kanatlı	46.000	Adet			28.000	adet	143.000	Adet
Hayvansal Gübre	71.691	kg	100.226	kg	211.460	Kg		
Ev ve Süs Hayvanı	17	Adet	4	Adet	16	Adet	10	Ad
Bal ve Arıcılık Ürünleri					34.691	Kg		
Düzenlenen Yıllık Sağlık Sertifika Sayısı	2 313	Adet	2201	Adet	4.501	Adet	1.867	Adet
Düzenlenen İhracat Yem Ön İzin Belgesi					355	Adet	336	Adet

YETİŞTİRİCİLİK

Kanatlı Yetiştiriciliği

İlimiz Kanatlı üretimi bakımından Ülkemizin önemli merkezlerinden birisidir. İlimiz TÜİK verilerine göre Ülke genelinde Broiler (Etlik Piliç) kapasitesinde 1. Sırada, Hindi sayısı olarak 1. Sırada ve Yumurtacı Tavuk sayısı bakımından da 2. sırada bulunmaktadır.

Ticari Etlik ve Yumurtacı Kanatlı İşletmelerinde yapılan işlemler:

Aktif ve Pasif Survey Çalışmaları kapsamında; işletmelerde ve köylerde Pasif Survey için denetimler yapılmaktadır. Aktif Survey için ise, Bakanlık tarafından belirlenen ticari ve köy kanatlılarından kan ve swap numuneleri alınarak Avian İnfluenza ve Newcastle hastalıklarının teşhisi için Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsüne gönderilmektedir.

İlimizde 2022 yılı il 6 ay içinde 11 Kanatlı İşletmesinde Aktif Survey çalışması yapılmıştır.

İşletme Denetimleri; Biyogüvenlik talimatı uyarınca İlimizdeki tüm Ticari İşletmelerin en az % 10'u İl/İlçe Müdürlüklerimiz Kümes Denetim Ekipleri tarafından denetlenmektedir.

Ulusal Salmonella Kontrol Programı; İşletmelerin kendi Salmonella Kontrol Programlarına ilave olarak İl Müdürlüğümüz tarafından toplam işletmelerin %5 i kadar Resmi Kontrol Numunesi alınarak ilgili laboratuvara gönderilir. 2021 yılı içerisinde 41 adet Salmonella numunesi alınarak Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Laboratuvarına gönderilmiştir.

2022 yılı içerisinde Etlik Tavuk Yetiştiricileri Bakıcılarına “Tavuk Yetiştiriciliği Eğitimi” verildi. Eğitim Toplantısına Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Mehmet AKAN ve Aviagen firması Türkiye Bölge Teknik Operasyonlar Müdürü Veteriner Hekim Murat YAKAR katıldı. 987 adet bakıcı ve üreticiye Tavuk Yetiştiriciliği Katılım Sertifikası verildi.

TİCARİ KANATLI İŞLETMELERİ										
Sıra	İlçe	Ticari Etlik			Yumurtacı Tavuk			Hindi		
		İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Toplam Kapasite	İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Toplam Kapasite	İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Toplam Kapasite
1	AHMETLİ	24	50	1.103.420	2	3	131.000	4	6	44.500
2	AKHİSAR	100	213	4.929.940	14	59	4.126.470	0	0	0
3	ALAŞEHİR	36	73	1.639.180	2	1	0	23	42	239.140
4	DEMİRCİ	28	36	953.425	1	1	1.000	1	2	12.600
5	GÖLMARMARA	5	20	502.400	0	0	0	0	0	0
6	GÖRDES	68	78	1.514.503	2	3	16.000	0	0	0
7	KIRKAĞAÇ	22	44	1.182.360	8	7	10.250	0	0	0
8	KÖPRÜBAŞI	99	148	3.435.426	2	2	13.800	0	0	0
9	KULA	53	67	2.221.500	2	0	0	10	15	120.690
10	SALİHLİ	121	276	6.222.605	16	55	2.297.080	11	38	259.210
11	SARIGÖL	11	23	595.596	0	0	0	0	0	0
12	SARUHANLI	40	133	2.952.644	9	50	3.777.590	0	0	0
13	SELENDİ	15	14	640.500	3	3	2.850	23	23	240.700
14	SOMA	30	72	2.127.286	6	8	23.523	0	0	0
15	ŞEHZADELER	6	31	613.000	3	7	199.180	1	5	48.000
16	TURGUTLU	80	170	3.528.097	10	13	391.168	12	23	138.077
17	YUNUSEMRE	9	27	487.000	9	9	69.314	0	0	0
Toplam		747	1.475	34.648.882	89	221	11.059.225	85	154	1.102.917

(Tabloda Kanatlı İşletmelerinin kapasiteleri verilmektedir. Tük rakamları ise canlı kanatlı sayılarıdır.)

Damızlık Kümes ve Kuluçkahanelerde yapılan işlemler ve sertifikalandırma:

Damızlık Kümes ve Kuluçkahaneler 6 ayda bir denetlenmektedir. Hem hayvan sağlığı hem de insan sağlığı açısından önemli olan etkenlerin tespitine yönelik Numuneler alınarak Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsüne gönderilir. Analiz sonucu uygun olan işletmelere Sağlık Sertifikası düzenlenir.

2022 yılı içerisinde Damızlık Kümes ve Kuluçkahane için toplam 60 adet Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir. İlimizde bulunan kanatlı işletmeleri Ticari Kanatlı İşletmeleri ve Damızlık Kümes/Kuluçkahane olarak ayrıntılı olarak aşağıda listelenmiştir.

DAMIZLIK KÜMES VE KULUÇKAHANE İŞLETMELERİ				
İLÇE	DAMIZLIK		KULUÇKAHANE	
	İşletme Sayısı	Kapasitesi	İşletme Sayısı	Kapasitesi
AKHİSAR	2	246.000	-	-
GÖRDES	1	35.000	-	-
KIRKAĞAÇ	1	117.504	-	-
SALİHLİ	-	-	1	6.760.000
SARUHANLI	10	884.504	3	201.099.936
YUNUSEMRE	1	350.000	-	-
TOPLAM	15	1.633.008	4	207.859.936

** 1 HİNDİ KULUÇKAHANESİ (SALİHLİ), 1 BILDİRCİN KULUÇKAHANESİ (SARUHANLI)

Kalıntı İzleme Çalışmaları (UKİP)

Ulusal Kalıntı İzleme Programı dahilinde hayvanlardan ve hayvansal ürünlerden sıklıkla numune alınmakta olup Ülkemiz genelinde farklı Enstitü ve Laboratuvarlara gönderilerek insan ve hayvan sağlığına zarar verebilecek kalıntılar (hormon, antibiyotik, antiparaziter, kimyasal elementler vb.) yönünden analiz edilmektedir. İlimizden alınan büyükbaş, kanatlı, yumurta, süt, su ürünleri, balık ve bal numune sayılarına ait tablo aşağıdadır.

2022 yılı numune alma programı devam etmekte olup şu ana kadar alınan numunelerden 2 adet pozitif sonuca rastlanmıştır. Bu sonuçların takipleri yapılmaktadır.

YILLAR	NUMUNE SAYISI
2015	550
2016	630
2017	640
2018	730
2019	690
2020	720
2021	1182
2022(İlk 6 Ay)	939

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği

İlimiz TÜİK (2021) verilerine göre Ülke genelinde Büyükbaş hayvan sayısı sıralamasında 256.987 hayvan ile 26. sırada yer almaktadır. Küçükbaş yetiştiriciliğinde 1.063.204 hayvan ile TÜİK verilerine göre 20. sırada yer almaktadır.

Tek Tırnaklı Yetiştiriciliği

İlimizde Türk Soy Kütüğüne kayıtlı 14 adet hara'da 115 adet pedigrili safkan Arap ve İngiliz atı bulunmaktadır. Pedigrili atlara ait aşılama, tay tescili, damızlık muayeneleri ve sağlık taramaları İl Müdürlüğümüz ve Türk Jokey Kulübü ile işbirliği içerisinde yapılmaktadır.

İlimizde Safkan atların haricinde, Tek tırnaklı hayvanların kimliklendirilmesi ve sisteme kaydedilmesi ile ilgili yayınlanan Yönetmelik gereği 2020 yılından itibaren tek tırnaklı hayvanlarda mallein testi uygulaması ve mikroçip ile kimliklendirme çalışmaları başlatılmış olup şu ana kadar 334 adet tek tırnaklı hayvan mevzuat kapsamında kimliklendirilmiş ve Bakanlığımız veritabanına kayıtları yapılmıştır.

Arı Yetiştiriciliği

İlimiz 74.447 arılı kovan sayısı ile Ülke genelinde 41. Sırada yer almakta, bal üretiminde 497 ton ile 48. Sırada yer almaktadır. Geçtiğimiz yıl iklimsel değişiklikler nedeniyle tüm Ülkede olduğu gibi İlimizde de ciddi oranda Bal rekolte kaybı şekillenmiş, aynı zamanda koloni kayıpları da şekillenmiştir.

2021 Yılında uygulanan Varroa ile toplu mücadele projesi 2022 yılında da devam ettirilerek tüm arıcılarımızın AKS ye kayıtlı tüm kovanları için Amitraz etken maddeli toplam 8000 kutu veteriner tıbbi ürün dağıtımı yapılmıştır.

2022 yılında arı yetiştiricilerimize Yetiştirici ve Üretici Birliklerimiz aracılığı ile 265 ton besleme şekeri dağıtımı yapıldı.

2021 yılı Arıcılık yatırımlarının desteklenmesine ilişkin Tebliğ kapsamında destek alan 15 yetiştiricimize 208.097,50 TL hibe ödemesi yapılmış. 2022 yılı malzeme ekipman kontrolleri devam etmektedir.

HAYVANSAL ÜRETİM

Et Üretimi

İlimizde toplam 3 adet kanatlı kesimhanesi (2 adet Broiler, 1 adet Bildircin), 11 adet kırmızı et kesimhanesi (5 büyük kapasiteli-6 küçük kapasiteli) olmak üzere toplam 14 adet kesimhane bulunmaktadır. Bu kesimhanelere 2022 yılında 17 kez denetim yapılmıştır.

2022 Yılı Et Üretimi (Kesimhane Kesim Miktarları)

Ay	B.Baş Adet	B.Baş Karkas Kg	K.Baş Adet	K.Baş Karkas Kg	Kanatlı Adet	Kanatlı Karkas Kg
Ocak	1.309	387.192	5.408	115.735	6.526.310	16.126.258
Şubat	1.154	339.314	6.225	137.975	6.169.157	14.599.488
Mart	1.513	463.347	7.335	156.183	7.978.358	18.264.406
Nisan	1.860	557.695	7.967	164.566	7.557.948	17.842.984
Mayıs	1.351	405.255	6.681	142.716	7.677.766	17.796.108
Toplam Adet ve Karkas Kg	7.187	2.152.803	33.616	717.175	35.909.539	84.629.244
Ortalama Karkas	299,54 Kg		21,33 Kg		2,36 Kg	

Süt Üretimi

İlimizde üretilen süt miktarları aşağıya çıkarılmıştır. Üretilen sütlerin soğutulmasında kullanılan Süt Tankı Miktarı 878 adettir. Bu süt tankları İl ve İlçe Müdürlüklerimizce denetlenmektedir.

MANİSA İLİ SÜT ÜRETİMİ	Süt Üretim Miktarı 2017 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2018 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2019 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2020 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2021 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2022 Yılı (Ocak- Şubat) (Ton)
Kayıtlı Üretilen Süt Miktarı (Sanayiye Giden) (Yıl/Ton)	268.554 Ton	283.563 Ton	281.899 Ton	298.059 Ton	315.266 Ton	50.052 Ton

Arı Ürünleri Üretimi

İlimizde üretilen arı ürünleri miktarı tabloda sunulmuştur.

Toplam Aktif Arılı Kovan Sayısı	Yıllık Toplam Üretim (2021 yılı)
	Bal
74.447	497 ton

HAYVAN HASTALIKLARI İLE MÜCADELE HİZMETLERİ

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüz koordinasyonu ile Manisa İlinde 2022 yılında Anthrax, Bruselloz, Çiçek, Veba, Kuduz, Lumpy Skin Disease, Mavidil, Şap hastalıklarına karşı 370.305 doz büyükbaş, 721.838 doz küçükbaş, 11.210 doz kedi köpek aşısı olmak üzere toplam 1.103.353 doz aşı yapılmıştır.

İlimizde Bakanlık programınca yapılan aşılama sayılarını gösterir tablo aşağıda verilmiştir.

2022 Yılı Hayvan Hastalıkları İle Mücadele Sonuçları

HASTALIK	İl Programı	Gerçekleşme	%
ANTHRAX BÜYÜKBAŞ	660	450	68,18
KOYUN KEÇİ BRUSELLOZU	195.000	155.941	79,97
KOYUN KEÇİ ÇİÇEK	110.000	94.045	85,00
KOYUN KEÇİ VEBASI	489.000	397.896	81,37
KUDUZ	14.415	11.210	77,77
LUMPY SKIN DİSEASE	225.872	130.882	58,02
MAVİDİL	96.000	73.956	77,04
SİĞİR BRUSELLOZU	97.250	18.362	18,88
ŞAP GRUBU	442.662	220.611	49,83

2022 Yılı Şap Aşılması Sonuçları

İLÇE	Yıllık Program	İlkbahar Gerçekleşme	İlkbahar Başarı Yüzdesi	Sonbahar Gerçekleşme	Sonbahar Başarı Yüzdesi	Yıllık Gerçekleşme	Yıllık Başarı Yüzdesi
AHMETLİ	3.500	3.150	90,00				
AKHİSAR	12.505	13.030	108,54				
ALAŞEHİR	9.000	8.762	103,08				
DEMİRCİ	14.500	13.977	107,52				
GÖLMARMARA	2.050	1.803	87,95				
GÖRDES	16.500	15.323	95,77				
KIRKAĞAÇ	6.000	5.778	96,30				
KÖPRÜBAŞI	4.000	4.050	101,38				
KULA	37.450	35.686	95,29				
SALİHLİ	35.100	30.915	88,08				
SARIGÖL	10.000	8.996	92,74				
SARUHANLI	4.800	4.793	136,94				
SELENDİ	11.885	11.344	95,45				
SOMA	9.000	9.320	103,56				
ŞEHZADELER	10.000	10.141	109,63				
TURGUTLU	25.282	29.982	124,15				
YUNUSEMRE	14.000	13.556	112,97				
TOPLAM	225.572	220.611	97,8				

2022 Yılı LSD (Nodüler Ekzantem) Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	3.500	994	28,40
AKHİSAR	12505	4.340	34,71
ALAŞEHİR	9.000	4.270	47,44
DEMİRCİ	14.500	8.105	55,90
GÖLMARMARA	2.050	0	0,00
GÖRDES	16.500	9.471	57,40
KIRKAĞAÇ	6.000	5.540	92,33
KÖPRÜBAŞI	4.000	2.385	59,62
KULA	37.450	25.265	67,46
SALİHLİ	35.100	12.303	35,05
SARIGÖL	10.000	9.698	96,98
SARUHANLI	4.800	3.348	69,75
SELENDİ	11.885	5.491	46,20
SOMA	9.000	4.421	49,12
ŞEHZADELER	10.000	7.898	78,98
TURGUTLU	25.282	18.328	72,49
YUNUSEMRE	14.000	9.025	64,46
TOPLAM	225.572	130.882	58,02

2022 Yılı PPR (Koyun Keçi Vebası) Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	8.000	4.600	57,50
AKHİSAR	50.000	69.593	139,19
ALAŞEHİR	48.000	45.900	95,62
DEMİRCİ	16.000	5.803	36,27
GÖLMARMARA	10.000	2.502	25,02
GÖRDES	25.000	24.202	96,81
KIRKAĞAÇ	25.000	25.230	100,92
KÖPRÜBAŞI	25.000	13.700	54,80
KULA	50.000	58.865	117,73
SALİHLİ	63.000	41.669	66,14
SARIGÖL	20.000	1.100	5,50
SARUHANLI	40.000	18.450	46,12
SELENDİ	35.000	29.068	83,05
SOMA	25.000	21.994	87,98
ŞEHZADELER	16.000	12.050	75,31
TURGUTLU	13.000	10.500	80,77
YUNUSEMRE	20.000	12.670	63,35
TOPLAM	489.000	397.896	81,37

2022 Yılı Sığır Brucellozu Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	1.250	380	30,40
AKHİSAR	5.000	135	2,70
ALAŞEHİR	5.000	1.181	23,62
DEMİRCİ	6.500	1.177	18,11
GÖLMARMARA	750	47	6,27
GÖRDES	8.750	1.230	14,06
KIRKAĞAÇ	2.000	340	17,00
KÖPRÜBAŞI	2.000	380	19,00
KULA	17.500	3.213	18,36
SALİHLİ	15.000	2.046	13,64
SARIGÖL	7.500	2.113	28,17
SARUHANLI	1.500	290	19,33
SELENDİ	7.750	1.676	21,63
SOMA	2.500	944	37,76
ŞEHZADELER	3.750	858	22,88
TURGUTLU	5.500	1.401	25,47
YUNUSEMRE	5.000	951	19,02
TOPLAM	97.250	18.362	18,88

2022 Yılı Koyun Keçi Brucellozu Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	1.000	700	70,00
AKHİSAR	15.000	9.035	60,23
ALAŞEHİR	18.000	13.600	75,56
DEMİRCİ	11.000	3.179	28,90
GÖLMARMARA	1.000	250	25,00
GÖRDES	20.000	10.297	51,48
KIRKAĞAÇ	8.000	7.920	99,00
KÖPRÜBAŞI	15.000	9.700	64,67
KULA	45.000	47.952	106,56
SALİHLİ	15.000	16.142	107,61
SARIGÖL	10.000	7.561	75,61
SARUHANLI	7.000	6.400	91,43
SELENDİ	18.000	9.617	53,43
SOMA	4.000	1.755	43,88
ŞEHZADELER	2.000	1.239	61,95
TURGUTLU	1.000	594	59,40
YUNUSEMRE	4.000	10.000	250,00
TOPLAM	195.000	155.941	79,97

2022 Yılı Kuduz Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	400	353	88,25
AKHİSAR	2.500	2.670	106,80
ALAŞEHİR	500	0	0,00
DEMİRCİ	1.100	747	67,91
GÖLMARMARA	150	14	9,33
GÖRDES	750	402	53,60
KIRKAĞAÇ	200	221	11,50
KÖPRÜBAŞI	400	220	55,00
KULA	1.100	652	59,27
SALİHLİ	2.000	665	33,25
SARIGÖL	700	728	104,00
SARUHANLI	1.200	2.161	180,08
SELENDİ	370	257	69,46
SOMA	800	616	77,00
ŞEHZADELER	800	789	98,25
TURGUTLU	745	495	66,44
YUNUSEMRE	700	223	31,86
TOPLAM	14.415	11.210	77,77

Hayvan İtlaf ve Tazminatları

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 5. Maddesine dayanılarak hazırlanan “Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği” çerçevesinde, Hayvanlarda herhangi bir tazminatlı hastalık tespit edilmesi sonucu resmî veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim gözetiminde mecburî kesime tâbi tutulan veya itlaf edilen hayvanlar ile mezbahalarda tespit edilen tazminatlı hastalık nedeniyle imha edilen hayvanların bedelleri Cumhurbaşkanlığı Kararınca belirlenen oranlarda, hastalık nedeniyle imha edilen hayvansal ürünlerin, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masrafları Bakanlık tarafından sahiplerine tazminat olarak ödenmektedir.

Bu kapsamda 2022 yılında Tazminatlı hastalıklar kapsamında toplam 36 adet hayvan için 370.015,36 TL Tazminat ödemesi yapılmıştır.

Toplam Hastalık Tazminatları

HASTALIK	2018 Hayvan Sayısı	2018 Tazminat Miktarı	2019 Hayvan Sayısı	2019 Tazminat Miktarı	2020 Hayvan Sayısı	2020 Tazminat Miktarı	2021 Hayvan Sayısı	2021 Tazminat Miktarı	2022 Hayvan Sayısı	2022 Tazminat Miktarı
TÜBERKÜLOZ	145	₺236.067,39	81	₺339.919,67	162	1.156.274,9	44	339.113,14	15	186.875,97
KUDUZ	6	₺19.303,04	19	₺55.110,99	5	19.716,46	1	10.000	0	0
BRUSELLA	1	₺675	1	₺3.370,52	65	54.740,7	38	534.572,20	0	0
LSD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ANAFLAKTİK ŞOK	24	₺101.892	40	₺206.316,36	48	256.870,8	42	252.485,94	21	183.139,39
ATIK TAZMİNATI	13	₺13.000			21	13.350	14	14.000	0	0
TOPLAM	189	₺370.937,43	141	₺604.717,54	301	1.500.952,86	139	1.150.171,28	36	370.015,36

Yıllara Göre Hastalık Çıkışları

İlimizde yıllar itibarıyla tespit edilmiş olan hastalıklar aşağıdaki sıralanmıştır. Hastalıkların görülme oranları, sıklıkları ve çeşitlerine göre hastalıklarla mücadele yöntemleri belirlenmekte, yapılan aşılama ve mücadele çalışmalarının etkinliği ölçülmektedir. Tabloda 2021 ve 2022 yıllarında yapılan gayretli aşılama çalışmalarının hastalık çıkışlarını azalttığı görülebilmektedir.

HASTALIK	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ŞAP	1	7	8	1	6	-	1	-	-
Tüberküloz	27	17	16	15	12	11	6	10	3
Kuduz	12	15	13	13	9	15	7	-	-
LSD	-	-	40	1	-	-	-	-	-
Mavidil	26	2	1	-	10	-	-	-	-
PPR	1	-	1	-	5	2	3	2	-
Brucelloz (Sığır)	1	-	2	1	1	1	2	1	-
Brucelloz (Koyun)	-	1	2	-	1	-	2	1	1
Anthrax	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Koyun Keçi Çiçek	5	2	-	8	1	-	2	6	1
Avian İnfluenza	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Newcastle	-	-	2	2	2	-	-	-	-
Amerikan Yavru Çürüklüğü	-	-	-	-	-	3	-	-	-

Buzağı Ölümleri

2022 yılı içerisinde ilimizde 43.484 buzağı doğumu gerçekleşmiş ve 3.110 buzağı kaybı bildirimi tarafımıza iletilmiştir. Buzağı Kayıplarının ölüm oranı % 7,15 civarındadır.

BUZAĞI ÖLÜM RAKAMLARI	2022 YILINDA DOĞAN VE KÜPELENEN BUZAĞI MİKTAR	ÖLÜM ORANI
3.110	43.484	% 7,15

İŞLETMELER, TESİSLER VE ÇİFTLİKLER

Hastalıktan Ari İşletmeler ve Onaylı Süt Çiftlikleri

Tüberküloz ve Bruselloz Hastalıkları ile etkin mücadele edilmesi, sürdürülebilir hayvancılığın sağlanması ve hayvanlardan insanlara bulaşabilen bu hastalıklardan halk sağlığının korunması amacı ile ilimizde 21 adet büyükbaş ve 1 adet Küçükbaş olmak üzere toplam 22 adet hastalıktan ari işletme bulunmaktadır.

Aynı zamanda hastalıktan ari işletmelerden 5 tanesi AB standartlarında süt üreten Onaylı Süt Çiftliği kapsamındadır. İlimizde bu Hastalıktan Ari ve Onaylı Süt Çiftliklerinde bulunan hayvan sayıları aşağıya çıkarılmıştır.

Hastalıktan Ari İşletmeler

Onaylı İşletmeler

Büyükbaş Ari Çiftlik ve Hayvan Sayıları

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı
Akhisar	1	400
Göğdes	1	134
Kula	1	1786
Salihli	10	4707
Sarıgöl	1	129
Şehzadeler	3	2609
Turgutlu	1	435
Yunusemre	3	1909
Toplam	21	12.109

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı
AKHİSAR	1	400
KULA	1	1786
SALİHLİ	1	2776
ŞEHZADELER	1	2011
YUNUSEMRE	0	0
TOPLAM	4	6.973

Küçükbaş Ari Çiftlik ve Hayvan Sayıları

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı
YUNUSEMRE	1	367
TOPLAM	1	367

2021 yılında İlimiz genelinde bulunan Hastalıktan Ari ve Onaylı Süt Çiftliklerine toplam 4.780.500 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Hayvansal Yan Ürün İşleme Tesisleri

İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği kapsamında Halk ve hayvan sağlığına, gıda ve yem güvenilirliğine yönelik riskleri engellemek veya asgariye indirmek amacıyla insan tüketimine sunulmayan hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerini işleyen tesisler için Onay yada Kayıt Belgesi düzenlenmektedir.

İlimizde hayvansal yan ürünler kapsamında çalışan;

- 7 adet Hayvansal Organik Gübre Üretim Tesis
- 6 adet Solucan Gübresi Üretim Tesis
- 2 adet Yarasa Gübresi Üretim Tesis
- 2 adet Rendering
- 3 adet Deri İşleme Tesis
- 1 adet Yün Deposu
- 1 adet Kayıtlı Tüccar-Depo

Bu Tesislere 2022 yılında 21 kez denetim uygulanmıştır.

Ev ve Süs Hayvanları Satış Yerleri

İlimizde toplam 48 adet Ev Hayvanı Satış Yeri bulunmaktadır.

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı	İlçe
AKHİSAR	7	SOMA	4
ALAŞEHİR	4	ŞEHZADELER	12
DEMİRCİ	1	TURGUTLU	10
SALİHLİ	5	YUNUSEMRE	3
SARIGÖL	2	TOPLAM	48

Deney Hayvanları Üretici, Kullanıcı ve Tedarikçi Kuruluşlar

Deneyisel ve diğer bilimsel amaçlar için kullanılacak hayvanları yetiştiren ve barındıran, deney hayvanı üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırma yetkili kuruluşlar Bakanlığımızca ruhsatlandırılmaktadır.

İLÇESİ	SAYISI
SALİHLİ	1
YUNUSEMRE	1
TOPLAM	2

PETVET Kayıt Sistemi

Manisa genelinde 579 Kedi ve 1677 Köpek olmak üzere toplam 2256 Ev Hayvanı mikroçip takılarak kayıt altına alınmıştır.

İlçesi	Kedi	Köpek
Ahmetli	1	11
Akhisar	47	235
Alaşehir	14	64
Demirci	1	19
Gölmarmara	1	3
Gördes	2	13
Kırkağaç	7	11
Köprübaşı	2	0
Kula	1	29
Salihli	57	123
Sarıgöl	4	35
Saruhanlı	4	59
Selendi	0	2
Soma	71	130
Şehzadeler	53	261
Turgutlu	154	290
Yunusemre	160	392
TOPLAM	579	1677

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinikleri

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği gereğince ilimizde ruhsatlandırılmış toplam 178 Muayenehane ve 2 adet Poliklinik olmak üzere toplam 180 adet Klinik/Poliklinik bulunmaktadır. Aynı zamanda Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik gereği Muayenehane, Poliklinik, Veteriner Hekim istihdam eden hayvancılık işletmeleri ve kamu kuruluşlarına Veteriner Tıbbi Ürün Temin İzni verilmektedir.

Söz konusu klinik ve poliklinikler İl ve İlçe Müdürlüklerimizce denetlenmektedir.

İLÇESİ	SAYISI	İLÇESİ	SAYISI
AHMETLİ	2	SALİHLİ	33
AKHİSAR	13	SARIGÖL	5
ALAŞEHİR	13	SARUHANLI	6
DEMİRCİ	5	SELENDİ	11
GÖLMARMARA	1	SOMA	5
GÖRDES	11	TURGUTLU	15
KIRKAĞAÇ	6	ŞEHZADELER	12
KÖPRÜBAŞI	5	YUNUSEMRE	14
KULA	21	TOPLAM	178

MUAYENEHANE/POLİKLİNİKLERDE ÇALIŞAN VETERİNER HEKİM	225
VETERİNER TIBBİ ÜRÜN PERAKENDE SATIŞ İZİNLERİ	178
VETERİNER TIBBİ ÜRÜN TEMİN İZNİ VERİLEN İŞLETME SAYISI	15
VETERİNER TIBBİ ÜRÜN TEMİN İZNİ VERİLEN BELEDİYE SAYISI	11

Veteriner Ecza Depoları

İlimizde 2022 Yılı itibarıyla 2 adet Veteriner Ecza deposu bulunmaktadır.

İLÇESİ	SAYISI
TURGUTLU	1
YUNUSEMRE	1
TOPLAM	2

Suni Tohumlama Uygulamaları

6343 Sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına Dair Kanun, 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun Zootehni başlıklı 10. Maddesi, Bakanlık Makamının 07.04.2000 Tarih ve TSKD/STT-054 Sayılı "Suni Tohumlamanın Özelleştirilmesi Hakkındaki" Olurları ve 08 Aralık 2011 tarihli ve 28136 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin 7. Maddesine istinaden ilimiz genelinde suni tohumlama faaliyetleri için özel sektöre yetki devri yapılmıştır. Bu kapsamda her yıl suni tohumlama sözleşmeleri yenilenmek sureti ile Özel Suni Tohumlama Faaliyetleri Serbest ve Hayvancılık İşletmeleri çalışan Veteriner Hekimleri ve bunların sorumluluğunda Veteriner Sağlık Teknikeri ve Teknisyenleri tarafından İl Müdürlüğümüz denetiminde yürütülmektedir.

2021 yılında İlimizde Suni Tohumlama yapan uygulayıcı sayıları ile 2021 yılında yapılan Suni Tohumlama sayıları aşağıdadır:

2021 Yılı İçin Suni Tohumlama İzni Verilen Uygulayıcılar

TOPLAM AKTİF UYGULAYICI	141
KLİNİK/POLİKLİNİK SAHİBİ UYGULAYICILAR	130
HAYVANCILIK İŞLETMELERİNDEKİ UYGULAYICILAR	11

2021 Yılı Suni Tohumlama Uygulamaları

İLÇESİ	TOHURLANAN İNEK SAYISI	İLÇESİ	TOHURLANAN İNEK SAYISI
AHMETLİ	755	SALİHLİ	20.796
AKHİSAR	1.932	SARIGÖL	2.979
ALAŞEHİR	2.082	SARUHANLI	613
DEMİRCİ	3.513	SELENDİ	4.907
GÖLMARMARA	63	SOMA	533
GÖRDES	4.366	ŞEHZADELER	4.873
KIRKAĞAÇ	977	TURGUTLU	2.220
KÖPRÜBAŞI	1.258	YUNUSEMRE	5.213
KULA	17.540	GENEL TOPLAM	74.620

HAYVAN HAREKETLERİ KAYIT İŞLEMLERİ

İl dışına hayvan hareketi yapılabilmesi için, hayvanların küpeleri takılmış, sistemde kayıtları yapılmış ve zorunlu aşılamaalarının tamamlanmış olması gerekmektedir. İlçe Müdürlüklerimizde görevli Veteriner Hekimlerce hayvanlar sağlık kontrolünden geçirildikten sonra Veteriner Sağlık Raporu verilmek suretiyle il dışına sevk yapılmaktadır. Yapılan hayvan sevkleri Bakanlığımız veritabanı olan TÜRKVET sisteminde kaydedilmektedir.

2021 yılında İlimize diğer illerden gelen ve İlimizden diğer illere yapılan hayvan sevkleri aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

2021	Gelen	Giden
Büyükbaş	4.278	3.963
Küçükbaş	28.443	21.280

HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ

Desteklemeler kapsamında her yıl Cumhurbaşkanı Kararı yayınlanmakta ve buna istinaden Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Esasları Tebliği Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımızca aşağıdaki destekleme kalemleri doğrultusunda yetiştiricilerimiz desteklenmektedir:

Manisa İl Genelinde Hayvancılık Desteklemeleri Tablosu (2021 yılı)

SIRA NO	Destekleme Kalemi	Yetiştirici Sayısı	Desteklenen Miktar	Destekleme Tutarı (TL)
			Adet / Kg./Lt.	
1	Çiğ Süt Desteklemesi	9.019	315.266.013	₺65.055.253
2	Buzağı Desteklemesi	7.986	31.632	₺65.055.253,49
3	Anaç Manda Desteklemesi	6	379	₺94.750,00
4	Malak Desteklemesi	2	50	₺12.500,00
5	Besilik Erkek Sığır Desteklemesi	926	11.248	₺2.737.264,92
6	Anaç Koyun Keçi Desteklemesi	6.643	443.100	₺13.734.925,00
7	Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği	2.976	46.436	₺5.804.500,00
8	Halk Elinde Ülkesele Küçükbaş Hayvan Islahı	118	17.706	₺1.169.065,00
9	Sürü Yöneticisi (Çoban) İstihdamı Desteklemesi	154	26.803	₺924.000,00
10	Büyükbaş Küpeleme Desteklemesi	13	78.299	₺117.448,5
11	Süt Kalitesinin Desteklenmesi	95	5.781	₺578.100,00
12	Arlı Kovan Desteklemesi	792	59.277	₺1.185.540
13	Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması	77	77	₺95.000,00
14	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri	3	369.100,47 kg	₺293.377,36
15	Hastalıktan Ari İşletme Desteği	22	14.787	₺4.908.015
16	Onaylı İşletme desteği	5	11.170	₺1.117.000
17	Hastalık Tazminatları		36	₺370.015
18	Göçer İlave Desteklemesi	22	4.223	₺8.446,00
19	Hayvan Atık Desteklemesi		14	₺14.000
İl Genel Toplamı		28.859	316.017.017	₺163.274.453,27

MANİSA İLİ 2021 YILI ÇİĞ SÜT DESTEĞİ

İlçe	Üretici Sayısı	İnek Sütü	Koyun Sütü	Keçi Sütü	Toplam Süt Miktarı	Toplam Destek Tutarı(TL)
AHMETLİ	71	3.078.517,50	6.468	0,00	3.084.985,50	604.379,38
AKHİSAR	165	8.157.813,00	83.592	103.747,00	8.345.152,00	1.623.095,47
ALAŞEHİR	392	7.348.191,33	26.340	0,00	7.374.531,33	1.341.291,41
DEMİRCİ	816	12.238.334,00	0	0,00	12.238.334,00	2.421.377,22
GÖLMARMARA	76	1.271.130,00	40.173	92.416,00	1.403.719,00	260.786,51
GÖRDES	852	19.034.299,00	13.700	2.350,00	19.050.349,00	3.744.445,35
KIRKAĞAÇ	93	1.986.518,00	0	26.230,00	2.012.748,00	258.647,13
KÖPRÜBAŞI	195	4.784.705,00	0	0,00	4.784.705,00	938.287,22
KULA	2.326	88.192.038,07	41.534	195,00	88.233.767,07	18.948.998,03
SALİHLİ	1.231	70.548.896,29	46.379	8.011,00	70.603.286,29	15.343.470,16
SARIGÖL	909	18.937.210,00	0	0,00	18.937.210,00	4.147.747,61
SARUHANLI	123	2.477.048,00	58.674	211.090,00	2.746.812,00	459.678,27
SELENDİ	1.254	24.512.885,60	0	0,00	24.512.885,60	4.764.971,91
SOMA	114	3.993.198,50	5.245	22.348,50	4.020.792,00	765.735,55
ŞEHZADELER	52	17.639.278,00	2.572	9.550,00	17.651.400,00	3.526.899,35
TURGUTLU	190	14.546.440,00	45.932	8.380,00	14.600.752,00	2.706.093,90
YUNUSEMRE	160	15.328.331,50	29.684	306.569,00	15.664.584,50	3.199.349,02
Toplam:	9.019	314.074.833,79	400.293,00	790.886,50	315.266.013,29	65.055.253,49₺

MANİSA İLİ 2022 YILI ÇİĞ SÜT DESTEĞİ (OCAK-ŞUBAT DÖNEMİ)

İlçe	Üretici Sayısı	İnek Sütü	Koyun Sütü	Keçi Sütü	Toplam Süt Miktarı	Toplam Destek Tutarı(TL)
AHMETLİ	52	569.369,00	0	0	569.369,00	84.423,65
AKHİSAR	90	1.118.766,00	0	0	1.118.766,00	167.289,96
ALAŞEHİR	336	1.155.924,00	0	0	1.155.924,00	158.399,83
DEMİRCİ	695	1.800.684,13	0	0	1.800.684,13	273.383,87
GÖLMARMARA	36	244.300,00	2.172,00	0	246.472,00	32.555,32
GÖRDES	738	2.872.270,00	0	0	2.872.270,00	430.763,70
KIRKAĞAÇ	67	257.391,00	0	0	257.391,00	29.365,73
KÖPRÜBAŞI	179	763.060,00	0	0	763.060,00	114.459,00
KULA	2.050	14.297.437,10	0	0	14.297.437,10	2.442.627,90
SALİHLİ	1.002	11.324.272,46	0	0	11.324.272,46	1.924.463,35
SARIGÖL	785	2.883.002,00	0	0	2.883.002,00	497.247,78
SARUHANLI	68	440.347,00	2.207,00	4.490,00	447.044,00	54.669,13
SELENDİ	1.040	3.741.458,00	0	0	3.741.458,00	564.697,27
SOMA	84	675.065,00	0	0	675.065,00	101.733,50
ŞEHZADELER	37	2.898.445,00	0	0	2.898.445,00	441.699,45
TURGUTLU	142	2.626.255,00	5.657,00	1.356,00	2.633.268,50	339.405,14
YUNUSEMRE	99	1.864.770,00	0	4.975,00	2.367.748,00	371.454,54
Toplam:	7.506	50.030.819	10.036,00	10.821,00	50.052	8.028.639,11

Halk Elinde Küçükbaş Islahı Desteklemesi (2021 yılı)

SIRA NO	İLÇE	ÜYE SAYISI	TOPLAM HAYVAN SAYISI (BAŞ)	TOPLAM TUTAR (TL)
1	ALAŞEHİR	4	400	₺17.390,00
2	DEMİRCİ	20	2.374	₺136.165,00
3	GÖLMARMARA	1	100	₺11.090,00
4	GÖRDES	3	1.065	₺24.785,00
5	KÖPRÜBAŞI	3	1.645	₺13.290,00
6	KULA	25	3.509	₺281.920,00
7	KIRKAĞAÇ	7	797	₺39.305,00
8	SOMA	5	892	₺44.005,00
9	SARUHANLI	2	826	₺39.095,00
10	SALİHLİ	48	5.988	₺464.225,00
11	AKHİSAR	1	110	₺17.270,00
TOPLAM		118	17.706	₺1.169.065,00

Besilik Erkek Sığır (Manda Dahil) Desteklemesi (2021 yılı)

SIRA NO	İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN SİĞİR SAYISI (YERLİ)	HAKEDİŞ TUTARI (TL)
1	AHMETLİ	11	124	30.137,49
2	AKHİSAR	42	516	125.467,49
3	ALAŞEHİR	13	376	91.240,00
4	DEMİRCİ	10	53	12.942,49
5	GÖLMARMARA	9	163	39.550,00
6	GÖRDES	135	665	163.032,49
7	KIRKAĞAÇ	29	83	20.615,00
8	KÖPRÜBAŞI	19	97	23.770,00
9	KULA	297	2.168	529.707,49
10	SALİHLİ	152	2.789	677.727,49
11	SARIGÖL	5	53	12.905,00
12	SARUHANLI	6	80	19.490,00
13	SELENDİ	41	191	46.940,00
14	SOMA	44	225	55.005,00
15	ŞEHZADELER	15	533	129.252,49
16	TURGUTLU	89	2.792	677.517,49
17	YUNUSEMRE	9	340	82.465,00
TOPLAM		926	11.248	2.737.764,92

Buzağı Desteklemesi (2021 yılı 1.Dönem)

SIRA NO	İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	BUZAĞI SAYISI (BAŞ)	TOPLAM DESTEK (TL)
1	AHMETLİ	92	333	126.200,00
2	AKHİSAR	292	1.344	529.146,25
3	ALAŞEHİR	516	1.185	491.767,50
4	DEMİRCİ	754	1.485	658.675,00
5	GÖLMARMARA	53	189	71.080,00
6	GÖRDES	752	2.180	918.093,75
7	KIRKAĞAÇ	226	754	305.527,50
8	KÖPRÜBAŞI	224	574	238.420,00
9	KULA	1.696	8.079	3.367.572,50
10	SALİHLİ	951	5.111	2.257.575,00
11	SARIGÖL	517	1.384	612.907,50
12	SARUHANLI	131	512	195.410,00
13	SELENDİ	780	2.211	943.327,50
14	SOMA	324	1.422	531.727,50
15	ŞEHZADELER	59	1.009	409.132,50
16	TURGUTLU	292	2.199	816.462,50
17	YUNUSEMRE	327	1.661	692.855,00
GENEL TOPLAM		7.986	31.632	13.165.880,00

Anağ Manda Desteklemesi (2021 yılı)

SIRA NO	İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN ANAĞ MANDA SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI
1	SALİHLİ	4	363	90.750,00
2	SARUHANLI	2	16	4.000,00
TOPLAM		6	379	94.750,00

Malak Desteklemesi (2021 yılı)

SIRA NO	İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN ANAÇ MALAK SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI
1	SALİHLİ	2	50	12.500,00
TOPLAM		2	50	12.500,00

Süt Kalitesinin Desteklenmesi (2021 yılı)

İLÇE ADI	DESTEKLİ İŞLETME SAYISI (ADET)	DESTEKLİ HAYVAN SAYISI (BAŞ)	TOPLAM DESTEK TUTARI (TL)
AHMETLİ	0	0	0,00
AKHİSAR	1	96	9.600,00
ALAŞEHİR	6	91	9.100,00
DEMİRCİ	4	33	3.300,00
GÖLMARMARA	0	0	0,00
GÖRDES	2	51	5.100,00
KIRKAĞAÇ	0	0	0,00
KÖPRÜBAŞI	1	10	1.000,00
KULA	11	819	81.900,00
MERKEZ	0	0	0,00
SALİHLİ	53	2.686	268.600,00
SARIGÖL	2	93	9.300,00
SARUHANLI	0	0	0,00
SELENDİ	3	47	4.700,00
SOMA	0	0	0,00
ŞEHZADELER	5	707	70.700,00
TURGUTLU	3	122	12.200,00
YUNUSEMRE	4	1.026	102.600,00
İL TOPLAMI	95	5.781	578.100,00

Anaç Koyun – Keçi Desteklemeleri (2021 yılı)

SIRA NO	İLÇE	ÜYE SAYISI	TOPLAM HAYVAN SAYISI (BAŞ)	TOPLAM TUTAR (TL)
1	AHMETLİ	63	5361	161.535,00 ₺
2	AKHİSAR	385	27848	883.285,00 ₺
3	ALAŞEHİR	574	27026	830.125,00 ₺
4	DEMİRCİ	693	47043	1.466.205,00 ₺
5	GÖLMARMARA	97	9057	287.120,00 ₺
6	GÖRDES	598	40855	1.255.730,00 ₺
7	KIRKAĞAÇ	377	22335	701.610,00 ₺
8	KÖPRÜBAŞI	229	22995	708.960,00 ₺
9	KULA	831	51422	1.576.285,00 ₺
10	SALİHLİ	721	55113	1.685.915,00 ₺
11	SARIGÖL	193	9426	294.905,00 ₺
12	SARUHANLI	220	27988	885.660,00 ₺
13	SELENDİ	850	42768	1.312.365,00 ₺
14	SOMA	306	11833	368.735,00 ₺
15	ŞEHZADELER	52	4751	151.840,00 ₺
16	TURGUTLU	105	11856	367.105,00 ₺
17	YUNUSEMRE	349	25423	797.545,00 ₺
TOPLAM		6.377	443.100	13.734.925,00 ₺

Sürü Yöneticisi İstihdamı Desteklemesi (2021 yılı)

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI
AKHİSAR	2	12.000,00 ₺
DEMİRCİ	24	144.000,00 ₺
GÖLMARMARA	1	6.000,00 ₺
GÖRDES	2	12.000,00 ₺
KIRKAĞAÇ	4	24.000,00 ₺
KÖPRÜBAŞI	24	144.000,00 ₺
KULA	6	36.000,00 ₺
SALİHLİ	49	294.000,00 ₺
SELENDİ	16	96.000,00 ₺
SOMA	1	6.000,00 ₺
TURGUTLU	3	18.000,00 ₺
YUNUSEMRE	6	36.000,00 ₺
TOPLAM	138	828.000,00 ₺

SÜRÜ BÜYÜTME VE YENİLEME DESTEĞİ (2021 yılı)

Sıra No	İlçesi	Yetiştirici Sayısı	Hayvan Sayısı	Destekleme Tutarı (TL)
1	AHMETLİ	27	794	99.250,00 ₺
2	AKHİSAR	178	3350	418.750,00 ₺
3	ALAŞEHİR	295	4175	521.875,00 ₺
4	DEMİRCİ	317	3413	426.625,00 ₺
5	GÖLMARMARA	51	988	123.500,00 ₺
6	GÖRDES	234	3902	487.750,00 ₺
7	KIRKAĞAÇ	168	2669	333.625,00 ₺
8	KÖPRÜBAŞI	115	1819	227.375,00 ₺
9	KULA	381	5322	665.250,00 ₺
10	SALİHLİ	321	5678	709.750,00 ₺
11	SARIGÖL	122	1397	174.625,00 ₺
12	SARUHANLI	95	3125	390.625,00 ₺
13	SELENDİ	95	3125	390.625,00 ₺
14	SOMA	113	1532	191.500,00 ₺
15	ŞEHZADELER	25	707	88.375,00 ₺
16	TURGUTLU	36	1027	128.375,00 ₺
17	YUNUSEMRE	180	3582	447.750,00 ₺
TOPLAM		2.976	46.436	5.804.500,00 ₺

Düve Alım Desteklemesi (2020 yılı)

SIRA NO	İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN DÜVE SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI
1	ŞEHZADELER	1	10	56.000,00
İL TOPLAMI		1	10	56.000,00

Küpeleme Desteklemesi İl Geneli (2021 yılı)

UYGULAYICI SAYISI	DESTEKLEMESİNE ESAS KÜPELEME SAYISI	DESTEKLEME TUTARI
13	78.299	117.448,5 TL

Hastalıktan Ari İşletme Desteklemeleri (2021 yılı)

Hastalıktan Ari İşletme Desteği			
İlçe	İşletme Sayısı	Desteklenen Hayvan	Destekleme Tutarı
Akhisar	2	491	218.115
Kula	1	1719	499.275
Salihli	9	4851	1.549.125
Şehzadeler	4	3134	1.048.275
Yunusemre	5	4474	1.540.125
Sarıgöl	1	118	53.100
Toplam	22	14.787	4.908.015

Onaylı İşletme Destekleri (2021 yılı)

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı	Destekleme Tutarı
AKHİSAR	1	484	48.400
KULA	1	1719	171.900
SALİHLİ	1	2947	294.700
ŞEHZADELER	1	4122	412.200
YUNUSEMRE	1	1898	189.800
TOPLAM	5	11.170	1.117.000

Arılı Kovan Desteklemeleri (2021 yılı)

Yılı	İşletme Sayısı	Koloni Sayısı	Destekleme Tutarı
2021	792	59.277	1.185.540

SU ÜRÜNLERİ FAALİYETLERİ

Manisa İlinde Su Ürünleri Avcılığı ve Yetiştiriciliği

A –Barajlarda Su Ürünleri Üretimi Ve Avcılığı

1 – Gölarmara Gölü :

Gölarmara ve Salihli İlçeleri sınırları içerisinde. 68 km²'lik su yüzey alanına sahiptir.

Gölarmara gölü Gördes barajından gelen Kumçay ve Demirköprü barajından gelen besleme kanalıyla beslenmektedir. Aynı zamanda Gölarmara gölünden Salihli İlçesi, Pazarköy Mahallesi, Kapaklar Mevkiinden Manisa İli Tarımsal Sulama havzasına ayrı bir kanal ile tarımsal sulama suyu verilmektedir. Yörede balık avcısı, satıcısı, restoran çalışanları ile yaklaşık 200 ailenin geçimini su ürünleri avcılığından doğrudan veya dolaylı olarak sağladığı bilinmektedir. Gölarmara Gölü "Sulak Alan" statüsünde olup, Uluslararası Ramsar Sözleşmesine girmeye aday Ulusal Sulak Alan statüsündedir.

S.S. Gölarmara Su Ürünleri Kooperatifi ile 27.12.2019 tarihinde ticari avcılık amacıyla 5 yıllık su kira sözleşmesi yapılmış ve gölde ruhsatlı 34 adet ticari balıkçı gemisi ve yaklaşık 70 adet ruhsatlı balık avcısı faaliyet göstermekteydi. **Ülkemizde ardı ardına yaşanan kuraklık, içme suyu ihtiyacı için yapılmış olan Gördes barajının su toplamaya başlaması ve gölü beslemesi gereken kaynakların kesilmesi gibi nedenlerle Gölarmara gölü tamamen kurumuştur. S.S. Gölarmara Su Ürünleri Kooperatifi ile yapılmış olan su kira sözleşmesi iptal edilmiştir. Balıkçılık faaliyeti sona ermiştir.**

2- Demirköprü Barajı:

Köprübaşı ile Salihli İlçe sınırları arasındadır. Baraj gölü 45,7 km²'lik su yüzey alanına sahiptir.

Barajın su ürünleri avlak sahası S.S. Köprübaşı Su Ürünleri Kooperatifi tarafından 05.08.2020 tarihinden geçerli olmak üzere 5 yıl süreyle kiralanmıştır. Baraj Gölünde yaklaşık 68 adet ticari su ürünleri avcısı, 48 adet ruhsatlı gemi bulunmaktadır.

Demirköprü Baraj Gölünde bir adet 500 ton /yıl kapasiteli (400 ton/yıl alabalık, 100 ton/yıl aynalı sazan) aktif su ürünleri yetiştiricilik işletmesi bulunmaktadır.

Demirköprü barajında her 6-7 yılda bir kez Kasım ve Aralık aylarında tabandaki organik maddelerin oksijensiz koşullarda bakteriler tarafından parçalanması sonucunda ortama yüksek düzeyde metan gazı (=bataklık gazı=tüp gaz) salınımı gerçekleşmektedir. Bu dönemde sudaki oksijen miktarının 2 mg/l't'nin altına düşmesi nedeniyle su ürünleri işletmelerinde tüm alabalıklarda toplu yada kısmi ölümler görülmektedir. Demirköprü barajı Gediz Nehri, Borlu çayı ve mevsimsel akan küçük su kaynakları ile beslenmektedir. Demirköprü Barajı Gediz Nehri üzerine 1960'lı yıllarda inşaa edilmiş, elektrik üretme, tarımsal sulama amaçlı yapılmış yaşlı bir baraj gölüdür. Kütahya'nın Gediz kasabasından doğarak geçtiği bölgelerin kısmen arıtılmış da olsa evsel, sanayi, tarımsal atıklarını yağışlar yolu ile Demirköprü barajına taşımaktadır.

3 – Soma Sevişler Barajı :

Soma İlçesi Sevişler Köyü sınırları içerisinde 5,8 km²'lik su yüzey alanına sahiptir. Su ürünleri avlak sahası Soma da madenlerde çalışan işçi sayısının fazla olması nedeniyle amatör balıkçı sahası olarak değerlendirilmektedir.

Halen faaliyette olan 500 ton/yıl proje kapasiteli bir adet Alabalık ve Aynalı Sazan işletmesi 326 ton/yıl fiili kapasiteyle üretimine devam etmektedir.

4 – Alaşehir Afşar Barajı :

Alaşehir ile Sarıgöl İlçeleri sınırları içerisinde 5,7 km²'lik su yüzey alanına sahiptir.

Afşar barajında su derinliğinin az olması, geçmiş yıllarda metan gazı patlaması yaşanması, yağışlı dönemlerde üç ayrı nehirden baraja bulanık su taşınması, barajın su derinliğinin 15 metreden az olması, tarımsal sulama başladığında su miktarının iyice azalması gibi nedenlerle Afşar barajı su ürünleri yetiştiricilik tesisi yatırımı yapmaya uygun değildir.

2017 yılında 5 yıllığına S.S. Girelli Su Ürünleri Kooperatifine su ürünleri avlak sahası olarak kiralanmıştı. Kooperatift 6 adet balık avcısı ve 4 adet ruhsatlı tekne ile faaliyet göstermekteydi..**Temmuz 2021'de, bakım-onarım amacıyla DSI'nin gölün tüm suyunu boşaltması sebebiyle göl tamamen kurumuştur. S.S. Girelli Su Ürünleri Kooperatifi ile yapılmış olan avlak saha kira sözleşmesi iptal edilmiştir. Balıkçılık faaliyetleri sona ermiştir.**

Kula Göleti :

Kula Göleti'ni İmamlı deresi beslemektedir. İmamlı deresi yılın ancak 4-5 ayı süreyle akmaktadır. Gölet amatör balık avcılığı sahası olarak değerlendirmektedir. Yetiştiricilik amacıyla değerlendirilebilecek göletlerden biridir.

B) Akarsu Ve Yer Altı Sularını Kullanarak Üretim Yapan Su Ürünleri İşletmeleri

İlimizde Karada akarsu kaynaklarını ve yer altı sularını kullanarak üretim yapan 11 adet su ürünleri işletmesi mevcuttur.

Şehzadeler ilçesi sınırlarında bir adet 350.-kg/yıl (500.000 adet/yıl) Sülük işletmesi bulunmaktadır. Yetiştirilen sülükler büyük oranda ihraç edilmektedir.

Merkez’de 3 adet ; Gürle-Alabalık, Kaleköy-Aynalı Sazan, Yeniharmandalı-Tıbbi Sülük,
Turgutlu’da 2 adet; Merkez-Spurilina ve Karaköy-Aldağ-Alabalık,
Salihli’de 3 adet ; 2 adet Adala- Alabalık ve Allahdiyen-Alabalık
Gördes’te 1 adet ; Kobaklar-Alabalık,
Soma’da 1 adet ; Yağcılı-Alabalık,
Akhisar’da 1 adet; Ilıcaksu Akvaryum Balığı İşletmesi,
Akhisar- Akselendi, Ilıcaksu Mevkiinde bir adet Akvaryum Balığı tesisinde yaklaşık 50.000 ile 100.000.- adet
arasında akvaryum balığı üretimi gerçekleştirilmektedir.

Turgutlu Kasabası, Tok Sanayi Sitesinde bir adet Mavi-Yeşil Alg Üretim Tesisinde (Spurilina platensis)
yaklaşık 500 kg ile 1000 kg arasında Alg (Mavi-Yeşil alg = su yosunu) üretimi gerçekleştirilmektedir. Üretilen Mavi-Yeşil
alg Gıda Takviyesi olarak kullanılmaktadır.

C) Baraj Göllerinde Yüzer Kafeslerde Su Ürünleri Üreten Tesislerimiz

Demirköprü barajında;

1-Azer Su Ürünleri(400 ton/yıl alabalık, 100 ton/yıl A.Sazan)

Soma Sevişler Barajında;

3- Alsa Su Ürünleri (450 Ton/yıl Alabalık, 50 ton/yıl Aynalı Sazan)
olmak üzere; toplamda 2 adet su ürünleri üretim işletmesi mevcuttur.

İlimizde 2 tanesi barajlarda, 11 tanesi karada olmak üzere toplam 13 adet su ürünleri işletmesi bulunmaktadır.

D) Deney Amaçlı Laboratuvar

İlimizde aşı üretimi yapmak amacıyla su ürünlerini deneysel amaçla kullanan 1 adet işletme bulunmaktadır.

E) Balıklandırma Faaliyetleri

2021 yılında balıklandırma faaliyeti kapsamında, 29 adet göl ve gölete 695.000 adet sazan yavrusu bırakılmıştır.2022 yılında da proje kapsamında 29 adet göle 797.000 adet sazan ve yayın balığı bırakılması planlanmaktadır.

F) Su Ürünleri Faaliyetleri

İlimizde Manisa Merkezde, Salihli, Gölarmara, Köprübaşı ve Soma İlçe Müdürlüklerinde olmak üzere altı (5) adet su ürünleri kontrol teknesi bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüzce su ürünleri avlak sahalarına ve su ürünleri işletmelerine avcılık ve üretim yoğunlukları da dikkate alınarak düzenli olarak denetim düzenlenmektedir.

İl ve İlçe Müdürlüklerimizce su ürünleri avlak sahalarında avlanan balıkların asgari boy kontrolleri, avcılıkta kullanılan asgari balık ağ gözü aralıkları, zaman yasağı ve av araç ve gereçlerinin kontrolü, gerçek kişi ticari su ürünleri ruhsat kontrolü, gerçek kişi gemi ruhsatlarının kontrolü düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Su ürünleri kontrol ve denetim hizmetleri İl Müdürlüğümüzde 3, Gölarmara İlçe Müdürlüğünde 1, Salihli İlçe Müdürlüğünde 2, Soma İlçe Müdürlüğünde 1, Köprübaşı İlçe Müdürlüğünde 1, Alaşehir İlçe Müdürlüğünde 1 adet Balıkçılık Teknolojisi Mühendisi ve/veya Su Ürünleri Mühendisi tarafından yürütülmektedir.

G) 2021 Yılı Avlanan Balık Miktarları

2022 Yılı Baraj ve Göllerde Avlanan Balık Miktarları																	
Avlak Saha Adı	Balık Türleri	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Sazan Balığı Toplam (kg)	Yayın Balığı Toplam (kg)	Çapak Balığı Toplam (kg)	Gümüşü Havuz Balığı Toplam (kg)
Demirköprü Barajı Köprübaşı Su Ürünleri Kooperatifi	Sazan	40	0	0	0	0	5132							5172			
	Yayın	161	11	0	0	0	4017								4189		
	Çapak	237	8	0	0	0	933									1178	
	Gümüşü Havuz	24980	0	0	0	0	0										24980
														Toplam		35519	

H) 2022 Yılında Yetiştiricilik Yoluyla Üretilen Su Ürünleri Miktarları

YETİŞTİRİLEN BALIK TÜRÜ	ÜRETİM MİKTARI (Kg)
ALABALIK	406.200
AYNALI SAZAN	18.012
TOPLAM BALIK ÜRETİMİ	424.212
YAVRU BALIK ÜRETİMİ	ÜRETİM MİKTARI (ADET)
ALABALIK YAVRUSU	1100.000
AKVARYUM BALIĞI	20.000
MAVİ-YEŞİL ALG ÜRETİMİ	ÜRETİM MİKTARI (Kg)
SPIRULİNA PLATENSİS	0
TIBBİ SÜLÜK ÜRETİMİ	MİKTARI (Adet)
HIRUDO VERBANA	0

I) Su Ürünleri İşlemleri, Denetimleri ve İdari Para Cezaları

İlimizde 2021 yılı Kasım Ayı itibariyle yaklaşık 5.000 adet belgeli resmi amatör balıkçı, 63 su ürünleri kooperatifi üyesi ticari balıkçımız, 43 adet ticari balıkçı gemisi bulunmaktadır. Demirköprü barajı avlak sahası olarak Köprübaşı Su ürünleri Kooperatiflerine kiraya verilmiştir.

İlimizde su ürünleri av yasakları 2021 yılında 1 Mart tarihinde başlayıp, 1 Haziran tarihinde sona ermektedir.

2022 yılında su ürünleri denetim ve kontrolleri kapsamında Merkez Su Ürünleri Birimi ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından su kaynaklarımızda, perakende satış yerlerinde, su ürünleri kooperatiflerinde ve soğuk hava depolarında toplam 633 adet usulsüz balık avcılığı, asgari avlanabilir balık boyu, yasak dönem, ruhsat ve belge kontrolü gibi konularda denetimler gerçekleştirilmiştir.

Yetiştiricilik faaliyeti kapsamında toplamda 17 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

İ-Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi 2022 Yılı (Tebliğ No: /)

Desteklemeden Faydalanan Balıkçı Teknesi Sayısı	Toplam Ödenen Destek Miktarı (TL)
77	95.000

K- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri 2021 Yılı (Tebliğ No: /)

Tebliğ henüz yayımlanmamıştır.

Desteklemeden Faydalanan Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesis Sayısı	Desteklemeye Tabi Toplam Alabalık Üretim Miktarı Kg	Ödenecek Destek Miktarı TL
3	367.100,47	293.377,46

KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.6.2011 tarihli 639 sayılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
- İl yayım programlarının görev alanları ile ilgili kısmını hazırlamak ve program gerçekleştirmelerini izlemekle görevli ildeki diğer şube müdürlükleri ve ilgili diğer paydaşlarla işbirliği yaparak; ilin yayım programını ildeki tarımsal sorunların çözümüne ve belirlenen hedeflere ulaşacak şekilde hazırlamak, ilin yayım programının ve programlarla ilgili gerçekleştirmelerin Bakanlığa ulaşmasını sağlamak.
- Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluş ve merkezlerce işbirliği halinde uygulamaya yönelik deneme ve demonstrasyon programlamak ve yürütmek, sonuçlarına göre çiftçilere tavsiyelerde bulunmak
- İlin tarım ürünlerinin ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmalarını yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını ve tarımsal envanterin oluşturulmasını ve yayınlanmasını sağlamak,
- ilin, yatırım ve bütçe tekliflerini yapmak, onaylanan program ve projelerin dağıtımının planlanması, izlenmesi ve harcamalarını konsolide ederek ilgili birime göndermek,
- Bakanlığının orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek ve koordine etmek,

- İstatistik ve döküm çalışması yapmak, tarımsal veri tabanındaki bilgileri Bakanlık merkez birimleri ile hızlı ve sağlıklı bir şekilde paylaşmak, İstatistik Veri Ağı (İVA), Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) ve diğer istatistik projeleri kapsamında veri ve bilgilerin zamanında toplanmasını ve değerlendirilmesini sağlamak
- Ürünler, riskler bölgeler ve işletme ölçekleri itibarıyla sağlanacak prim desteğine ilişkin çalışmalar yapmak,
- 14/06/2005 tarihli 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde tarım sigortaları ile ilgili çalışmaları yürütmek ve tarım sigortası uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım çalışmalarını yapmak.
- Afete uğrayan çiftçilerin hasar tespit çalışmalarını yapmak ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanun ile ilgili çalışmaları yürütmek.
- 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkındaki Kanun çerçevesinde Bakanlığımızla ilgili çalışmaları yürütmek.
- Küresel iklim değişiklikleri, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar yapmak ve yaptırmak
- Afete uğrayan çiftçilerle ilgili yapılabilecek diğer mevzuat düzenlemeleri kapsamındaki çalışmaları yürütmek.
- İl Müdürlüğü faaliyetlerinde birden fazla şubeyi ilgilendiren konular başta olmak üzere şubeler arası koordinasyonu sağlamak.
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerini Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yürütmek, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmalarını yapmak.
- Kırsal alanda yaşayan kadına yönelik ev ekonomisi konularında eğitim ve yayım çalışmalarını planlamak, uygulanmasını sağlamak, izlemek değerlendirmek.
- Kırsal alanda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılımını sağlamak, eğitim ihtiyacına dayalı plan ve programlar hazırlamak, uygulanmasını sağlamak, izlemek ve değerlendirmek, fiziksel ve sosyal çevre ile olan ilişkilerini düzenlemek, kadının durumu ve sorunları ile ilgili araştırmalar yapmak, çözüm önerilerini ortaya koymak, projeler geliştirmek ve uygulamak.
- Diğer mevzuat ve İl Müdürü tarafından verilecek benzeri görevlerin yapmak.

İL YAYIM PROGRAM VE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

Eğitim Faaliyeti (Adet)	Eğitime Katılan Çiftçi Sayısı
458	8780

İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI

- İstatistik Veri Ağı (İVA) kapsamında bitkisel üretim alan ve verim değerleri yılda 3 dönem halinde, Tarımsal Alet-Makine değerleri yılda 2 dönem halinde yapılan tahmini veri girişi çalışmaları yürütülmüştür. Hayvancılık İstatistikleri girişleri 2 Dönem halinde yürütülmüştür.
- Tarım ürünleri maliyet sistemi (TAMSİS) kapsamında, İlçeler bazında yoğun olarak bulunan tarım ürünleri tespitleri yapılarak, İlçe müdürlükleri tarafından maliyetlerinin sisteme girişleri yaptırılmıştır.
- İL-TÜMSİS İl Müdürlüğü tarafından yürütülen tarım ürünleri maliyet çalışmaları kapsamında; İlçeler bazında yoğun olarak üretilen tarım ürünleri belirlenen ürünlerde maliyet çalışmaları yapılmaktadır.
- Tarım ürünleri fiyat izleme sistemi (TÜFİS) kapsamında, market, hal, aracı, pazar, üretici kısmında bulunan belirli tarım ürünlerinin İlçe müdürlükleri tarafından sisteme girilen fiyat girişleri günlük olarak kontrol ve takipleri yürütülmüştür.

- Kamu kurumları, mahkemeler ve diğer kuruluşlar tarafından talep edilen tarım ürünleriyle ilgili maliyetler ve münavebe, yetiştiricilik vb. yazışmalar yürütülmüştür.

ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI SİSTEMİ (ÇMVA)

2021 yılında Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Katılım Anlaşması imzalanmış olup, katılım anlaşmasında yazılı olan yükümlülüklerini yerine getiren 165 işletmeye 2023 yılında 99.000 Türk Lirası destekleme ödemesi yapılacaktır.

2022 yılında ilimizde Katılım Anlaşması imzalanmış olan 112 işletmenin üretim, gelir gider ve kapanış envanteri bilgilerinin ÇMVA Web Modülüne kayıtları devam etmekte olup Mart ayı içerisinde veri girişleri tamamlanması planlanmaktadır .

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK

- Şu an 24 danışman 10 adet kurumda aktif olarak görev yapmaktadır.Hizmet verilen işletme sayısı 1458'dir.
- 5488 Sayılı Tarım Kanunu ile 08.09.2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan uygulama esasları doğrultusunda ilimizde çalışmalarımız devam etmektedir.2021 yılı içerisinde;
- 2021/1.denetimleri Mayıs ayı, 2021/2.denetimler Ekim ayı içerisinde gerçekleştirilmiş, çiftçi görüşmeleri de tamamlanmıştır.Uygulama ve denetimlerde cezai işlem gerektiren bir husus ile de karşılaşmamıştır.
- 2021 yılı destekleme tebliğinin yayımını müteakiben tebliğin eksiksiz uygulanması amacıyla gerekli takip ve denetimler gerçekleştirilmiştir.2021 yılı içerisinde 2020/1. dilim ödemesi olarak 12 kuruma 713.000TL.ödenmiş,2020/2. Dilim ödeme de 713.000 TL.olarak ödenmiştir.
- 2021 Destekleme tebliği uyarınca da 24 danışman adına 10 kurumdan (Toplam 1530 çiftçiye hizmet verilmektedir.) 1.944.000 TL.tutarlı destekleme müracaatı alınmış olup ödeme yapılmak üzere Bakanlığa bildirilmiştir.

DOĞAL AFET ÇALIŞMALARI

- 01.01.2022 - 31.12.2022 tarihleri arasında 12 ilçemizde tabii afet meydana gelmiş 8.816 çiftçimizin 163.676 dekarlık ekili ve dikili alanlarında bulunan tarla, meyve, sebze ürünleri ve zarar görmüştür.

2022 YILI AFETE MARUZ KALAN ÇİFTÇİ VE ARAZİ MİKTARI			
İlçe Sayısı	12	Mahalle Sayısı	425
Çiftçi Sayısı	8.816	Alan (Da)	163.676

2022 YILI AFETE GÖRE ZARAR GÖREN TARIM ALANI (Da)			
DOLU	133.136	SEL-SU BASKINI	3.601
DON	19.000	YANGIN	250
A.YAĞIŞ	7.689		
	TOPLAM		163.676

01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında 12 ilçemizde tabii afet meydana gelmiş 8.816 çiftçimizin 163.676 dekarlık ekili ve dikili alanlarında bulunan tarla, meyve, sebze ürünleri ve zarar görmüş olup 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu ve 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanun çerçevesinde, hasar tespitleri belirlenmiş ve düşük faizli kredi kullanmış çiftçilerimizin borçları Banka ve Tarım Kredi Kooperatiflerince borç erteleme hak edişleri belirlenmiş ve ertelenmiştir.

DİJİTAL TARIM PAZARI (DİTAP)

İl Müdürlüğümüzde il sistem sorumlusu görevlendirilmiştir. 17 İlçe Müdürlüğümüz ve Teknik Şube Müdürlüklerimizden toplam 50 teknik personel görevlendirilerek il sistem sorumlusu tarafından görevli personele satıcı, alıcı kayıt işlemleri, doğrudan satış oluşturma ve alıcıların talep oluşturma işlemleri hakkında eğitimler verildi.

DİTAP kapsamında 31.12.2022 tarihi itibarıyla kayıtlı üretici satıcıların uygun olan toplam **1.248** adet doğrudan satış ilanına onay verilmiştir.

DİTAP (Dijital Tarım Pazarı)

	2020	2021	2022	TOPLAM
SATICI KAYDI	7299	6639	1701	15639
ALICI KAYDI	171	21	3	195

29.4.2020 tarihinde kayıt edilmeye başlanmış olup, 2022 Ekim ayından bu yana sistem hata veriyor ve kayıt gerçekleştirilemiyor.

KURUM STAJ DURUMU

2021	Ortaöğretim	2
2021	Üniversite	29
2022	Ortaöğretim	2 + 4
2022	Üniversite	44

KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

03.06.2011 tarihli 639 sayılı Tarım ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28'inci maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- Bakanlıkça verilecek yetki çerçevesinde, kooperatifler ve diğer tarımsal örgütlerin ve iştiraklerinin kuruluşlarına izin vermek, izlemek ve denetlemek, Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin kurulması için teknik ve yetkisi dâhilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- İl dahilindeki çiftçi birlikleri ve ortaklıkları, döner sermaye işletmeler, vakıflar, tarım ürünlerini işleyen, pazarlayan şirketlerin kurulmasına yol göstermek, yardımcı olmak, Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımlarını uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,
- Kırsal kalkınma desteklerinin gerçekleştirilmesi ve kırsal kalkınma programları ile ilgili Bakanlık uygulamaları yönünde faaliyette bulunmak,
- İlde tarımsal mekanizasyon düzeyinin artması için bu konuda Bakanlıkça belirlenmiş esaslar çerçevesinde faaliyette bulunmak, Tarım ürünlerinin işlenip değerlendirmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin il ile ilgili kısımlarını uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek, Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkânlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,
- Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgilere çiftçilere yayım yoluyla iletmek,
- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak, Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

TARIMSAL AMAÇLI ÖRGÜTLER

2021 yılında;

- 4 ad. TKK Kooperatifi kuruluşu tamamlandı.
- 3 ad. TKK Kooperatifi müracaatı değerlendirme aşamasındadır.
- 4 ad. kadın çiftçilerimize yönelik kooperatif çalışması yapıldı.
- 10 ad kooperatiflerle ilgili bilgilendirme toplantısı yapıldı.
- 16 ad. şikayet neticesinde kooperatiflerde, üretici birliğinde ve yetiştirici birliğinde inceleme ve denetim gerçekleştirildi.

	Örgüt Türü	Örgüt Sayısı	Ortak/Üye Sayısı
Kooperatifler	<i>Tarımsal Kalkınma Kooperatifi</i>	155	13.396
	<i>Sulama Kooperatifi</i>	100	15.210
	<i>Su Ürünleri Kooperatifi</i>	5	446
	<i>Toplam</i>	260	29.052
	Kooperatif Bölge Birliği	3	153
Birlikler	<i>Üretici Birlikleri (5200 Sayılı Kanunla)</i>	11	7.506
	<i>Yetiştirici Birlikleri (5996 Sayılı Kanunla)</i>	4	2.304
	TOPLAM	278	38.862

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARI

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklemesi ile;

- . Kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi,
- . Tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi,
- . Tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi,
- . Gıda güvenliğinin güçlendirilmesi,
- . Tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üretici tarafından kullanımının yaygınlaştırılması,
- . Kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliğinin artırılması,
- . Yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafında uygulaması devam eden Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Yatırımlar;

1. Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi,
2. Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi,
3. Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi,
4. Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi,
5. Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesi

1- KKYDP Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar :

2006 yılından beri uygulaması devam eden Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklemesi 27/07/2020 tarih ve 2800 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 01/01/2021-31/12/2025 tarihleri arasında 5 (beş) yıllık olarak uygulamanın devamına karar verilmiştir. Bu program kapsamında;

- . Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar,
- . Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar,
- . Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar,
- . Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar,
- . Hayvansal ve Bitkisel Orijinli Gübre İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanması,

Bu konularda yapılacak olan Yeni Tesis, Tamamlama, Kapasite Artırımı ile Teknoloji Yenileme ve/veya Modernizasyonu yatırımlarına % 50 hibe desteği verilmektedir.

Programa başvurular 2025 yılına kadar her yıl Ekim ayında yayımlanacak Uygulama Rehberine uygun olarak yapılmaktadır. Proje limitleri ise yine aynı rehberde bakanlık tarafından açıklanmaktadır. Ekonomik yatırımlara 2021 yılında;

Toplam başvuru : 45 ad.

Sözleşme imzalanan : 7 ad.

Hibeye Esas Proje Tutarı : 12.273.000.- TL

% 50 Hibe Tutarı : 6.136.500.- TL

01/07/2022 tarihinde tamamlanacak olan yatırımlarımız uygulaması devam etmektedir.

2- EKONOMİK YATIRIMLAR – ALTYAPI YATIRIMLARI

YILI	ETAP NO	BAŞVURU SAYISI	PROG. ALINAN	SÖZLEŞME İMZALANAN	FESİH	TAMAMLANAN	% 50 HİBE
2006	1	21	13	13	1	12	2.006.767,18 TL
2006	2	37	26	26	4	22	3.091.990,54 TL
2007	3	110	46	36	4	32	5.145.973,04 TL
2008	4	96	22	18	3	15	3.648.809,01 TL
2009	5	100	18	15	1	14	3.439.167,81 TL
2011-12	6	117	27	20	5	15	3.893.152,88 TL
2013	7	54	39	26	1	25	6.721.596,45 TL

2014	8	51	36	33	1	32	10.178.738,48 TL
2015	9	65	36	28		28	11.576.632,05 TL
2015	10	37	16	12	1	11	5.154.107,81 TL
2017	11	131	30	24	2	22	11.165.143,32 TL
2018	12	140	74	71	2	69	13.333.230,61 TL
2019-20	13	180	23	17	0	17	2.843.027,00 TL
2021	14.1	105	46	41	0	24	1.787.000,00 TL
TOPLAM		1244	452	380	25	338	88.377.773,00 TL

3- KKYDP KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJESİ

01/06/2021 tarih ve 4046 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Ellerin Desteklenmesine ilişkin karar ile 2022-2024 yıllarında kırsal alanda yaşayan/yaşamayı taahhüt eden; meslek yüksek okulları ile üniversitelerin tarım, hayvancılık, ormancılık, gıda ve su ürünleri eğitimi veren bölümlerden mezun olanların mahallinde uygulayacağı bitkisel üretim, hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, yöresel ürünlerle tıbbi ve aromatik bitki üretimi ve bu ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik 100.000.- TL kadar olan projelere % 100 destek verilecektir.

24 Aralık 2021 tarih ve 31699 sayılı Resmi Gazetede Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No : 2021/61) yayımlandı. Konu hakkında hazırlanacak Uygulama Rehberinin yayınlanmasıyla proje kabulüne başlanılacaktır.

4- KKYDP BİREYSEL SULAMA SİSTEMLERİNİN DESTEKLENMESİ

2006 yılından beri uygulaması devam eden Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklemesi 27/07/2020 tarih ve 2800 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 01/01/2021-21/12/2025 tarihleri arasında 5 (beş) yıllık olarak uygulamanın devamına karar verilmiştir. Bu program kapsamında;

- . Tarla içi damla sulama sisteminin kurulması,
- . Tarla içi yağmurlama sisteminin kurulması,
- . Tarla içi makro yağmurlama sisteminin kurulması,
- . Tar içi yüzey altı damla sisteminin kurulması,
- . Lineer ve Center Pivot sulama sisteminin kurulması,
- . Tamburlu sulama sisteminin kurulması,
- . Güneş enerjili sulama sisteminin kurulması,

Bireysel sulama sistemlerine yapılacak olan 1.000.000.- TL 'ye kadar olan yatırımlara % 50 hibe desteği verilmektedir.

Programa başvurular 2025 yılına kadar her yıl 1 Ocaktan başlayarak 60 (atmış) gün içerisinde İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne şahsen yapılması gerekmektedir.

2021 yılında İl Müdürlüğümüze 87 ad. bireysel sulama projesi müracaatı olmuştur. Projesi uygun olan 71 ad. çiftçimizle sözleşme imzalanmış olup, 65 ad. çiftçimiz projesini tamamlamış ve hibe ödemesi yapılmıştır.

Uygulanan proje bedeli	: 10.546.791.- TL
Hibeye esas mal alım bedeli	: 6.279.612.- TL
% 50 hibe tutarı	: 3.139.612.- TL
Basınçlı Sulamaya Açılan Saha	: 6.143 da.

YILI	YATIRIMCI SAYISI	HİBEYE ESAS MAL ALIM TUTARI (TL)	HİBE TUTARI (% 50)	ALAN (Da)
2012	29	764.678,21	382.339,10	1.988,00

2013	15	304.977,94	152.488,97	619,83
2014	29	1.149.947,28	574.973,64	2.132,22
2015	24	988.515,34	494.257,67	1.664,34
2016	18	1.179.978,79	589.989,40	1.984,34
2017	23	1.078.657,63	539.328,82	2.203,00
2018	77	4.360.824,59	2.180.412,30	6.955,00
2019	90	4.718.080,00	2.359.040,00	8.902,00
2021	65	6.279.224,00	3.139.612,00	6.143,00
TOPLAM	370	20.824.884,00	10.412.442,00	32.591,73

5- BÜYÜKBAŞ - KÜÇÜKBAŞ İŞLETMELERİNİN DESTEKLENMESİ

2021 yılında Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından uygulamaya konulan bir hibe programıdır. Bu program kapsamında;

- . Yeni ahır/ağıl yapımı ve/veya kapasite artımı/rehabilitasyonu,
 - . Hayvan barınağı amaçlı çadır alımı,
 - . Yem hazırlama makinesi,
 - . Seyyar süt sağım makinesi,
 - . Süt soğutma tankı,
 - . Hayvan kaşıma ünitesi ve otomatik suluk,
- konularında yapılacak olan yatırımlara % 50 hibe desteği verilmektedir.

İlimizde 2021 yılında Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Desteklenmesi kapsamında 31 ad. yatırımcımız başvuruda bulunmuştur. 26 ad. yatırımcımız sözleşme imzalamış olup projesini uygulayan 20 yatırımcımıza hibe ödemesi gerçekleşmiştir.

Program kapsamında; 18 ad. yem karma makinesi, 7 ad. süt soğutma tankı, 18 ad. hayvan kaşıma ünitesi alınmıştır.

Uygulanan proje bedeli : 1.566.327.- TL

% 50 hibe tutarı : 726.111.- TL

KKYDP GENÇ ÇİFTÇİ DESTEKLEMESİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Genç Çiftçi Projelerine en fazla 30.000,00 TL hibe desteği verilmektedir.

YILLAR		BAŞVURU	BAŞVURUSU ONAYLANAN	HİBE DESTEĞİ VERİLEN	HİBE TUTARI (TL- KDV HARIÇ)
2016	Büyükbaş-Dişi Düve	4.994	3.591	135	4.050.000,00
	Küçükbaş-Koyun	1.600	1.203	33	990.000,00
	Küçükbaş-Keçi	148	33	2	60.000,00
	Bitkisel Üretim	706	397	57	1.710.000,00
	TOPLAM	7.448	5.224	227	6.810.000,00
2017	Büyükbaş-Dişi Düve	1.748	1.223	135	4.050.000,00
	Küçükbaş-Koyun	742	499	41	1.230.000,00
	Küçükbaş-Keçi	57	34	2	60.000,00
	Bitkisel Üretim	432	247	61	1.830.000,00
	TOPLAM	2.979	2.003	239	7.170.000,00
2018	Büyükbaş-Dişi Düve	1561	1153	135	4.050.000,00
	Küçükbaş-Koyun	1227	937	46	1.380.000,00

	Bitkisel Üretim	239	153	68	2.040.000,00
	TOPLAM	3.027	2.243	249	7.470.000,00
	GENEL TOPLAM	13.454	9.470	715	21.450.000,00

KKYDP MMAKİNE EKİPMAN ALIMI DESTEKLEMESİ

- 2006 – 2014 yılları arasında toplam 4.504 çiftçimize 21.054.000.- TL tutarında makine ekipman desteği yapılmıştır.
- 2015 yılından itibaren Bakanlığımız tarafında Makine Ekipman desteği uygulamadan kaldırılmıştır.

İlimizde Bakanlığımız tarafından uygulanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında uygulanan projelere,

2021 yılında;

- Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi : 5.733.188.- TL
- Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi : 3.139.612.- TL
- Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmeleri Desteklemesi : 726.111.- TL

Olmak üzere toplam;

9.598.911.- TL hibe ödenmiştir.

İlimizde Bakanlığımız tarafından uygulanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında uygulanan projelere,

15.12.2021 tarihi itibarıyla;

- Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi : 88.377.773.- TL
- Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi : 10.412.442.- TL
- Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmeleri Desteklemesi : 726.111.- TL
- Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi : 21.450.000.- TL
- Makine Ekipman Alımlarının Desteklenmesi : 21.052.481.- TL

Olmak üzere toplam;

142.018.807.- TL hibe ödenmiştir

ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARIMSAL ALTYAPI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

GÖREVLERİ:

- a) Arazi ve toprak etüdü, sınıflama ve haritalama işlerini yapmak, yaptırmak,
- b) Toprak ve arazi veri tabanına ilişkin çalışmaları yapmak,
- c) Toprak ve sulama suyu ile ilgili analizleri yapmak ve yaptırmak,
- ç) Arazi kullanım planlarını yapmak, yaptırmak,
- d) Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,
- e) Tarımsal üretim potansiyeli yüksek ovaların belirlenmesi işlemlerini yapmak, yaptırmak,
- f) Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş izinleri ile ilgili işlemleri yürütmek,
- g) Toprak ve arazilerin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılması ile ilgili çalışmalar yapmak, uygulanmasını sağlamak, izlemek ve değerlendirmek, toprak, su, biyolojik çeşitlilik gibi doğal kaynakların doğal olaylar veya arazi kullanımından kaynaklanan bozulmalarını önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- ğ) Tarım dışı arazi kullanım taleplerini değerlendirmek,
- h) Tarım alanlarının korunması ve amacına uygun kullanımını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve zorunlu hallerde amacı dışında kullanımına izin vermek,
- ı) Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak, arazi değerlendirmesine esas nüfus, iklim, toprak, bitki, hidroloji, jeoloji ve diğer arazi bilgilerini temin etmek,
- i) Tarım arazilerinin korunması ve geliştirilmesine yönelik uygulanmış veya planlanan projelerin tarımsal üretime etkileri yönünden incelenmesi ve değerlendirilmesi için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, yatırım önceliklerinin belirlenmesine yardımcı olmak,
- j) Toprak koruma kurullarının sekretarya hizmetlerini yürütmek, çalışmalarda bulunmak ve katılım sağlamak,
- k) Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile ilgili etüt, proje ve uygulama işlemlerini yapmak, yaptırmak
- l) (Değişik: 15.12.2021 tarihli ve 3685784 sayılı Olur) 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun kapsamında yapılan özel arazi toplulaştırma taleplerini değerlendirmek, kontrol etmek,
- m) Arazi derecelendirme işlemlerini yapmak, yaptırmak, n) Kırsal alan düzenlemesi, geliştirilmesi ve altyapı çalışmalarını yapmak, yaptırmak,
- o) İdari bağlılık işlemlerini (köy altı yerleşim birimlerinin birleştirilerek yeni köy oluşturulması, bağımsız köy oluşturulması) yürütmek,
- ö) Sulama projelerinin etüt, proje ve uygulamalarını yapmak, yaptırmak,
- p) Mevcut sulama şebekelerinde sulama sonuçlarını bitkisel üretim, sulama ve toprak koruma açısından izlemek değerlendirmek ve iyileştirici tedbirler almak,
- r) Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,

- s) (Değişik: 15.12.2021 tarihli ve 3685784 sayılı Olur) Tarımsal sulamada verimliliği artırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanımını sağlamak, toprak kaynaklarını korumak,
- ş) Sulama alanlarında su tasarrufu sağlayacak modern sulama sistemlerin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapmak, projeler yapmak, yaptırmak ve desteklemek,
- t) Sorunlu ve sorunlu olabilecek tarım arazilerini tespit etmek, ettirmek ve uygun projeler (Erozyon, drenaj, arazi ıslahı vd.) hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak,
- u) İl dahilinde sulamaya açılan alanlarla ilgili kuruluşlarca işbirliği yaparak sulu tarım tekniklerini hazırlanacak bir program içerisinde çiftçilere öğretmek ve yaymak.
- ü) Entegre İdare ve Kontrol Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sistemine (CBS) dayalı çalışmaları yürütmek.
- v) Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgi ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- y) Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması amacıyla, yapılacak müracaatların ilk değerlendirmesini ve uygun görülenler için yer seçimi ön çalışmalarını yapmak,
- z) Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerine ilişkin sekretarya hizmetlerini yürütmek, komisyonlar oluşturmak, teknik destek sağlamak ve çalışmaları koordine etmek,
- aa) Kurulmuş tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinin uygulamalarını takip etmek, izlemek ve değerlendirmek,
- bb) (Değişik: 15.12.2021 tarihli ve 3685784 sayılı Olur) Su kaynaklarının, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması amacıyla kontrol ve izleme çalışmaları yürütmek.
- cc) 3083 sayılı Kanun kapsamındaki uygulama alanlarında köy gelişim alanlarını belirlemek, köy imar planlarını ve altyapı hizmetlerini yapmak veya yaptırmak.
- çç) 3083 sayılı Kanun kapsamındaki uygulama alanlarında, zorunluluk hali ve Kanunun amaçları gözetilerek yürütülen tarım arazisinin tarım dışı amaçla kullanım izinleri, satışlar, şerhler ve tahsis işlemlerini yürütmek,
- dd) Tarım arazilerinde satış, hibe veya takas yolu ile devir işlemlerinin 5403 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda yapılmasını sağlamak,
- ee) Tarım arazilerine ilişkin tevhid, ifraz ve vasıf değişikliği gibi talepleri değerlendirmek,
- ff) Mirasa konu tarım arazilerinin 5403 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda mirasçılara devrini sağlamak,
- gg) Mirasa konu tarım arazilerinde mirasçıların anlaşmaları konusunda teknik destek sağlamak,
- ğğ) 5403 sayılı Kanunun 8/Ç maddesinde öngörülen süre içerisinde yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyetinin devredilmemesi halinde, bu madde kapsamında Bakanlık ile koordineli olarak yetkili sulh hukuk mahkemesinde açılacak davalara ilişkin tüm bilgi ve belgeleri Bakanlığa intikal ettirmek,
- hh) Mirasa konu tarım arazilerinde; taşınırın devri, tarımsal arazi yönetiminin tedbiren verilmesi, sona erme, tasfiye ve yan sına işletmenin devri gibi süreçleri izlemek ve gerekli iş ve işlemlerin yürütülmesini sağlamak,
- ıı) Yeter gelirli arazi büyüklüklerini hesaplamak, sürdürülebilir işletme ölçeğini belirleyerek arazi edindirme işlemlerini yürütmek,
- ii) (Değişik: 15.12.2021 tarihli ve 3685784 sayılı Olur) Tarım arazilerinin değer tespitlerini yapmak, arazi edindirme ve değerlendirme iş ve işlemlerini yapmak veya yaptırmak,
- jj) Arazi dağıtım ve kiralama çalışmalarını yapmak, yaptırmak, arazi satış izni, ipotek ve temlik işlemlerini yürütmek,
- kk) Yabancıların tarım arazisi edinimi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- ll) Kiracılık, ortakçılık ve yarıcılık işlerinin yürütülmesini sağlamak, mm) Tarımsal arazi arz ve talep listelerini oluşturmak,
- nn) Tarımsal arazilerde alıcı, satıcı ve kiracıların anlaşmaları konusunda doğrudan aracılık yapmak,
- oo) Tarımsal arazilerde kredi işlemlerine teknik destek sağlamak,
- öö) Mülkiyetten kaynaklanan ihtilaflarda ve uygulama alanlarında, alım, satım, kamulaştırma ve takas işlemlerinin yürütülmesini sağlamak,
- pp) Hazine arazisinin kamu kuruluşlarına tahsis işlemlerini yapmak, Bakanlığa tahsisli tarım arazileri ile tarım işletmelerinin kiraya verilmesi ve amacına uygun kullanılıp kullanılmadığının kontrol edilmesi ile ilgili sekretarya görevini yürütmek,
- rr) 3083 sayılı Kanun ile uygulayıcı kuruluşun tasarrufuna geçen ve bu kapsamda kullanılmayan arazilerin değerlendirilmesini sağlamak,
- ss) Görev alanı ile ilgili bilgileri çiftçilere ulaştırmak, bilgilendirmek, eğitim programları ve projeleri uygulamak,”
- şş) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek (İbare değişik: 15.12.2021 tarihli ve 3685784 sayılı Olur) diğer görevleri yapmak.

Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü 2021 Yılı Çalışmaları

5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIM KANUNU UYGULAMALARI;

Kanun çerçevesinde 143 adet müracaat yapılmış olup bu müracaatların değerlendirilmesi sonucunda;

Toplam 64,1368 hektar tarım arazisine 5403 sayılı kanun çerçevesinde kullanım izni verilmiştir. Bunların detayı aşağıdaki gibidir.

46,8088 hektar araziye Tarım dışı kullanım izni verilmiştir.

17,3280 hektar tarım arazisine tarımsal amaçlı yapı olmak üzere kullanım izni verilmiştir.

BAŞVURU SAYISI	TARIM DIŞI (Ha)	TARIMSAL (Ha)	TOPLAM(Ha)
609	46,8088	17,3280	64,1368

NİTRAT DİREKTİFİNİN UYGULANMASI PROJESİ ÇALIŞMALARI

Numune Alma ve Analiz İşlemleri

Tarımın yoğun ve yanlış uygulanmasından kaynaklanan kirliliğin tespiti için nitrat izleme çalışması yapılmaktadır. Tarımsal kaynaklı nitratin suda ve toprakta neden olduğu kirlenmenin tespit edilmesi, azaltılması ve önlenmesi amacıyla 135 yeraltı suyu, 6 yüzey suyu olmak üzere toplam 141 gözlem istasyonu mevcuttur. Yüzey sularından her ay, yeraltı sularından ise üç ayda bir numune alınarak nitrat, toplam azot, toplam fosfor, orto fosfat, klorofil-a sıcaklık ve ph gibi analizler yerinde ve Laboratuvarımızda yapılmıştır. Bu sonuçlar her dönem içerisinde Bakanlığımız Nitrat Portalına işlenmektedir. 2021 yılı içerisinde alınan numunelere ilişkin bilgiler aşağıdadır.

İstasyon Tipi	İstasyon Sayısı	Numune Periyodu	2020 Numune Sayısı
Yeraltı	135	3 Ay	518
Yerüstü	6	Aylık	62
TOPLAM			580

BELGE TANZİMİ İŞLEMLERİ

Belge Tipi	Adet
Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmelerde Ve Yumurta Tavukçuluğu Yapan Tarımsal İşletmelerde Avrupa Birliği Standartlarına Uyumlu Olarak Hayvansal Gübrenin Depolama Ve Yönetimi İle Atık Yönetimine İlişkin Belge	4
Süt Üreten Tarımsal İşletmelerde Ve Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmelerde Avrupa Birliği Standartlarına Uyumlu Olarak Hayvansal Gübrenin Depolama Ve Yönetimine İlişkin Belge	2
TOPLAM	6

LABORATUAR ANALİZLERİ

Laboratuvarımız; son teknoloji cihazları kullanarak elde ettiği sonuçlar, son literatür bilgileri ve edindiği tecrübeyle gübreleme raporları yazarak çiftimizin daha az gübre ile daha yüksek verimli ve kaliteli ürün yetiştirmesini sağlamaktadır. İlimizde bulunan özel ve resmi laboratuvarların yaptığı analiz miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

		TOPRAK	YAPRAK	SU
2021	Resmi Lab. (3 Adet)	11.102	297	781
	Özel Lab. (4 Adet)	26.110	459	45.815
	Toplam	37.212	756	46.596

ARAZİ EDİNDİRME ve SATIŞ İŞLEMLERİ;

2021 yılı yabancı uyruklu kişilere ilimizde toplam 54 adet başvuru ile 74 adet parselin ve 1310 dekar tarım arazisi yabancı kişilere 6537 sayılı Kanun kapsamında satışı gerçekleştirilmiştir.

İlimizde 2021 yılı arazi satış işlemi için 3641 adet başvuru yapılmıştır. 3149 adet başvurunun satışına izin verilmiştir. 492 adet başvurunun satışına izin verilmemiştir.

İlimizde 2021 yılı miras yoluyla devir işlemi için 8.569 adet başvuru yapılmıştır. 7006 adet başvurunun miras yoluyla devrine izin verilmiştir. 1563 adet başvurunun miras yoluyla devrine izin verilmemiştir.

İlimizde 2021 yılı Temmuz ayı dahil 85 adet parselin cins değişikliği yapılmıştır. 70 adet parselin ise ifrazına izin verilmiştir.

ÇAYIR MERA VE YEM BİTKİLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır(Değişik: 22.1.2018 tarihli ve 176000 sayılı Olur):

- Çayır, mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait otlak ve çayırların tespit, tahdit ve tahsisi ile ilgili programlar hazırlamak, hazırlatmak ve uygulanmalarını sağlamak,
- Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya mülkiyetinde bulunan çayır ve meraların geliştirilmesi amacıyla imar, ıslah ve ihya tedbirlerini almak, mevzuata uygun kullanımını temin etmek için gerekli program ve projeleri hazırlamak, hazırlatmak ve uygulanmasını sağlamak,
- Ekolojisi uygun olan bölgelerde ve marjinal alanlarda yapay mera kurulması için projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak,
- Uygulanan ve uygulanacak olan projelerin personel, bütçe ve kredi ihtiyaçlarını tespit etmek, karşılanması için programlar hazırlamak, ilgili birimlerle koordinasyonu sağlamak,
- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu ile verilen diğer görevleri yapmak,
- 4562 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulacak tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerine ilişkin Tarım Reformu Genel Müdürlüğü koordinasyonunda sürdürülecek çalışmalara katkı sağlamak,
- İl genelinde, çayır ve mera ve yem bitkileri ile ilgili kurulan bilgi sistemlerine veri sağlamak,

- g) Ülke hayvancılığının ihtiyacı olan kaliteli kaba yem ihtiyacının giderilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, bununla ilgili yurtiçi ve yurtdışı projeler hazırlamak ve hazırlatmak, uygulamasını sağlamak, silaj yapımının yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak,
- ğ) Kaba yem açığının kapatılabilmesi amacı ile verilen yem bitkileri desteklemelerine ilişkin teklifler geliştirmek takip etmek ve destekleme faaliyetlerini yürütmek,
- h) Ekolojisi uygun olan bölgelerde ve marjinal alanlarda çok yıllık yem bitkileri üretiminin artırılması ve yapay çayır mera tesislerinin kurulması için projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak, bununla ilgili teşvik tedbirlerini almak ve uygulamak,
- ı) Sulu ve kuru tarım alanlarında yem bitkileri ve ot ve üretimini geliştirmek için gerekli projeleri hazırlamak, hazırlatmak ve uygulanmasını sağlamak,
- i) Bakanlığın belirlediği esaslar doğrultusunda ildeki yem bitkileri ürünlerinde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırıcı çalışmalar yapmak,
- j) Bakanlığın politika, stratejik plan ve programlarına dayalı il için üretimi uygun ve çiftçilere kazanç sağlayıcı, yem bitkileri üretim desenlerini belirlemek,
- k) Yem bitkileri üretiminde ürün kaybını en aza indirecek önleyici işlemlerde bulunmak,
- l) İl genelinde yem bitkisi ekiliş alanları, kaba yem üretim miktarı, silaj üretim miktarı, yem bitkileri ekiliş maliyetleri gibi konularda istatistiki bilgileri derlemek,
- m) İl genelinde ekiliş ve satışı yapılan yem bitkilerinin satış fiyatlarının takibini yapmak,
- n) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.
- Şube Müdürlüğümüzde 1 Şube Müdürü 8 ziraat Mühendisi ve 1 Harita Mühendisi görev yapmaktadır.
- İl Merkezi, Akhisar ve Salihli İlçelerinde olmak üzere 9 Adet Mera Teknik Ekibi Görev Yapmaktadır.

MANİSA İLİ MERA VARLIĞI

İlimizde mera tespit çalışmaları tamamlanmıştır. 17 İlçemizde 1089 adet yerleşim biriminde 33.128 ha mera varlığı mevcuttur.

2021 yılında 8 İlçede 27 Mahallede Tespit - tahdit yenilemesi yapılmıştır. Çalışmalar kapsamında kanunun 5/a maddesi gereğince toplam 18.933 da alan tespit tahdit işlemleri yapılmıştır. Kanunun 5/b maddesi gereğince toplam 5215 da alan tespit edilmiş, 645 da alanın tespit askısı tamamlanarak tescil için Tapu Müdürlüklerine gönderilmiştir.

MERA KİRALAMA İŞLEMLERİ

2003-2015 Yılları arasında 60 adet mera kiralaması yapılmıştır. Komisyonca iptal edilen ve sözleşme süresi biten kiralama işlemleri sonrasında 10 adet kiralama dosyası halen devam etmektedir.

TAHSİS AMACI DEĞİŞİKLİĞİ İŞLEMLERİ

4342 Sayılı Mera Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kanunun 14. Maddesi gereğince 367 adet Tahsis Amacı Değişikliği başvurusu alınmıştır.

2021 yılında çeşitli bakanlıklardan ve belediyelerden otoyol yapımı, şantiye yeri tahsisi, maden işleri, atık deposu, ariyet ocağı, katı atık transfer istasyonu, spor tesisleri, su sondaj arama çalışmaları için Mera Kanunu 14. Madde Uygulamaları gereğince 26 adet tahsis amacı değişikliği talebi olmuş işlemleri devam etmektedir.

MERA ISLAH ÇALIŞMALARI

2020 Yılında Bakanlığımıza sunulan ve 1.656.181TL bütçe ile onaylanan projelerle ilgili olarak 2021 yılında; Salihli İlçesi Kemer Mahallesi Mera Islah ve Amenajman Projesinde 511 da'lık alanda toprak işleme, gübreleme ve üstten tohumlama işlemi gerçekleştirilmiştir. Beylikli Mahallesinde 400 da'lık alanda çalı mücadelesi yapılmış ve alan açılmıştır.

2022 yılında başlayacak olan Kula ilçesi Sandal Mahallesinde Mera Islah ve Amenajman Projesi 1.757.893 TL bütçe ile kabul edilmiştir.

YEM BİTKİSİ DESTEĞİ ÇALIŞMALARI

2017 yılında 2016 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için, **5012** çiftçimize **177.068,976 da** alanda **11.550.858,63 TL** destekleme ödemesi yapılmıştır.

2018 yılında 2017 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için, **5698** çiftçimize **224.114,090 da** alanda **13.796.681,96 TL** destekleme ödemesi yapılmıştır.

2019 yılında 2018 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için, **5885** çiftçimize **271.616,866 da** alanda **20.658.071,10 TL** destekleme ödemesi yapılmıştır.

2020 yılında 2019 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için, **5890** çiftçimize **262.270,953 da** alanda **17.570.014,49 TL** destekleme ödemesi yapılmıştır.

2021 yılında 2020 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için **5631** çiftçimize **259.415 da** alanda **19.980.635,66 TL** destekleme ödemesi yapılmıştır.

2022 yılında 2021 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için **6479** çiftçimize **300.718,6 da** alanda **21.423.051,91 TL** destekleme ödemesi yapılmıştır.

YEM BİTKİSİ PROJELERİ

2021 Yılında % 75 Bakanlık hibesi % 25'i çiftçi katkısı olarak finanse edilerek Ahmetli, Akhisar, Demirci, Gölarmara, Gördes, Kırkağaç, Kula, Köprübaşı, Salihli, Saruhanlı, Selendi, Soma, Şehzadeler ve Yunusemre ilçelerimizde 681 çiftçimize 9.300

dekar alanda 969.525 TL ödenek ve 418.000 TL çiftçi katkısı ile 139.500 kg karışım yem bitkisi tohumu dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Manisa Karışımı adını verdiğimiz karışım tohumluk % 40 Yem Bezelyesi, % 40 Macar Fiği, % 10 Arpa, % 10 Triticale tohumlarından hazırlanmıştır.

MERA YÖNETİM BİRLİKLERİ

2021 yılında devam eden iki adet Mera Yönetim Birliği mevcut olup kurulma işlemleri devam eden başvurular bulunmaktadır.

MERA İŞGALİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER

4342 Sayılı Mera Kanununun 19. Maddesi uyarınca 3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna göre işlem yapılması için Kaymakamlıklara gönderilen ve Kaymakamlıklarca men kararı verilen mera işgal ve tecavüzleriyle ilgili 2021 yılında toplam 6 ilçede 43 çiftçiye 227.734,38 TL geri dönüşüm bedeli belirlenmiştir.